

Rădăcini

Anul 9, numărul 1, ediție de Paște-Rusalii

pagina primarului

GHEORGHE MANICEA
primar

Bilanț – realizări și proiecte

Dacă în numerele anterioare am vorbit despre activitatea culturală și educațională cred că a venit momentul să facem un bilanț al investițiilor realizate în acest mandat. Încă de la început am considerat că localitatea noastră trebuie să aibă parte de investiții în fiecare sat și zonă din Osica de Sus care să ridice nivelul de trai în aşa fel încât fiecare cetățean să simtă direct faptul că localitatea lui se dezvoltă.

Începând cu anul 2016, prima investiție pe care am realizat-o a fost asfaltarea străzii principale din satul Tomeni. O altă investiție pe care am considerat-o extrem de necesară pentru o mai bună desfășurare a activităților gospodărești din localitate a fost achiziționarea de utilaje: buldoexcavator, tractor cu două remorci, vidanjă, tocătoare pentru resturi vegetale, două lame pentru deszăpezire folosite la tractor și buldoexcavator. Această investiție s-a dovedit a fi eficientă pe termen lung deoarece a redus foarte mult din costurile anumitor activități desfășurate pe domeniul public.

Un lucru deficitar pe care l-am observat înainte să administrez localitatea Osica de Sus a fost iluminatul stradal atât de necesar pentru siguranța locuitorilor comunei. Astfel în toamna anului 2016 și anul 2017 a fost realizat un sistem performant de iluminat public în toate satele, cât și în târgul comunal, însumând în total peste 900 de lămpi LED. Ulterior, s-a dovedit că această investiție ne-a transformat într-un reper și pentru celelalte comune din Județul Olt care ne-au urmat exemplul.

De asemenea, din anul 2016 până în prezent, locuitorii comunei de la cei mai mici până la cei mai mari, s-au putut bucura de iluminat festiv în pragul sărbătorilor de iarnă pe străzile principale din fiecare zonă.

În aprilie 2017, o investiție mult așteptată de locuitorii zonelor Medinți și Vlăduleni care a fost amânată ani la rând a fost demarată începând astfel lucrările pentru introducerea sistemului de canalizare. Proiectul este realizat în proporție de 90%. Restul până la 100% reprezintă stația de epurare care urmează să fie montată în perioada următoare.

Deoarece am considerat că cei mici trebuie să-și desfășoare activitatea într-un spațiu modern la standarde europene, la sfârșitul anului 2017 a fost finalizată construcția Grădiniței cu Program Normal – Vlăduleni, iar la începutul anului 2018 a fost dotată cu mobilier și dată în folosință.

În primăvara anului 2018, am demarat lucrările pentru construcția a 5000 de metri de șanț, podețe și acostament pe unele străzi deja asfaltate.

În luna iunie 2018, am demarat lucrările la proiectul „Modernizare străzi în Osica de Sus, satele Greci și Ostrov în lungime de 6,5km” proiect ce cuprinde asfalt, șanțuri, podețe și acostament betonat, lucrare care probabil la apariția acestui număr al revistei va fi realizată în întregime.

Pentru siguranța locuitorilor, a fost implementat un sistem de supraveghere video modern, investiție care s-a dovedit a fi extrem de eficientă atât pentru prevenirea cât și pentru combaterea mai multor infracțuni. În urma acestei investiții infracționalitatea

din Osica de Sus a scăzut considerabil. În aceeași categorie a siguranței publice se încadrează și montarea unui număr de 17 limitatoare de viteză menite să reducă viteza autoturismelor, fapt care a dus la o siguranță mai mare a traficului pietonal. Pentru că s-au dovedit a fi eficiente, în perioada următoare vor fi montate încă 10 limitatoare de viteză. La finalul anului 2019 au început lucrările pentru realizarea a 1,7 km de trotuar cu pavele, lucrare care a fost încheiată în anul 2020. Luna decembrie 2019 a însemnat implementarea unui alt proiect de asfaltare ce cuprinde 6,4 km de asfalt pe străzile din Osica de Sus și satul Greci. Proiectul va continua și în acest an cu asfaltarea a încă 8 străzi. La data scrierii acestui articol proiectul privind construcția sălii de sport cu 180 de locuri a devenit o certitudine având deja contractul de finanțare semnat. În vara acestui an lucrările vor fi demarate odată ce vom avea avizul de principiu emis de Inspectoratul pentru Situații de Urgență. Deoarece am considerat că este un loc cu o importantă încărcătură istorică pentru localitatea noastră de curând s-a început și reamenajarea Parcului „Monumentul Eroilor”.

La capitolul proiecte aflate în diferite stadii de implementare putem enumera:

- reabilitare și modernizare Târg Comunal;
- reabilitare și modernizare Cămin Cultural – Sat Greci;
- continuarea lucrarilor la Grupul Școlar de la Liceul Ion Gh. Roșca;
- reabilitarea și modernizarea spațiului unde a funcționat vechea grădiniță în vederea realizării unui Centru Social.

Se lucrează la proiectarea în vederea asfaltării străzilor care nu au fost introduse în proiectele anterioare.

La stadiu de proiectare se află încă 1,3 km de trotuar.

O investiție importantă pentru comunitatea noastră care va contribui atât la confortul cetățenilor cât și la dezvoltarea localității, reprezentă înființarea rețelei de gaze naturale, investiție care cuprinde toate satele din localitate. Solicitarea de finanțare urmează să fie depusă cel târziu până la 28 iunie la Ministerul Dezvoltării.

Consider că toate aceste realizări trebuie să fie doar începutul și că investițiile pentru comuna noastră trebuie să continue în același ritm.

Dacă ceea ce s-a realizat este mult sau puțin, rămâne la aprecierea dumneavoastră... Pentru mine a fost o onoare să vă reprezint în tot acest timp. Mulțumesc atât celor care au avut încredere în mine, ei dându-mi putere de muncă cât și celor care au avut mai puțină încredere. Lucrul acesta m-a ambiționat să mă dedic și mai mult. În viitor în baza experienței acumulate în toți acești ani voi continua să contribui la dezvoltarea comunei noastre indiferent de statutul meu social.

Sumar

ediția de Paște/Rusalii/2020

pagina primarului

Gheorghe Manicea – *Bilanț: realizări și proiecte* | 1

punct de vedere

Prof. Mihaela Marin – *Provocări pentru un învățământ de calitate, echitabil și eficient* | 4

chestionar OsicaTa

Și eu am mers pe Linia Mare. Invitat, Gabriela Ionescu | 6

eveniment

Dumitru (Adi) Stanca – *75 de ani de la încheierea celui de-al II-lea Război Mondial: 9 mai 2010* | 16

viața spirituală

Preot Daniel Preda – *Patriarhii Nicodim Munteanul și Iustin Moisescu* | 20

învățământul osicean

Romulus Coțofană – *Și de la ei am primit lumina învățăturii* | 23

file de istorie

Prof. Ion Sârbu – *Considerații cu privire la sistemul roman de apărare prin valuri de pământ în Dacia* | 25

ulița copilăriei

Ing. Cristina Petre – *Strada cu suflet de copil* | 27

Ing. Stelian Dobre – *Lumea copilăriei mele* | 28

casele au amintiri

Prof. Rodica Deaconescu – *Casa, suflet sub cer* | 34

datini și tradiții

Comandor av. rez. Ion Surdu – *Lăutarii de la Tomeni* | 37

interviu

Un vis frumos – Bibiana Torcea în dialog cu Niculaie Cătălin Sebastian | 42

femeia osiceană

Prof. Verginia Lăpădatu – *Despre noi femeile... De ieri și de azi...* | 44

cu Andreea Preda, Veronica Vărzaru, Cristina Nicoleta David

istoria noastră

Dumitrașcu Marius Sebastian – *Compania din ceruri a eroilor osiceni* | 48

in memoriam

Dimensiunea finței noastre: LUXA POLIZU.

Corespondență Ștefania Polizu – Marian Drăghici | 51

la Pro Memoria

Col. rez. Dumitru (Adi) Stanca – *Predare de șefetă* | 55

amintiri din copilărie și după

Margareta Spătaru – *Alte timpuri* | 56

junii osiceni

Tușcă Delia Elena – *Profesioniștii...* | 59

Drăghici Raluca Florentina – Experiența mea ERASMUS + | 60

pagina poetului

Prof. dr. Nicolae Drăghici – Trei poeme | 61

deschideri

Prof. Lavinia-Jeni Tanislav – Noi experiențe europene | 62

Colectivul de redacție:

Mihai Duică, Gabriela Ionescu,
Virginia Lăpădatu (director),
Virgil Lăpădatu, Ion Surdu, Lavinia Tanislav,
Bibiana Torcea (redactor-șef)

Colaboratori permanenti:

Paul Aretzu, Nicolae Coande, Marian Drăghici,
Nicolae Drăghici, Ștefania Polizu (Montreal, Canada)

Layout: Nicu Ilie

Revista RĂDĂCINI este editată de
Asociația Culturală *Pro Memoria*
în colaborare cu Primăria și Consiliul Local
Osica de Sus

Notă: *Răspunderea pentru opiniile exprimate
aparține autorului, nu redacției.*

ISSN: 2285-0422

Prof.
MIHAELA MARIN
director al Liceului Teoretic
„Ion Gh. Roșca”, Osica de Sus

punct de vedere

Provocări pentru un învățământ de calitate, echitabil și eficient

Am știut mereu că a fi profesor înseamnă să ai șansa de a modela caractere, să ai privilegiul de a contribui prin acțiuni, gesturile și cuvintele tale, la alegerile pe care copilul de azi și adultul de mâine urmează să le facă pe calea devenirii sale. Am înțeles, din poziția de profesor, director sau inspector școlar, funcții ocupate de-a lungul anilor, că în domeniul educației cuvântul cheie este IMPLICARE. Indiferent de problemele care apar în procesul de învățământ, implicarea cu dăruire, ambiție și perseverență în toate aspectele ce țin de bunul mers al unei școli, reprezintă primul pas spre reușită.

Această convingere m-a determinat să accept provocarea de a prelua funcția de director al liceului, într-un context deloc favorabil: iminența pierderii profilului umanist prin depășirea termenului de acreditare. Cauza care a dus la acest context?... Prefer să mă rezum la a spune că, din păcate, uneori nu se conștientizează sensul termenului responsabilitate managerială și nici consecințele grave ale neglijenței.

Așadar, am pornit la drum cu un obiectiv bine stabilit, pe cât de important, pe atât de greu de realizat, având în vedere timpul foarte scurt, invers proporțional cu volumul de muncă necesar pregătirii vizitei Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar și, implicit, acreditarea profilului umanist. Dincolo de a fi un obiectiv în parcursul meu managerial, această acreditare era un deziderat al întregului colectiv și al comunității locale și din împrejurimi, fapt ce potență determinarea de a acționa rapid și eficient, plecând de la premisa că un manager competent nu poate realiza nimic de unul singur. Cu o mână de oameni inimoși am construit mai întâi un nucleu al echipei care a elaborat un plan de acțiune riguros, pentru ca apoi, întregul colectiv, oameni minunați și dedicați profesiei lor,

să se alăture și să contribuie la atingerea țintelor propuse. Munca depusă în zilele lungi petrecute în școală ne-a unit însă și mai tare. Un colectiv omogen, cu spirit de inițiativă, profesionalism și dăruire alături de o comunitate implicată activ în actul educațional au reușit să convingă evaluatorii ARACIP că la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” din Osica de Sus învățământul este de calitate. Astfel, eforturile noastre, aprecierile Comisiei de Evaluare și sprijinul Inspectoratului Școlar Județean Olt au făcut posibilă acreditarea profilului umanist, specializarea Filologie.

Dar...adevărata provocare avea să vină după numai câteva zile...O provocare pentru sistemul educațional din întreaga lume...PANDEMIA!... O desprindere forțată de organizarea clasică a sistemului, de structurile și rutinele sale și o singură certitudine convenită în discuțiile cu colegii mei: evitarea discontinuității didactice și de comunicare cu elevii, crearea unui context funcțional de învățare prin adoptarea unor soluții „de avarie”. Reacțiile din mass-media la adoptarea unor astfel de soluții au fost variate și bulversante... Paradoxal, aceleași voci care până mai ieri criticau sistemul educațional tradițional, considerându-l învechit și ineficient, pledând pentru un învățământ racordat la era tehnologiei, au devenit brusc și brutal conștiente de „dezavantajele tehnicilor și metodelor moderne” sau de „pericolele învățământului online”

Colectivul școlii noastre a conștientizat însă, foarte repede, că educația nu trebuie întreruptă, că profesorul trebuie să rămână mai ales acum, un catalizator important, o sursă de oxigen mental, cultural și afectiv.

Începutul „Școlii de acasă” a fost greu, ca oricare alt început... Spiritul de inițiativă, organizarea, lucrul în echipă și sprijinul reciproc s-au dovedit, din nou, esențiale în concentrarea

eforturilor pentru păstrarea comunicării și a comunității educaționale,, pentru păstrarea dispoziției de învățare fără încăpățânarea strictă de „a parurge materia”.

A urmat mobilizarea și trecerea la fapte pentru depășirea obstacolelor și dificultăților deloc puține.

Am optat pentru activarea licenței G-suite for Education, licență oferită gratuit de compania Google și cu ajutorul aplicației ADMA, interconectată cu platforma SIIR (Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România), am creat conturile de utilizatori pentru elevi și cadre didactice. Astfel, putem beneficia de aplicațiile necesare în învățarea online: Classroom, Meet, Drive, Hangouts, Earth. Pentru a lucra eficient, simplu și organizat, am întocmit orare.

Prin aplicarea de chestionare, am evaluat riscul imposibilității elevilor și a cadrelor didactice de a participa la lecțiile online (lipsă dispozitive, lipsă conexiune internet) și am căutat soluții pentru aceste nevoi stringente. Un sprijin important a venit din partea Universității de Științe

Agronomice și Medicină Veterinară București, filiala Slatina, care a donat elevilor noștri din clasele terminale de liceu un număr de 35 de tablete conectate la internet cu abonamente susținute de reprezentanții universității, timp de 24 de luni – un gest salutar pentru care le mulțumim.

În ceea ce privește dificultățile tehnice inerente, am susținut părinții, elevii și cadrele didactice prin mesaje frecvente, explicații și răspunsuri, un real suport oferindu-ne tuturor informaticianul nostru Florin Rădoi, un profesionist desăvârșit.

Sunt doar câteva aspecte privind provocarea de a fi director, dar poate cel mai important este că tocmai aceste momente dificile mi-au demonstrat ce echipă minunată am alături: oameni determinați, care, deși separați de o criză teribilă, s-au încăpățânat să rămână împreună căutând cu îndârjire soluții.

Am convingerea că acest liant puternic, dragoste pentru școală noastră, pentru oamenii ei, pentru comunitate și respectul pentru educație rămân indicatori de succes la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus.

Şi eu am mers pe Linia Mare...

(motivație, chestionar, notă)

Invitat: Gabriela Ionescu

Motivație

Osica noastră există, spun documentele, de peste jumătate de mileniu, dar o carte-mărturie despre memoria locului nu s-a scris. Vasăzică suntem o mare comună fără istorie scrisă.

Vă propun să scriem acum, împreună.

La drept vorbind, o piatră de temelie s-a pus cu Monografia editată în urmă cu câțiva ani. Aceea, lucrare excepțională, în parte științifică, în parte mai puțin, este un instrument de lucru util. Ce îi lipsește fatalmente oricărei lucrări de acest gen, dincolo de rigoarea unor informații, este sufletul, omenescul, memoria afectivă, *povestea* celor mai cu moț, de vază și bază, dintre osiceni. Reprezentativi, în sensul că le pasă de comuna lor, că, pe unde se află, la baștină sau la zeci-sute-mii de kilometri, nu și-au făcut de râs obârșia, ci dimpotrivă. Și uite, acum, sunt chemeți, în fine, să și însire povestea „proprie și personală”, cu sau fără pic de umor, despre viața lor rostogolită din satul în care văzură lumina zilei.

Exact asta e Osica de Sus: suma identităților celor ce au văzut lumina zilei în ea; suma identităților noastre, suma faptelor și mărturiilor noastre – oriunde ne-am afla; nu doar casele, ulițele, instituțiile, cimitirul etc., ci memoria oamenilor, spiritul lor.

Toate la un loc se numesc patrimoniu.

Oriunde te-a trimis viața, la Montreal, la Reșița, la București, la Deva, la Suceava sau Craiova, la Caracal, Rm. Vâlcea sau la Paris, etc., vrei-nu vrei faci parte din memoria comunei, din patrimoniul ei. Această memorie culturală, acest patrimoniu spiritual asigură, într-un mod foarte subtil, supraviețuirea comunității din care te tragi, rădăcina ei vitală adâncită în peste cinci secole de existență. Fără această memorie activată, valorizată, comunitatea precum bolnavul de Alzheimer diminuează, dispără. Iată de ce avem nevoie de mărturia fiecăruia, de la vîlădică la opincă, de la țăran la intelectual: ca să nu dispară, să nu se steargă de pe hartă, simbolic dar și la propriu, mai devreme sau mai târziu, locul nașterii noastre.

Trebuie să recunoștem: e o datorie, nu un moft.

Aceasta ar fi motivația prezentei invitații.

Dacă aveți și alte argumente, vă rog să le aduceți, răspunzând la următorul

Chestionar

1. Când și unde ați văzut lumina zilei, acasă sau la casa de naștere? Cine v-a fost moașă, ce medic a asistat nașterea dumneavoastră? Care sunt primele amintiri legate de sat – de familie, grădiniță, școala primară? Cu cine vă jucați în curte, pe uliță? Frații,

surorile, dar și câinile, pisica, cum se numeau? Unde lucrau „ăi bâtrâni?” Cine v-au fost bunicii? Dar vecinii? Aveți amintiri cu ei?

2. Ce vă mai amintiți despre învățătorul dumneavoastră? Cum îl descrieți?
3. Dar despre profesori, care dintre aceștia a contat mai mult în formarea dumneavoastră?
4. Axul comunei, dintotdeauna, este Linia Mare. Ce reprezintă aceasta pentru dumneavoastră, ce emoții vă trezește când reveniți acasă pe Linia Mare? Sau, altfel spus, care vă este drumul cel mai drag din satul natal? De ce?
5. Cum era satul în copilăria și junetea dumneavoastră, ce personaje v-au rămas în memorie, cu bune și mai puțin bune, că, de!, oameni suntem? Ce întâmplări deosebite, din Osica acelora ani, păstrați în amintire pentru totdeauna?
6. Cunoașteți cazuri de rezistență la colectivizarea forțată, oameni care au dat dovedă de demnitate în fața opresiunii ideologice comunist-atee? Dar lașițăi care vă dezgustă și azi?
7. Ce rețineți din tradițiile locale, dacă ați participat la ele – sau nu? Cum era munca de copil/adolescent în gospodăria familiei, cum se relaxau și distrau copiii și tinerii din vremea aceea? Dar adulții și bâtrâni? Ați fost dus la biserică, la horă, la bâlcii?
8. Care este orașul văzut pentru prima oară? Cum a fost plecarea de acasă, ruptura de sat? Ce a urmat, mai departe? Unde v-ați stabilit, ce ați lucrat, care este familia dumneavoastră?
9. Ce oameni mai deosebiți ați cunoscut în viață? Care este cea mai importantă zi din viața dumneavoastră, cea mai de seamă realizare?
10. De-a lungul anilor, cum ați păstrat legătura cu satul, cu rudele, cu prietenii din copilărie? Cât de interesat ați mai fost de comună, de întâmplările, oamenii și locurile de acasă?
11. Ce credeți despre starea comunei, despre cum arată acum localitatea, primăria, liceul, cele două biserici, dispensarul, sediul poliției, gara, BankCEC-ul, morile, târgul dumincical, farmacia, străzile satului?
12. Ce mai face casa părintească, mai există? Ce înseamnă pentru dumneavoastră, acum, cuvântul *acasă*?

NOTĂ

Nu este obligatoriu răspunsul la toate întrebările.

Relatați cât mai amănunțit întâmplările prin care ați trecut și pe care vi le amintiți, fără grijă pentru stilistica textului. Această grijă o are redacția. Importantă este mărturia în sine, ineditul informației pe care o conține, despre viața și oamenii din sat. Căutați să nu înfioriți, să nu cosmetizați ce ați trăit și auzit. Dacă rețineți expresii, denumiri din graiul local, folosiți-le, acestea sunt o comoară pentru cercetători. Adevărul să primeze, autenticitatea mai întâi de toate.

Răspunsurile publicate mai întâi în revista „Rădăcini” vor fi strânse într-un volum, complementar la Monografia comunei.

Vă mulțumesc.

Text și chestionar de
Marian DRĂGHICI

GABRIELA IONESCU

și eu am mers pe linia mare

Cea mai frumoasă Linie văzută cu ochii mei

M-am născut de Ziua Muncii a anului 1966, într-o duminică dimineată, la ivirea zorilor. Casa de Naștere, aşa se numea atunci locul unde m-am născut eu, era acea clădire din partea stângă a porții secundare a Regiei de tutun din Vlădulești, clădire care astăzi stă să cadă din cauza degradării. O clădire impunătoare în vremea aceea, cu fața la răsărit și gămuri multe și clare, în care dimineața razele soarelui încâlzeau toate încăperile, oricât de ascunse ar fi vrut a fi ele. O clădire verde, îmi plăcea să spun. Mai târziu, când mamele au început să meargă la oraș să nască, în clădirea verde a fost dispensarul comunal. Nu pot să-mi amintesc de dispensar fără a avea în față ochilor canapelele din piele de culoare turcoaz cu mânere din inox, dulapurile albe metalice cu gămuri transparente unde se depozitau cutiile cu medicamente și nelipsitele seringi metalice care mă fascinau și de care totodată îmi era frică. În capătul holului era cabinetul Domnului Doctor Voicu, una din figurile emblematic ale comunei noastre, omul care, fără a apela la mijloacele științifice, îți punea cel mai cert diagnostic.

N-am fost „decrețel”

Decretul 770/1966 privind politica demografică a României a fost dat în anul în care eu m-am născut, în 2 octombrie, deci următoarele generații au fost cele ale celor mai mulți copii și mulți dintre ei nedoriți. Mai târziu s-a dovedit că ei au fost carne de tun pentru cei ce-au tras la Revoluția din decembrie 1989 pentru că în perioada aceea ei își desfășurau stagiul militar. Sora mea a făcut parte din generația decretelor și Revoluția a prins-o la București, acolo unde lucra, iar mama a avut mari emoții pentru ea, până a trecut totul.

Mama a născut cu moașa comunală, moașa Miti, cea care moșea toți copiii din sat și care era la fel de pricepută ca un medic obstetrician. Acolo s-a întâlnit cu mamele colegelor mele (de

mai târziu) care născuseră și ele și pe care mama mi le enumera când voia să ţiu cine mi-a fost alături atunci când ea m-a născut. Pe moașa Miti mi-o amintesc vag. Mi se părea dură și aprigă. Am cunoscut-o când eram la creșă, iar ea trecea zilnic să vadă cât de sănătoși suntem. Creșă era în curtea Regiei de tutun, acolo unde lucrau bunica din partea tatei și tata. Mă luau cu ei dimineața și mă întorceam seara după ce mâncasem dimineața și la prânz, dormisem, fusesem supravegheată și îngrijită și mă jucasem cu alți copii. Creșă, pe lângă multe altele, a adus un mare avantaj oamenilor din comuna noastră. Regia de tutun era cea care asigura creșă pentru copiii angajaților, masa pentru angajați și pentru interniștii de la liceu, sală de festivități, locuri de muncă pentru osiceni și pentru cei din satele limitrofe și piață de desfacere pentru cei ce cultivau tutun atât la Osica cât și în împrejurimi. Din păcate, cum în România total a fost de vânzare după Revoluția din 1989, s-a găsit un binevoitor și pentru Regie. Și odată cu vânzarea ei, s-au dus locurile de muncă și s-a lăsat de izbeliște oaza de verdeajă de-acolo, aleile cu brazi și cu tei ai căror miroș îmbătau toată zona, serele pline de flori în toate anotimpurile, magaziile imense de fermentare și depozitare a tutunului construite cu multă trudă, cu mult timp înainte de Primul Război Mondial. Deși a suportat două războaie și a trecut de anii duri ai comunismului, primii ani ai democrației au îngenunchiat-o. O privesc, deseori, cu ochii minții ca pe o fecioară cu părul lung, de culoarea spicelor de grâu, îngenunchiată, îmbrăcată în costum național ponosit, desculță, neîngrijită și murdară, cu măinile strâns legate cu o maramă de borangic, cu fota cărpită așteptând, ca orice fecioară, un Făt-Frumos pe cal alb. Mă tem că, inconștientă de-atâta așteptare, într-o buna zi, păsările cerului îi vor străpunge inima. Și-atunci, identitatea acestui loc va fi mistuită. Locul acela minunat va deveni unul sinistru și n-aș vrea să trăiesc să văd acest moment.

Școala din vale, 1979

De la creșă am primele amintiri cu îngrijitoarele îmbrăcate cu halate albe, scrobite: Trana lui Neață care era foarte curată, îmbrăcată cu halat alb, apretat. „Mai târziu am văzut-o în casă la preotul Ochescu, vecinul nostru, călcând niște fețe de masă albe ca spuma mării”. Altă îngrijitoare era Lenuța lui Ganță, mama lui Călin, Tânără și frumoasă, brunetă cu părul strâns într-un coc ușor neglijat, dar care o aranja foarte bine. Asistentele de la dispensar veneau în fiecare zi să ne întrebe de sănătate: doamna Stelea, o doamnă cu un suflet mare și bun și doamna Bebe Florescu, frumoasă, înaltă, de care-mi era cel mai frică. Pe copiii cu care am fost la creșă nu i-am mai avut colegi la școală pentru că majoritatea au fost la Școala din Deal, iar eu am absolvit cursurile Școlii din Vale.

Școala am început-o în anul 1972. Mama a mers cu mine în prima zi de școală, învățătorul era domnul Catana, vecinul nostru bun și priceput la toate. Dacă s-ar fi născut în altă țară, ar fi fost deținătorul câtorva brevete de invenție. Știa să repare și să improvizeze orice. Mama m-a pus în cea de-a treia bancă cu Florina Iorga, fata lui Diță și lui Chioacă, cu care am rămas până când am terminat clasa a IV-a. Dar domnul Catana a fost învățătorul meu numai un trimestru, era ultimul lui an dinainte de pensie, celelalte două

trimestre fiind făcute cu doamna învățătoare Păun care a plecat în concediu de maternitate, aşa că din clasa a II-a am schimbat învățătorul. A venit domnul Ionescu, cel cu pumnul cât o tonă, cu clasa lui, și, împreună a făcut o singură clasă cu 39 de elevi. Pe lângă multe altele, Domnului Învățător Ionescu îi datorez faptul că știu să scriu frumos și corect.

Jucării de la Roxana.

Gustul înghețatei de la Osica...

În prima mea vacanță de vară am simțit și prima durere. Familia părintelui Ochescu, vecinul nostru, urma să plece definitiv la Craiova, pentru că-și făcuseră casă acolo. Simțeam cum se închidea orizontul copilăriei mele din curtea lor frumoasă ca un parc, cu flori și iarbă, cu jucării adevărate sau improvizate de noi, cu leagăn, și, mai presus de toate, cu poarta veșnic deschisă pentru mine, sora mea și toți copiii de pe linie. Stăteam acolo, fără a deranja sau a fi deranjați, de dimineață până seara târziu. În seara dinaintea vacanței de vară, mama a venit cu o cutie din lemn plină cu jucării de la Roxana, nepoata părintelui, cu care noi urma să ne jucăm toată vacanța. Mama nu a vrut să ne arate jucăriile pentru că n-am fi dormit toată noaptea și a spus

că ni le va da a doua zi. Pentru mine noaptea a fost zi, n-am dormit deloc cu gândul că urmărei trei luni de vacanță în care mă voi juca și recitam mereu în gând, ultima poezie pe care o învățasem la școală: „E vară pretutindeni, e vară/ Si patria te cheamă să colinzi/ Să bei dintr-a făntânilor oglinzi/ Când arșița se tolănește-afară”. Casa și curtea părintelui Ochescu au făcut parte din copilăria mea, erau felia mea de rai, locul unde visul meu devinea realitate. Atunci când mama nu avea două felii de pâine dimineața să ne dea la grădiniță, fugea repede la „nășicul” că așa îi spunea familia mea părintelui și imediat era rezolvată problema. Cele mai frumoase haine purtate de noi în copilărie, de mine și de sora mea, provineau tot de la nășica. Atunci când au plecat, golul ce a rămas în sufletul meu de copil n-a mai putut fi umplut niciodată chiar dacă am păstrat legătura cu ei permanent.

Vacanțele mele de vară au fost marcate de bâlcii de la Osica pe care îl așteptam ca pe un dar divin. Pe lângă vestimentele noi cu care părinții ne înzestrau, chiar dacă făceau mari eforturi financiare și pe care noi le așteptam cu nerăbdare, așteptam tiribombele, comediiile, dulapul, bârcile și nelipsitul circ. Oamenii curajoși se dădeau peste cap cu bârcile făcând senzații tari, care pentru noi copiii erau ceva nemaipomenit. Mulți

ani, la circ, n-am avut acces pentru că intrarea costa mult mai mult decât plata a câtorva înghețate de culoare galbenă, preparată în bidon din aluminiu, înconjurat cu gheață și paie ca să nu se dezghețe și pusă în cornet cu ajutorul unei linguri din aluminiu turtită. Timpul cât stăteam la coadă înghețeam în sec și mă lingeam pe bot de sute de ori. Dar gustul înghețatei cu vanilie de la bâlcii de la Osica nu l-am mai întâlnit niciodată în viață nici la Slatina, nici la Barcelona, nici la Milano sau la Istanbul.

Momentul acesta nu ne-a fost distrus de comunism

Și nu numai bâlcii de la Osica era marea noastră sărbătoare. Sărbătoarea de Luni după Paști, când mergeam îmbrăcați în haine și pantofi noi în curtea bisericii unde se făcea pomană, ne-aducea cea mai mare bucurie din an. Pe Linia Mare era forfotă și agitație de la Purcaru, de la Crișan și de la Mălai Mare până la bariera din fața bisericii din deal. Era un continuu du-te/vino. La prima oră, bărbății plecau cu căruțele pline de mese și bânci improvizate și, fiecare, acolo unde avea locul stabilit și transmis din generație în generație, împreună cu vecinii, descărcau și aranjau mesele. Astfel, ei înconjurau curtea bisericii schimbând coloritul și declanșând ritualul. Locul nostru era lângă clopotniță. Femeile și copiii ajungeau la biserică în jurul orei 11. Ele mergeau cu panerele pe cap, acoperite cu ștergăre țesute, albe. Sirul acela lung de pe Linia Mare, cu mamele noastre tinere și zvelte ca niște trestii, cu panerele pe cap, m-a urmărit ca o dulce amintire întreaga viață. Semăna cu un alai de nuntă imens. Păcat că în vremea aceea nu aveam cu ce imortaliza momentele ce s-au dovedit a fi unice. Panerul de luni după Paști era folosit numai în ziua aceea și conținea oala cu ciorbă de miel sau de curcan, friptură, ouă roșii și prăjituri, de obicei cozonac că altceva dulce mama nu făcea. Și toate aceste bucate alese erau înconjurate de cele 3 – 4 pâini în test pe care fiecare familie le cocea dimineața până la ziua ca să fie calde și le punea pe marginile coșului. Îmbrăcam mesele cu ziare prinse în pioane ca să nu le ia vântul, punem bucatele alese, apoi cobora Părintele din biserică. Și în bătaia clopotului Părintele dezlegă masa, iar noi cu toții spuneam „Tatăl nostru”. În momentul acela simțeam legătura noastră cu forța divină, simțeam rostul nostru pe pământ și ochii mi se împăienjeneau cu lacrimi. *Momentul acesta nu ne-a fost distrus de comunism.* Apoi se punea la masă copiii cu mamele lor în timp ce bărbății stăteau pe iarbă cu țoial de țuică, povestind ultimele stiri. Ritualul se încheia când Părintele cobora

Bâlcii la Osica, 1978

Pomana de luni după Paște, 2006

pentru a doua oară să ciocnească ouă cu fiecare dintre noi. Cine îi spărgea oul Părintelui, schimba oul cu el. În felul acesta, preotul deținea mereu oul cel mai tare. Noi copiii, ne țineam după el până când termina de ciocnit cu toată lumea și ne amuzam foarte mult. Părintele Târcă a fost cel mai simpatic preot, plăcut de toți copiii; era un adevarat show-man. Deși figura lui o asociam cu cea a istoricului Nicolae Iorga, pentru că, fizic semănau foarte mult, omul era plin de viață mai ales după ce se încălzea cu un țoi de țuică. Avea o voce de tenor pe care o ridică cu atât mai sus cu cât gradele țuiciei erau mai ridicate. Țiganii erau printre noi să ne convingă să mai furăm un ou sau două în schimbul unui balon sau a unei vâve. Când m-am făcut mai mare și am plecat de-acasă, momentul acesta era cel mai așteptat pentru că aici, o singură dată din an, ne revedeam colegii și rudele, stăteam de vorbă mult fie la masa noastră, fie la masa lor.

Mi-ar fi plăcut ca și urmașii noștri să fi putut povesti urmașilor lor despre această tradiție sfântă, ancestrală, păstrată și primită de noi de la străbuni. și chiar dacă ei n-ar fi mai adus panerul cu capul, n-ar fi copt pâinea la țest și în locul șirului cu mame împovărate de panere ar fi fost un șir cu mașini, poate că momentul revederii, la fel de frumos ar fi fost. Nu vreau să comentez sau să acuz implicarea sau neimplicarea unora sau altora în această acțiune care nu ne costa nimic pe niciunul dintre noi, pentru că nu pot eu să schimb mentalitățile oamenilor. Părinții mei au fost amândoi orfani de război, crescuți numai de

mame. Mama mamei, Lizica lui Păunică, cu mult ajutor din partea tatălui ei, străbunicul Costică al lui Păunică mort în anii '80 când eu eram la liceu, dar și cu ajutor din partea fraților: Mihai, Gică, Ilie și Gorică. Mama a mai avut un frate, Mărinică, plecat la București în anii '60 și stabilit acolo, și o soră dintr-o căsătorie anterioară a bunicului, Nicolița, căsătorită mai târziu cu Mitică al lui Cârnu.

Mama, Tata, Bunicile... La școală n-am prea excelat...

Pe mama n-a lăsat-o maică-sa să plece la oraș, deși învăța bine, făcuse 7 clase la Osica. A mers la Sibiu să dea examen mai departe, dar după ce a fost admisă, bunica, influențată de frații ei a spus că e mai bine să rămână acasă, lipită de glie. și uite aşa i-au tăiat aripile înainte ca ea să le deschidă și să se poată afirma. Dar mama a citit mereu, era în pas cu tot ce însemna nou și pe vremea comunismului și acum. și acum citește ziarele locale, știe „tot ce mișcă-n țara asta”, ca să-l parafrazăm pe Eminescu, că tot știe ea o grămadă de poezii de-ale lui și de-ale lui George Coșbuc.

Tata a fost crescut de bunica, China lui Bobiceanu, singură. L-a avut numai pe el copil și l-a așteptat pe bunicul să vină după front până când a murit, în anul 1986. Nu numai că nu a fost ajutată dar, după ce bunicul a fost dat dispărut și familia a avut certitudinea că nu se va mai întoarce, soții și cununații au găsit de cuviință că ar fi bine să plece din casa lor și să-și facă o casă aici

unde stăm noi acum. Cu multă trudă, cu salariile de la Regie, cu o salbă cu 4 galbeni făcută în timp tot la Regie și cu banii din vânzarea unei purcele mari, au reușit să ridice casa în care noi locuim astăzi. După ce a venit și mama, casa a luat o nouă înfrățire pentru că a fost o gospodină desăvârșită și relația soacrä – noră a funcționat bine. Tata era CFR-ist, curăța macazele la Piatra Olt. Lucrase mai întâi la Regia de tutun, dar a avut un accident de muncă în urma căruia a avut arsuri mari și, după ce s-a vindecat, s-a mutat la CFR. De Crăciun nu ne-a lipsit niciodată bradul. Moș Gerilă era mai urât decât Omul Negru și ne

era atât de frică de el încât, cât era iarna de mare nu puteam să intrăm în camera de la drum de frică să nu-l mai vedem o dată.

Zilele de iarnă erau frumoase pentru că mama stătea acasă, ne aștepta de la școală cu sobă caldă, cu pâinea în spuză abia scoasă din sobă, cu mărături frumos colorate, cu carne de la garniță cu ouă în tigaie și alte bunătăți pe care ele, mama împreună cu bunica China, știau să le pregătească. Dar vara erau dimineți în care ne trezeam după ce mama pleca la câmp și seri în care adormeam înainte de a se întoarce de munca câmpului. Toată copilăria mi-a fost dor de mama și

Corul Regiei, perioada interbelică

nu m-am săturat niciodată de ea. Când eram în clasa a VI-a, mama a fost bolnavă și a stat trei săptămâni la spital, la Slatina. Atunci i-am simțit lipsa mai mult ca niciodată, atunci mi-am făcut cele mai multe procese de conștiință că am supărat-o uneori și a-nceput să-mi fie frică de moarte. Mereu mă rugam la Doamne – Doamne ca mama să nu moară aşa cum murise mama Lilianei lui Tudor a lui Mogoș, colega mea de clasă. În urma ei rămăseseră 4 copii orfani de mamă. Și într-o duminică dimineață când mă întorceam de la bunica Lizica, căci deseori dormeam la ea pentru că stătea singură, am văzut ușa casei deschisă, deși era iarnă. Mi-am dat seama că mama venise acasă și făcea curat. Am alergat și i-am sărit în brațe plângând, iar ea mi-a promis că nu va mai pleca niciodată. Mama nu a mai plecat niciodată de-acasă, dar nici eu nu am putut pleca mult prea departe de ea și de Osica mea dragă. Și dacă plec, mă întorc repede acasă, pe Linia Mare, cea mai frumoasă linie văzută cu ochii mei, cea cu pomi înfloriți primăvara, curcubeu de flori vara, cu mantie aurie și miroș de struguri și ardei copți toamna și îmbrăcată cu rochia de mireasă iarna. Miroslul de fum de frunze arse și de ardei copți de pe Linia Mare, din timpul când eu eram la liceu și veneam acasă, e unic pentru mine.

La școală n-am prea excelat. Și asta pentru că eram leneșă. Dar mama mă obliga să învăț, în fiecare vacanță, fie ea de vară sau de iarnă, poezii lungi și grele. În modul acesta, atunci când aveam de făcut rezumatul unei poezii mă descurcam ușor. Dar, de-a lungul anilor, am avut norocul să am câțiva profesori deosebiți cu ajutorul căror am deslușit tainele științelor: istoria cu domnul profesor Gheorghe Modorcea, geografia și biologia cu doamna dirigintă Ana Scarlat, limba franceză cu domnișoara Cecilia Păun, matematica cu domnul Gheorghe Lixandru, limba română cu o pleiadă de profesori schimbați uneori trimestrial, dar de la care am învățat multe taine și încheind clasa a VIII-a când ne-a predat limba română domnul Marin Sulger, directorul școlii, la momentul acela și cel mai bun dintre toți.

Când am plecat la liceu am stat în găzda la familia Lăpădatu (Virginia și Dan), profesori de limba română și matematică. Cu ajutorul lor am acoperit o parte din lacunele pe care le aveam. Doamna Lăpădatu a fost cea care m-a învățat gramatică și literatură la standarde înalte. Din păcate, la liceu pe atunci se punea accentul pe studiul științelor exacte, matematică și fizică, pe care le-am învățat obligat și din care n-am înțeles mare lucru. M-am simțit privată de studiul materiilor cu profil uman și deseori am suferit. Dar stănd în casa acestor oameni minunați care m-au integrat în familia lor ca și când eram de-a

lor, de la origini, am descoperit o bibliotecă cu o mulțime de cărți, o mare provocare pentru mine. Stăteam până târziu în noapte și citeam. Mă transpuneam în personaje de vis uitând că a doua zi trebuie să plec la școală. În felul acesta am terminat, chiar dacă nu cu lauri, liceul. N-aș vrea să spun precum Bacovia despre liceul lui dar nici fericită nu pot să spun că am fost. Mai degrabă pot să spun că am trăit în lumea visurilor mele.

Revoluția m-a prins la Osica...

Aveam 23 de ani, eram angajată în Slatina la o fabrică de produse cărbunoase și aveam un copil de un an. Pe Valentina. Sufletul meu. Lucrul cel mai bun și mai frumos care mi s-a întâmplat în această viață și care mi-a adus cele mai mari satisfacții. În prima dimineață de după revoluție soțul meu a venit acasă cu două păini, mai albe decât de obicei și mi-a spus că vânzătoarea nu i-a mai cerut cartela și i-a dat pâinea caldă. După ce am pupat una din pâini și mi-am cuprins obrajii între cele două, cu lacrimi în ochi am mușcat-o pe una cu un sentiment de răzbunare, plăcere și speranță. Da, speranța că urmășii noștri vor avea parte de pâinea de care ani și ani eu nu avusesem parte, deși mama muncise pământul țării de când avea vîrstă de 14 ani.

În anii de după revoluție nu am știut ce să fac cu libertatea pe care am căpătat-o prin vârsarea de sânge a tinerilor din generația mea sau a

Patru generații, 1999

PNL, Sărbătoarea iei, 24 mai 2008

Parlamentul European, 2009 (sus) și 2018 (jos)

unora chiar mai tineri. Mi-am dat seama când era prea târziu ce privilegii aş fi putut avea dacă aş fi plecat şi de care nu am ştiut a profita.

Tata a murit când eu aveam 30 de ani şi n-am vrut să-l las pe mama singură şi să plec în altă ţară, dar rând pe rând o parte dintre prietenele şi rudele mele au plecat, rupându-mi de fiecare dată, fiecare dintre ele, o parte din inimă.

Începând cu anul 2004 am trecut prin toate etapele şi frământările prin care a trecut această ţară, implicată fiind, mai mult decât alții, prin statutul pe care mi l-a dat profesia. Am făcut parte din Partidul Național Liberal, am fost secretară, am lucrat la cabinetele unor parlamentari: Mircea Coșea, Gigel Știrbu, Renică Diaconescu, Mihai Niță. Timpul a trecut, iar eu mi-am numărat anii în perioade de campanii electorale, plăcute pentru mine, deși era mult de muncă. Am cunoscut oameni deosebiți de la care am învățat şi care m-au ajutat, am umblat mult în campanii electorale şi în afara lor, am fost invitată la Parlamentul European de două ori de către europarlamentarul Csibi Mogor şi de doamna Norica Nicolai, am văzut multe oraşe europene, am cunoscut, personal, preşedinţii şi candidații la preşedinţia acestei ţări: Traian Băsescu, Călin Popescu Tăriceanu, Crin Antonescu, Klaus Iohannis şi alți oameni cu funcții mari şi la rândul meu am putut să ajut şi astăzi m-a făcut să fiu fericită.

Casa de la Osica a rămas aceeași

Deși am renovat-o, am încercat să păstreze totul aşa cum am primit-o de la înaintașii mei. Evoluând comuna, ne-am adaptat şi noi la tot ce este nou: nu mai scoatem apă din fântână şi nu mai mergem la closet în grădină. Pe lângă multe alte privilegii avem aproape toate ulитеle asfaltate, apă curentă şi canalizare. Mi se pare o mare realizare să avem, aici la sat, aceleași condiții pe care le are orice locuitor al unui oraș sau municipiu. Şi fără exagerare, nu pot să nu-l amintesc şi să nu-l respect pe cel care a făcut ca toate aceste lucruri să fie posibile, pe fostul primar, Ion Ciocan. Acest OM, în cele trei mandate de primar a reușit, să facă din Osica o comună la standarde europene aşa cum mulți dintre noi am visat mult timp şi am crezut că la stadiul de vis va rămâne Osica, pentru totdeauna. Alături de el, nu-i pot uita pe Ioan Ciugulea, președintele Partidului Național Liberal din Olt, vicepreședinte al Consiliului Județean, osicean şi el prin căsătorie, şi pe deputatul Gigel Știrbu care a avut două mandate de Deputat pe Colegiul 6 din care făcea parte şi Osica de Sus. Ei au fost mereu alături de primarul Ion Ciocan, au susținut interesele fundamentale

ale comunei şi l-au sprijinit ori de câte ori a fost nevoie.

Din păcate sau din fericire, o mare parte a osicenilor, oameni tineri, au luat drumul străinătății, de când România a aderat la Uniunea Europeană. Multe case şi curţi au înflorit deși mulți părinți bătrâni şi bolnavi aşteaptă în faţa porţii sau în capătul liniei, cu telefonul în mână, un semn de la copiii lor. Cu siguranţă ei se vor întoarce. Tind să cred că acolo unde sunt au dus spiritul, credinţa şi o parte din tradiţiile noastre, iar ei vor împrumuta de la alții spiritul antreprenorial şi disciplina aşa cum se vede la o parte din cei care s-au întors. Cu siguranţă, peste un deceniu sau mai multe, lucrurile se vor schimba în bine şi la noi.

Regele Mihai spunea: „*Nu văd România de astăzi ca pe o moştenire de la părinţii noştri, ci ca pe o ţară pe care am luat-o cu împrumut de la copiii noştri.*” Eu sper că pentru generaţiile viitoare Osica să nu rămână numai o moştenire de la părinţi, ci ea să înflorescă mereu prin aportul lor. Îmi doresc ca atunci când oricare osicean plecat, se reîntoarce cu drag acasă la Osica, să nu se simtă dezrădăcinat, aici să regăsească **veșnicia**.

DUMITRU (ADI)
STANCA,
Colonel rez.

eveniment

75 de ani de la încheierea celui de-al II-lea Război Mondial – 9 Mai 2020

Declarat la 1 septembrie 1939, cel de-al Doilea Război Mondial a luat sfârșit, în Europa la 9 mai 1945, prin capitularea Germaniei, și la 2 septembrie același an în Asia, prin capitularea Japoniei.

Încă de la început, Ziua Victoriei a fost perceptă și interpretată diferit de către învingători:

La 8 mai 1945, premierul britanic Winston Churchill își anunța națiunea că Germania capitulase cu o zi înainte la Reims, cartierul general al forțelor anglo-americane: „*Ieri la 2.41 dimineața, la cartierul generalului Eisenhower, generalul Jodl, reprezentantul Înaltului Comandament German și marele amiral Doenitz, desemnat șef al statului german, au semnat actul capitulării necondiționate al întregului teritoriu german terestru și maritim și aerian, în fața Forțelor Aliate și, în același timp, în fața Înaltului Comandament Sovietic. Ostilitățile*

se vor încheia oficial la un minut după miezul nopții, în această noapte, dar pentru salvarea de vieți omenești încetarea focului a fost anunțată încă de ieri pe întreaga linie a frontului”.

În timp ce Londra celebra sfârșitul războiului în Europa, Germania mai semna o dată capitularea. Stalin fusese extrem de nemulțumit că generalii germani evitaseră să capituzeze în fața mareșalului sovietic Jukov, cel care cucerise Berlinul. Anglo-americani s-au grăbit să îi dea satisfacție. Dar cum semnarea de la Berlin s-a făcut ca și la Reims în toiul nopții, diferența de fus orar a permis Moscovei să declare că Ziua Victoriei este 9 Mai și nu 7, când semnaseră inițial Aliatii, și nici 8 Mai, când Churchill făcuse anunțul.

ACESTE fricțiuni între învingători s-au amplificat în anii următori până la împărțirea Europei în două blocuri ostile.

Conflagrația, în care și-au găsit sfârșitul 50 de milioane de oameni și care a cuprins 61 de state de pe tot globul, a durat peste 2.000 de zile. În cifre succinte, războiul se reflectă astfel:

S-a desfășurat pe teritoriul a 40 de state din Europa, Asia și Africa, precum și în Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific, pe o arie geografică mult mai amplă decât Primul Război Mondial;

A angajat, pe front sau în spatele lui, circa 110 milioane de militari (din care 60 de milioane participanți direct la lupte) din 61 de state cu o populație de 1,7 miliarde de oameni (trei pătrimi din populația de atunci a globului).

Pentru obținerea victoriei, beligeranții au angajat totalitatea resurselor umane și materiale, a producției de război, războiul fiind, din acest punct de vedere total, desfășurându-se și pe plan doctrinar, diplomatic, propagandistic, al serviciilor secrete, al științei etc.

Alături de războiul clasic, popoarele asuprite au desfășurat și o puternică mișcare de rezistență, în cadrul căreia au fost uciși zeci de mii/sute de mii/și chiar milioane de oameni nevinovați (3 000 000 de cetăteni sovietici, 75 000 de francezi, 50 000 de greci, 40 000 de italieni etc.) s-au manifestat și numeroase cazuri de colaboraționism (inclusiv la nivel de guverne) și încercări de constituire a unor unități și mari unități militare din statele ocupate pentru a fi folosite în război. Lupta armată a popoarelor ocupate a blocat importante forțe germane (sute de mii de militari germani în Franța, Iugoslavia etc.) și milioane de militari japonezi în China.

A determinat numeroase victime umane (circa 50 de milioane, din care 20 de milioane militari și 30 de milioane civili) produse de acțiunile militare propriu-zise, dar și de crime fără precedent (execuții colective, genocid etc.) asupra civililor din lagărele de concentrare și exterminare (Dachau, Auschwitz-Birkenau, Maidanek, Treblinka, Neuengamme, Sachsenhausen, Florsssenburg etc.) în care au fost torturați și exterminați milioane de oameni, inclusiv femei, copii, bătrâni (după unele surse numai în lagărele de concentrare și exterminare naziste au murit sau au fost uciși circa 12 milioane de oameni).

Cele mai ample operații militare (Moscova, Leningrad, Stalingrad, Kursk etc.), care au produs falimentul „blitzkriegului” și chiar „cotitura” războiului (alături de operațiile de la Midway și El Alamein) s-au desfășurat pe teritoriul Uniunii Sovietice, unde au fost angajate și cele mai numeroase forțe militare inamice (65-70% din ale Germaniei și aliaților săi).

Tot Uniunea Sovietică a înregistrat și cele mai mari pierderi umane – 20 de milioane de oameni (10 % din populație, din care jumătate au

fost civili) și materiale (1 710 orașe distruse, 70 000 de sate, 32 000 de întreprinderi industriale, 65 000 km de cale ferată etc.). Rolul important al contribuției Uniunii Sovietice la război a fost perceput de la început de către F.D. Roosevelt, președintele Statelor Unite ale Americii, și de către Winston Churchill, prim-ministrul britanic, care i-au pus (necondiționat) la dispoziție ajutorul necesar, acceptând rapturile teritoriale săvârșite de aceasta în perioada 1939 – 1940, în dezacord cu principiile pe care chiar ei le semnaseră în Carta Atlanticului.

Forțele armate ale Stelelor Unite ale Americii au acționat (în afara teritoriului național) pe aproape toate teatrele de acțiuni militare, înregistrând circa 400 000 pierderi de vieți omenești. Remarcabil a fost și efortul de război financiar și material american, care s-a cifrat la 22 de bilioane de dolari, plus datoriiile de război angajate de alte state, rămase neachitate.

Un mare efort uman, material și financiar a desfășurat și Marea Britanie, care a luptat din prima până în ultima zi de război, înregistrând 375 000 de victime umane.

Mari pierderi umane au înregistrat și statele și popoarele mici, îndeosebi cele ocupate: Polonia – 6 000 000 de oameni (300 000 în lupte, restul exterminați) și imense distrugeri materiale, Iugoslavia – 1 700 000 de oameni (din care 1 400 000 civili uciși în lagărele de exterminare din Germania), Franța – 600 000 de oameni (200 000 de militari uciși în lupte și 400 000 de civili) etc. Raportat la numărul populației, un mare tribut de sânge au dat și Albania, Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, Finlanda, Grecia, Norvegia, Olanda etc. Pierderi umane și materiale a înregistrat și Italia, după ce a ieșit din Axă, în septembrie 1943.

Și statele care au declanșat războiul au înregistrat mari pierderi umane și materiale: Germania – 13 500 000 de vieți omenești (trei pătrimi din populație) și Japonia – 3 000 000 de morți (din care 300 000 civili).

În timpul războiului au fost și situații în care partenerii au schimbat alianțele. Italia, de exemplu, după ce a adoptat la începutul războiului o neutralitate binevoitoare Reich-ului (ca și Uniunea Sovietică, prin tratatul de neagresiune din 23 august 1944) și a intrat în război de partea Germaniei (atacând Franța la 10 iunie 1941) a trecut de partea Națiunilor Unite (3 septembrie 1943), primind chiar statutul de cobeligeranță.

România a intrat în război (22 iunie 1941) de partea Germaniei (fiind principalul secondat al Reich-ului pe frontul est-european) și a trecut (23 august 1944) de partea Națiunilor Unite, punând imediat la dispoziția aliaților (sovieticilor

în special) un însemnat potențial militar (8,5% din populația țării), introducând în luptă, până la 25 octombrie 1944 (când a fost reîntregită granița de vest a țării) peste 525 000 de militari.

În continuare, armata română a participat la operațiile militare desfășurate pe teritoriile Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, pe direcția generală București – Budapesta – Viena – Praga, până la sfârșitul războiului. În pofida avantajelor pe care le-a adus Națiunilor Unite după 23 august 1944, României i-a fost impusă (12 septembrie 1944) o Convenție de armistițiu cu prevederi extrem de grele, care au fost aplicate sub stricta supraveghere (și imixtiune) a Comisiei Aliate de Control (partea sovietică).

Situarea țării noastre s-a agravat în octombrie 1944, în urma acordului de procentaj stabilit între Winston Churchill și I.V. Stalin, prin care România a fost plasată în proporție de 90% în sfera de influență sovietică. În cele 1 241 de zile de participare la război, armata română a pierdut 794 562 militari (92 620 morți, 333 966 răniți și 367 976 dispăruți).

Victoria contra lui Hitler a avut efecte profunde asupra statelor traversate de tăvălugul războiului. Locuitorii țărilor unde ajunseră trupele anglo-americane, precum belgienii, olandezii sau belgienii, aveau toate motivele de bucurie. Iar francezii avuseseră parte de sărbătoare cu multe luni înainte de capitularea Germaniei.

Astfel la 25 august 1944, după șase zile de lupte de stradă, francezii celebraseră eliberarea Parisului și întoarcerea generalului Charles de Gaulle, trecut pe sub Arcul de Triumf în fruntea trupelor franceze. Totuși, recuperarea Parisului intact de la ocupanții naziști se datora în primul rând marii debarcări aliate în Normandia. Francezii au fost ajutați masiv de englezi și americani să-și elibereze țara, iar generalii germani în retragere au ignorat ordinul lui Hitler de a arunca în aer monumentele Parisului, începând cu istoricele poduri de peste Sena.

Spre deosebire de Paris, Varșovia a avut o soartă cruntă. În timpul ocupației, rezistența poloneză a fost bine organizată, dar în Polonia Stalin a înlocuit ocupația nazistă cu cea sovietică în cel mai brutal mod cu putință. La începutul lui august 1944, avioanele URSS au survolat Varșovia, dând polonezilor semnalul că pot declanșa bătălia pentru capitală. Dar sovieticii au așteptat la numai 15 km de Vistula până când naziștii au transformat Varșovia în ruine.

Spre deosebire de polonezi, români și-au eliberat singuri capitala prin controversatul act istoric de la 23 august 1944, dar Moscova a impus în martie 1945 guvernul pro-sovietic Groza. Cu armata română luptând în Vest, fără sprijinul Aliaților și cu soarta Ardealului incertă, regele Mihai nu avusese de ales.

La prima paradă de 9 Mai, cea din 1945, unul dintre cele două batalioane care au defilat prin fața regelui și a Comisiei Aliate de Control, aparținea NKVD. A doua zi, de 10 Mai, Ziua Națională, bucureștenii îl ovaționau pe rege. Dar zăruurile erau deja aruncate.

La Moscova, Ziua Victoriei s-a celebrat în 1945 nu pe 9 mai, ci în duminica de 24 iunie. Se marcau astfel cinci ani de la izbucnirea Marelui Război pentru Apărarea Patriei, război declarat de Hitler contra URSS la 22 iunie 1940.

9 Mai a devenit sărbătoare oficială în URSS în 1946, iar statele comuniste, inclusiv România, i-au urmat exemplul.

Occidentalii au fost mai ezitanți. Tinând seama de capitularea Japoniei, Statele Unite și Marea Britanie sărbătoresc victoria în august, respectiv în septembrie. În Franța numai insistențele veteranilor de război au ținut capitularea Berlinului pe lista sărbătorilor naționale. De fapt, într-o Europă liberă, întărิตă economic de planul Marshall american, celebrarea înfrângării Germaniei și-a pierdut repede semnificația. Pentru păstrarea păcii, în urmă cu 70 de ani – la 9 mai 1950, ministrul de externe francez, Robert Schuman, a propus înființarea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, nucleul franco-german al actualei Uniuni Europene din care și România face acum parte.

„Pacea mondială nu poate fi asigurată fără eforturi create ore proporționale cu dimensiunea pericolelor care o amenință. O Europă unificată nu a putut fi realizată până acum și am avut război. Europa nu se poate construi dintr-o dată și potrivit unui singur plan. Poate fi construită prin pași concreți care să creeze o solidaritate de facto. Pentru ca națiunile Europei să se apropiie este necesară eliminarea vechii adversități dintre Franța și Germania”, spunea Schuman.

Soldați români în al doilea Război Mondial

viața spirituală

Patriarhii Nicodim Munteanul și Iustin Moisescu. Prin ce au rămas ei importanți în istoria Bisericii noastre?

După perioada arhipăstoririi Patriarhului Miron Cristea[1925-1938], în România a urmat o perioadă tulbure, marcată de schimbări politice, de pierderi majore de vieți omenești și de daune materiale pricinuite de cel de-al Doilea Război Mondial, dar și de începutul unui regim opresiv-comunist. Alături de întreg poporul român, Biserica Ortodoxă s-a confruntat cu aceleași provocări și greutăți, căutând să rămână alături de păstorii săi, în ciuda restricțiilor și greutăților de tot felul. Aceste schimbări majore prin care a trecut țara în perioada 1939-1948 au marcat viața oamenilor și instituțiilor statului român. În acea vreme la cărma Bisericii noastre s-a aflat o personalitate deosebită a ortodoxiei românești: **Patriarhul Nicodim Munteanul.**

Biserica Ortodoxă Română a trecut de-a lungul istoriei prin multe încercări. Instituție divino-umană, Biserica este nevoie să facă față provocărilor vremii. La 20 de ani după terminarea Primului Război Mondial se petrec schimbări majore în viața bisericească, dar și în cea socială a țării al căror martor a fost și al doilea întăistătător al Bisericii Ortodoxe Române.

Născut la 6 decembrie 1865 în Pipirig, județul Neamț, dintr-o familie de țărani credincioși, viitorul Patriarh va primi numele de Nicolae. După ce a urmat școala din satul său natal a mers

la Seminarul Teologic Veniamin din Iași. Ulterior a fost trimis de Mitropolitul Iosif Namiescu al Moldovei să studieze la Academia Duhovnicească din Kiev, la finalul studiilor el obținând diploma de licențiat în teologie.

Intrat în monahism la mănăstirea Neamț [1894] ajunge rând pe rând preot la catedrala mitropolitană din Iași, director al seminarului Sf. Andrei și vicar al Episcopiei Dunării de Jos. În 1909 primește hirotonia pentru Episcop-vicar al Mitropoliei Moldovei cu titlul de Băcăoanul.

Trei ani mai târziu, la 18 februarie 1912 este ales Episcop de Huși. Aici a păstorit aproape 12 ani, într-o perioadă dramatică din istoria noastră, când România intrase în războiul pentru întregirea neamului. În această perioadă a participat ca reprezentant al Bisericii noastre la marele Sinod al Bisericii Ruse [septembrie 1917].

După unirea Basarabiei cu România [27 martie 1918] Nicodim Munteanul a fost numit locțiitor de Arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului [1918-1919], respectiv locțiitor de Mitropolit al Basarabiei [1936-1937]. Dar curând a demisionat retrăgându-se la Mănăstirea Neamț pe care o conduce în calitate de stareț.

După trecerea la cele veșnice a Mitropolitului Pimen [1934], Colegiul Național Bisericesc îl va alege în fruntea Mitropoliei pe Nicodim Munteanul. Va păsori la Iași timp de 4 ani, reușind ridicarea Palatului Mitropolitean de la Mănăstirea Neamț, a clădirii Seminarului Teologic, reutilarea tipografiei de la Mănăstirea Neamț și tipărirea multor lucrări teologice.

După ce a trecut la Domnul Patriarhul Miron Cristea, a fost ales Nicodim Munteanul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Pe parcursul păstoririi sale, Patriarhul Nicodim Munteanul a fost preocupat de starea clerului, de mir, de viața mănăstirească, de învățământul teologic, de legăturile cu Bisericile surorii. Remarcabilă este și contribuția sa culturală. Prin contribuția sa Patriarhul se situează în rândul celor mai importanți teologi ai epocii sale, alcătuind numeroase lucrări originale, făcând numeroase traduceri din literatura teologică rusă a sec. XIX și începutul secolului următor.

Patriarhul va fi personalitatea cea mai de seamă a epocii sale. Ca urmare va fi ales Doctor Honoris Causa al Facultății de Teologie din Cernăuți și membru al Academiei Române.

După ce a tipărit la Neamț Biblia ilustrată [1936], prima lucrare de acest fel de la noi, în 1936 și 1944 au ieșit noi ediții ale Sfintei Scripturi, în care 51 de cărți erau traduse de el însuși [24 din Vechiul Testament, iar Noul Testament în întregime]. De asemenea a tipărit Noul Testament în cinci ediții, dar și Psaltirea [patru ediții] traduse de el.

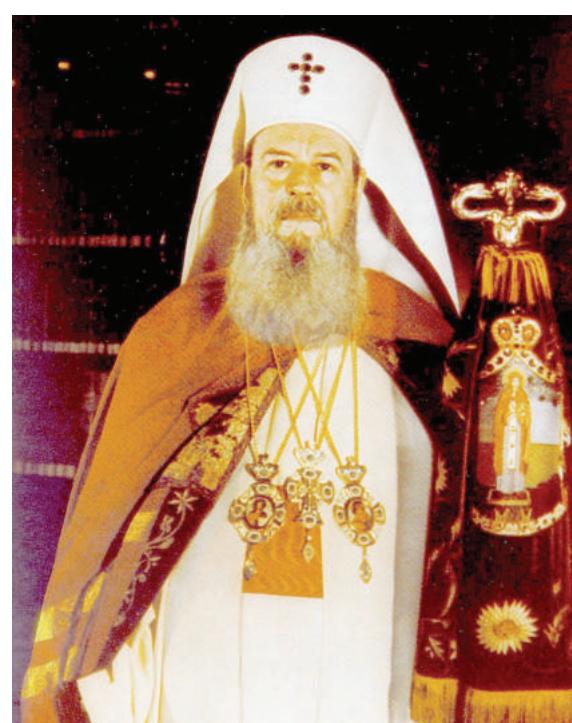
Încă de la începutul guvernării sale, regimul comunist a pornit o amplă acțiune de epurare a Bisericii Ortodoxe. Astfel, au fost îndepărtați din scaun, pensionați și unii trimiși la mănăstiri, unii ierarhi care erau socoțiți incomozi regimului comunist. Prin decretul nr.166 din 1947 au fost luate măsuri împotriva tuturor acestora ca și împotriva unor preoți și monahi. Toate acestea erau acuzații inventate și închipuite infracțiuni de uneltire contra ordinii sociale.

Bătrân și bolnav, amenințat în permanență cu retragerea din scaun și cu pensionarea, Patriarhul Nicodim Munteanul a reușit să se opună transformării Bisericii Ortodoxe Române într-un instrument în mâna regimului comunist.

Începând cu vara anului 1947, Patriarhul Nicodim s-a retras la Mănăstirea Neamț "sub supraveghere permanentă". Moartea lui la 27 februarie 1948 a adus cu sine alegerea unui nou Patriarh la cărma Bisericii Ortodoxe Române.

PATRIARHUL IUSTIN MOISESCU

Născut în data de 5 martie 1910 în satul Cândești, județul Argeș, orfan de război, se înscrise la studii la Seminarul Orfanilor de război din Câmpulung-Muscel [1922-1930], pe care îl termină ca premiant. Este ales de Patriarhul Miron Cristea dintre absolvenții tuturor seminariilor din anul acela și este trimis în anul 1930 la studii la Atena. În anul 1934 se întoarce licențiat, cu aprecierea "Magna cum laude". În 1937 a susținut

doctoratul la Facultatea de Teologie din Atena, cu teza: „Evagrie din Pont. Viața, învățăturile, și scrierile”, premiată de Academia de Științe din Atena. A fost profesor la Seminarul Nifon Mitropolitul din București [1937-1938], la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Varșovia [1938-1939], profesor titular de Exegeză a Noului Testament la Facultatea de Teologie din Cernăuți-Suceava. În anul 1946 a fost transferat ca profesor la Facultatea de Teologie din București, iar din anul 1948 la Institutul de Teologie din București. Astfel teologul Iustin Moisescu s-a evidentiat de-a lungul întregii sale vieți ca fiind un om cu o cultură temeinică și vastă.

Eleganța și sobrietatea sa academică erau roduл unei vieți dedicată studiului, fiind ca profesor, Mitropolit și Patriarh, o personalitate cu o solidă formare universitară de tip occidental, dar folosind ca bază teologia Sfinților Părinți. Timp de 17 ani ca profesor de teologie, un an ca Mitropolit al Ardealului [1957], 20 de ani ca Mitropolit al Moldovei și al Sucevei [1957-1977] și 9 ani ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române [1977-1986], Părintele Patriarh Iustin și-a dedicat viața slujirii lui Dumnezeu și a oamenilor.

Ca Mitropolit al Moldovei și Sucevei, într-o vreme de dictatură comunistă, plină de restricții și presiuni asupra vieții bisericii, acest distins Ierarh român, a reușit cu răbdare constantă și înțelepciune practică, să păstreze și să promoveze credința și cultura românească din Moldova pe mai mult planuri ale vieții bisericești.

Intelectual înzestrat cu un surprinzător spirit practic, Ierarhul cărturar a restaurat sau reparat în plin comunism aproape 70 de biserici și chiar a construit unele biserici noi, mai multe case parohiale, un Cămin modern pentru elevii seminariști și mai multe sedii de protopopiate. De asemenea a construit 3 mari clădiri, adeverăte monumente de arhitectură, în incinta sediului eparhial Iași. Tot ca mitropolit al Moldovei și Sucevei a restaurat, integral sau parțial, peste 20 de mănăstiri și schituri; Putna, Sucevița, Moldovița, Voroneț, Arbore, Humor, Slatina, Dobrovăț, Cetățuia, Rașca, Neamț, Sihăstria, Secu, Bistrița, Văratec etc, iar la unele ca acestea a înființat muzeu și colecții de artă bisericească.

În calitate de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române [1977-1986] a continuat osteneala din Moldova și Bucovina desfășurând lucrări de restaurare sau reparații la mănăstirile Curtea de Argeș, Cheia, Zanfira, Viforâta, Dealu, Cernica, Pasărea, Tigănești, Căldărușani, Biserica „Sfântul

Spiridon Nou”, Biserica „Sfântul Gheorghe Nou”, Catedrala Patriarhală și altele.

Părintele Patriarh Iustin a acordat o atenție deosebită activității editoriale conștient de mărele folos pe care îl avea pentru cititorii români traducerea în limba lor proprie a principalelor lucrări teologice, istorice, liturgice și a tot ceea ce ține de trăirea și experiența filocalică a Sfinților Părinți, a inițiat marea colecție Patristică intitulată „Părinți și Scriitori Bisericești,” proiectată în 90 de volume.

Această lucrare a fost reactualizată recent începând cu anul 2007, ca o cultivare a moștenirii spirituale luminoase pe care Preafericirea Sa ne-a lăsat-o. De asemenea, el a inițiat colecția „Arta Creștină în România,” în 6 volume. A tipărit o nouă ediție Sinodală a Sfintei Scripturi [1982], o nouă ediție a Noului Testament [1979], manualele pentru învățământul teologic superior și pentru Seminariile Teologice, multe cărți de cult, revistele teologice centrale și alte publicații bisericești. Prin bogata sa activitate cărturărească, pastorală și internațională Părintele Patriarh Iustin și-a înscris numele în rândul ierarhilor români harnici și înțelepti.

Paralel cu bogata sa activitate administrativă, edilică și cultural-misionară, ierarhul român a reprezentat demnitatea și competența teologică, Biserica Ortodoxă Română pe plan internațional, la întâlniri panortodoxe și interortodoxe sau la întâlniri intercreștine, fiind ales membru în conducerea Consiliului Mondial și a Conferinței Bisericilor Europene, iar ca patriarh a vizitat mai multe biserici ortodoxe surori, precum și comunități ortodoxe din Occident [Suedia, Elveția, SUA]. Plin de întristare pentru bisericile din București martirizate prin demolare sau umilate prin translare și izolare, îngrijorat de o eventuală demolare sau o mutare a Reședinței și Catedralei Patriarhale de către autoritățile comuniste, dar și plin de milă pentru poporul român privat de libertate și infometat de săracie, Părintele Patriarh Iustin Moisescu a trecut la Domnul în data de 31 iulie 1986, cu speranța unor vremuri mai bune. Părintele Patriarh Iustin rămâne în memoria noastră ca fiind un om echilibrat, un teolog erudit și un pastor înțelept prin fidelitatea sa față de tradiția Ortodoxă, patristică, prin temeinica sa pregătire academică, prin sobrietate sa în relațiile umane, însă și prin bunătatea și prin dărnicia sa părintească, exprimată adesea discret dar eficient.

De aceea ne rugam Preamilostivului Dumnezeu să așeze sufletele lor în corturile Sfinților Mărturisitori jertfelnici.

Preot
DANIEL PREDA

Învățământul osicean

Profesorii noștri

(o istorie subiectivă, din frânturi și portrete)

ROMULUS COȚOFANĂ,
pensionar

Și de la ei am primit lumina învățăturii

Un învățător aproape uitat de noi toți este domnul Tîrjoianu Constantin, originar din comuna Livada, fostul raion Hațeg (Hunedoara). Proaspăt absolvent al Școlii Pedagogice a fost repartizat în comuna Osica de Sus. Aici a stat în gazdă la familia Trinacă. A profesat la școala din Vlăduleni timp de patru ani (1949 – 1953). A fost învățătorul meu. Copil fiind îi apreciam statura atletică, deși nu depășea 1,75 m și blândețea, concretizată în faptul că față de alții învățători care aplicau mijloce de educare mai dure, el n-a ridicat tonul sau palma la noi, niciodată. Ca persoană matură îl văd ca pe un om educat, cu calități pedagogice deosebite. Nu ne jignea. Ne apostrofa și ne îndemna să învățăm spunându-ne că numai așa ne vom face mari. Pe atunci expresia „Vă veți face mari” o interpretam din punct de vedere fizic și mă îngrijoram că voi rămâne pitic. Așa că mă căzneam să învăț cât mai bine. Mai târziu cuvintele domnului învățător au căpătat pentru mine adevărata semnificație. Știa în ce condiții trăiam majoritatea, cu ce lipsuri se confruntau părinții noștri în perioada de după război. Poate și de aceea se comporta atât de frumos cu noi. În clasa I am învățat cu tăbliță și condei. O față era liniată, iar cealaltă era cu pătrățele. Scriam și ștergeam. Ca să învățăm repede tabla înmulțirii folosea o metodă atractivă: ne așeza roată toată clasa, iar dumnealui stătea în mijloc. Ne punea întrebări, iar cel care întârzia de mai multe ori cu răspunsul era scos din cerc. Ne era rușine când părăseam cercul, așa că ne străduiam să rămânem acolo. Oricum printre cei care rămâneau în cerc mă număram și eu. L-am apreciat în mod deosebit și l-am iubit cu sufletul meu de copil. Mult mai târziu mi-am propus de multe ori să merg la Livada unde plecase dânsul, dar spre regretul și rușinea mea intențiile nu s-au concretizat.

Din clasa a V-a am urmat cursurile Școlii din Vale. Am făcut limba română cu domnul Păunică, matematica cu doamna Constantinescu, istoria cu domnul Lăpădatu, sportul cu domnul Mandă, limba rusă cu domnul Caragheur și științele naturii cu doamna Cota. M-am gândit să spun câte ceva despre fiecare pentru că și ei au așezat câte o cărămidă în edificiul culturii în Osica.

Rândul doi de la stânga la dreapta, Mandă Dumitru,
Păunică, Dincă, Lăpădatu Marin, Caragheaur Stefan

Doamna profesoară Constantinescu ne preda matematica. În taină o porecleam „Isteață”, pentru că acest cuvânt era prezent permanent în vocabularul dânsiei: „Ia spune tu, isteațo (istețule)!”. Era șatenă, înăltuță, împlinită la trup și avea o voce plăcută. Știa să ne antreneze în descifrarea tainelor matematicii și să ne facă să îndrăgim acest obiect.

Domnul profesor Lăpădatu Marin era originar din Osica, frate cu Petre al Soricî. Avea fire domoală, blândă. Chiar și când ne făcea observație păstra tonul jos, nu țipa la noi. Mai înainte fusese directorul școlii. A înființat o cooperativă școlară, iar din banii încasați prin vânzarea produselor s-au procurat rechizite și chiar îmbrăcăminte pentru elevii săraci. A înființat un comitet de părinți care se ocupa cu colectarea de ajutoare pentru copiii defavorizați. Tot pentru ei în școală funcționa o minicantină.

Cu domnul profesor Caragheaur am făcut limba rusă. Era blond spre șaten, de statură medie. Mergea ușor legănat, poate și din cauză că era durdului. Avea o fire veselă și ironică. Când ne pedepsea ne zicea: „Vino încoa' să-ți dau un cocoșel” și ne făcea un surub în cap.

Ca și domnul Caragheaur, domnul Dumitru Mandă era învățător, însă în perioada când

eram elev în Osica preda educația fizică. Venea la școală pe bicicletă, iar când cobora mergea agale. Își făcea meseria cu plăcere, iar noi abia așteptam ora dânsului. Nu aveam condițiile de astăzi ale elevilor. Nu aveam sală de sport, ci doar un teren de sport și groapă cu nisip în curtea școlii. Și ceea ce ne plăcea în mod deosebit erau întrecerile sportive pe care le așteptam cu nerăbdare. Era tot osicean.

Cu doamna profesoară Cotae am făcut științele naturii. Era o doamnă scundă, împlinită și cu mers greoi. O profesoară foarte bună! Din revista „Rădăcini” am aflat că era profesor doctor în Științele naturii.

Domnul profesor Păunică era un bărbat distins, înalt, brunet, elegant. Era tipul profesorului de limba română foarte exigent, foarte ordonat în expuneri, dar și foarte bun în meseria sa. Modul de abordare al elevilor era respectuos. Cât a fost profesor în Osica a stat în gazdă la Nicu Stoian. A plecat la Caracal unde și-a continuat activitatea profesională, fiindu-i apreciată calitatea de dascăl. Mult timp a fost director la Liceul „Ioniță Asan” din Caracal.

Despre toți îmi amintesc cu plăcere și deosebit respect.

**Cotofană Romulus,
fost elev al dânsilor.**

ION SÂRBU
Profesor pensionar

file de istorie

Considerații cu privire la sistemul roman de apărare prin valuri de pământ în Dacia

Valurile de pământ din vechime ce în tradiția populară poartă diferite denumiri ca „Valul lui Traian” sau „Brazda lui Novac”, au fost lucrări vaste cu scop militar despre care istoria deține puține date. Cert este că ele s-au construit în primele secole după cucerirea Daciei, fiind legate de vremea neconenit primejdită. Aceste nume au fost date celui mai lung val, care trece și prin hotarele comunei noastre. Numele de „Brazda lui Novac” este un nume de legendă dat de oamenii din popor după sute de ani, nemaiștiind de cine și în ce împrejurări s-a construit. Azi, datorită activității antropice intense și îndelungate în teren, urme vizibile din aceste lucrări de fortificații se găsesc din ce în ce mai puține. În zona noastră se mai păstrează urme numai într-o pădure de stejar pe o distanță de circa 2 km lângă satul Blaj, pe o direcție vest – est.

Construcția valurilor de pământ ar fi început din timpul vieții lui Traian și ar fi continuat până în timpul lui Constantin cel Mare (sec. IV e.n.). Istoricul Nicolaeșcu Plopșor, în anul 1927, în revista „Arhivele Olteniei” scria că valul menționat cu numele de mai sus începea de la Turnu Severin, trecea prin Craiova (cartierul Brazda lui Novac), Pielești, Popânzalești, Greci, Coteana și se putea urmări până la Mizil de unde i se pierde urma.

Istoricul moldovean Miron Costin amintește în lucrarea sa „Opere” pag. 263, că el personal a trecut acest șanț și val de pământ aproape de râul Nistru, lângă localitatea Vciorășnoe și că s-ar întinde până la Don.

Pe teritoriul comunei noastre, valul venind din direcția Blaj – Dobrun, traversa Șopârlîța în diagonală, trecea prin spatele Haltei C.F.R., prin Ostrov, Greci, continuă peste Olt, la Coteana și apoi mai departe. (Aceste localități nu existau atunci).

În plan general, valul păstra direcția vest – est, dar sub formă de linie frântă. După toate posibilitățile ar fi avut circa 3 metri înălțime, iar șanțul o adâncime de 2 metri și lățime de 3 metri. Pământul scos a fost pus pe partea sudică, ceea ce denotă că lucrarea era pregătită contra invadatorului din nord care trebuia mai întâi să treacă șanțul și apoi să escaladeze malul de pământ ca pe o redută. Aici în Oltenia, era menit să protejeze de invazii părțile sudice ale Daciei în care se găseau 3 așezări importante pentru acele timpuri (Romula – capitala Daciei sudice, Sucidava și Drobeta, plus două păduri peste Dunăre la Drobeta și Sucidava).

Pe traseul valului se găsesc în general soluri brun – roșcate de pădure din clasa argiloase, soluri specifice pădurilor de stejar. A fost construit mai mult prin păduri care acum 2000 de ani creșteau masiv prin aceste locuri și care până în zilele noastre au fost defrișate în cea mai mare parte lăsând locul culturilor agricole. Lucrările agricole au distrus valul de apărare. Nu întâmplător, construcția s-a făcut prin aceste soluri argiloase, deoarece fiind mai rezistente la acțiunea de distrugere a apelor, lucrarea se degrada mai greu, și nici întâmplător prin păduri unde apărarea era mai eficientă.

Dacă valul principal se proiecta mai la nord de linia menționată, se intra în zona cu teren mai accidentat, care punea problema construirii lui. Dacă se proiecta mai la sud, se intra în zona cu soluri moi, puțin rezistente la eroziune și în același timp se îngusta fâșia de apărare până la Dunăre. Din satul Osica până la cetatea Romula sunt, în linie dreaptă, cel mult 8 – 9 km.

Construcția trebuia să constituie și o surpriză pentru barbari când ajungeau aici. De exemplu năvălind în cascădă, deodată întâlnneau șanțul ce le crea probleme. Ei nu erau pregătiți (suind în goana cailor) cu lopeți, cazmale și altele pentru astuparea șanțului. În multe locuri pe traseul șanțului existau mici depresiuni naturale ale terenului, unde se creau praguri care făceau să stagnizeze apa din ploi, complicând și mai mult trecerea lui (Anexează o fotografie cu o porțiune a șanțului unde stagna apa, din pădurea Piscupia de lângă Blaj).

Multe drumuri din Dacia se îndreptau către Dunăre, venind perpendicular pe direcția șanțului. Traversarea se făcea pe podețe din lemn, care în timp de primejdie erau distruse, apoi refăcute. Construcția era supravegheată și întreținută de armată. Ea a necesitat un mare efort de muncă, mai ales că totul se făcea manual și cu o mare mobilizare umană.

Tot cronicarul Miron Costin face pe la anul 1650 o apreciere a activității umane care a efectuat lucrarea, idee preluată de la istoricul antic Dio Cassius, ce a trăit între anii 155 – 236, după Christos, cam în perioada când se făceau aceste valuri în Dacia și care a scris lucrarea „Istoria Romei” de la începuturi până în zilele sale. Spune că la această fortificație ar fi lucrat circa 600 000 de oameni. În fiecare zi săpau 100 000, venindu-le rândul la săpat, prin rotație, la 6 zile. Era o muncă istovitoare, pentru că lucrarea se făcea manual, cu toporul, cazmaua, lopata, târnăcopul și targa. Mai întâi se defrișau copaci seculari de pe traseul șanțului. Pământul excavat se așeza pe mal spre partea sudică printre copaci și se bătătorea. Copaci scoși din rădăcină se așezau pe partea opusă șanțului și constituiau la rândul lor

o baricadă împotriva barbarilor, pentru a-i împiedica să se apropie prea mult de șanț.

În timpul construirii acestei fortificații, pentru administrația romană era o problemă dificilă privind hrănirea zilnică a sute de mii de oameni și de asigurare a logisticii respective. Si barbarii la rândul lor aveau de înfruntat situații dificile. Să nu ne închipuim că invazia se făcea numai sub formă de cavalcadă, adică treceau în iureș, făceau distrugeri peste aceste meleaguri și se duceau mai departe. Atacul în iureș era numai o secvență a invaziei și era cea mai înfricoșătoare. În urma călărețiilor venea grosul populației barbare, format din familiile lor, cu femeile, copiii, bătrâni, cu căruțele cu prada jefuită pe traseu, cu turmele de animale ce le asigurau hrana zilnică, cu rezervele de cai și nutrețuri pentru ele. Făceau popasuri prelungite în tabere pentru odihnă, pentru completarea efectivelor de cai, de arcuri și săgeți etc. Din aceste tabere, luptătorii barbari porneau în iureș la distrugeri, pradă și cruzimi în zonele înconjurate. Groaza față de acestea, a determinat pe romani să ia măsuri de apărare și prin aceste valuri de pământ.

În încheiere, menționez că dacă cineva este curios să cunoască rămășițele acestei fortificații militare romane, personal îi pot sta la dispoziție ca ghid, fiindcă cunosc aceste locuri.

Bibliografie consultată

Ciucă Ion, Predescu Bianca – „Priorități istorice oltene și românește”, 2006;

Costin Miron – „Opere”, 1958, Ed. de Stat pentru Literatură și Artă;

Giurescu C., Giurescu D. – „Istoria românilor”, 1975, Editura Albatros;

Iorga Nicolae – „Istoria românilor”, vol. I, patrea a II-a, 1988, Editura Științifică și Enciclopedică, București;

Panaitescu Petre – „Istoria românilor”, Editura Didactică și Pedagogică, 1990;

Plopșor Nicolaescu – „Troianul”, Arhivele Olteniei, 1927;

„Geografia României”, vol. I, Editura Academiei, 1983.

CRISTINA PETRE
inginer

ulița copilăriei

Strada cu suflet de copil

Un om mare nu uită niciodată străzile copilăriei, acele străzi unde fiecare apus de soare îl surprinde în ceată, prin praful lăsat de zgomotul pașilor grupului de copii adunați la colțul străzii. Acele străzi care făceau ca fiecare zi să se scurgă la fel cum se scurg minutele dintr-o oră.

Îmi aduc aminte de verile petrecute la acest colț al străzii. În fiecare zi când ceasul suna ora 18 noi, copiii, un grup de 8-9, ne adunam la colț la nea Ion. Ne jucam orice, de la jocuri cu mingea la jocuri cu pietricele, de la vechiul șotron de mult uitat, până la săritul corzii.

Râdeam și țipam din toate puterile noastre, până când nea Ion alerga după noi cu bastonul lui din lemn. Nu pot uita acel baston care odată ridicat în aer împrăștia toată ceata de copii. Bineînțeles că ne întorceam după câteva minute când se liniștea și ne lăsa să ne adunăm iar și iar la joc.

Devenise distractiv să îl facem să ridice bastonul pentru a alunga țipetele noastre. Cred că și el se distra pentru că începea să o facă cu zâmbetul pe buze.

Îmi amintesc de iernile pe care le petreceam pe dealul nostru la săniuș. Alunecam cu sania cât era ziua de lungă. Părinții mă luau cu greu acasă. Eram plină de zăpadă în cizme și în haine, uneori udă până la piele. Seara adormeam cu gândul la următoarea zi de săniuș.

După ce am crescut și am plecat de pe strada noastră de copii, de fiecare dată când revineam, nea Ion stătea pe un scaun în fața porții cu același baston pe care îl ridică, dar spunea: „Să trăiești, tică!“

Acum când mă reîntorc pe strada mea nea Ion nu mai ieșe la poartă. Nu mai poate. Noi, copiii strânși altădată la colțul străzii am crescut, am plecat fiecare purtați de cărările vietii. Nici strada nu mai este cum era odată, nu este pământul care lăsa în urma noastră un strat mare de praf atunci când ne jucam. Nici iernile nu mai sunt ca atunci. Nu mai zăresc copiii pe deal la săniuș, nu mai zăresc copii pe stradă...

Însă când trec pe strada copilăriei mele aud glasurile de copii care se jucau. Îi văd cum aleargă spre colțul străzii. Îi aud cum râd, cum țipă, cum se strigă unul pe celălalt... Se joacă aşa cum nu o mai fac copiii astăzi.

Strada copilăriei mele a rămas cu suflet de copil!

Lumea copilăriei mele

STELIAN DOBRE
inginer

La 7 ani

Părinții, Mița
și Gh. Dobre

Am văzut lumina zilei într-o familie cu patru copii, eu fiind „prâslea”, într-o zi caniculară de 13 iulie 1955, când mama împreună cu bunicii din partea tatălui au plecat la secerat grâul în Bârza. În jurul orei nouă dimineață am decis să nu o mai las pe mama să muncească și m-am grăbit să văd lumina zilei. În aceste condiții, mama i-a spus că pleacă la dispensar că trebuie să nască. Muica a apostrofat-o zicându-i: „Unde pleci, fă, și ne lași cu grâul nesecerat?”, însă tica i-a răspuns: „Du-te, tată, și te odihnește că ne descurcăm noi cu grâul”. și a plecat pe jos, cale de vreo doi km și ceva iar pe la ora 12,30 apăream și eu pe lume. Copilăria mi-am petrecut-o ca toți copiii de pe strada noastră desculț, tuns zero vara, jucându-ne prin țărâna groasă de ne ajungea la gleznă și frigea de puteai coace oul în ea. Pe măsură ce am mai crescut mă duceam cu capra cu frații mei mai mari, Tita și Mânel prin toate locurile: Bârza, zăvoiul lui Sinan, dealul Bobului, dealul Viilor, balta Mică, balta Mare, la Gard, la Vlăduleni sub coastă etc. Din clasa întâi am început să merg și eu singur cu capra împreună cu alți copii, iar sora mea Nicolăea rămânea acasă cu păsările și să gătească. La școală generală, ciclul primar, am avut învățător pe domnul Ene Marin, un bărbat înalt, cu părul alb, un das-câl deosebit. Printre colegii de clasă îmi amintesc pe fostul coleg de bancă Șoarece Gheorghe. În spate stătea Chirea Aurel, în prima bancă stătea Fila Polizu, șefa clasei, Irina Mărculescu fata preotului Gh. Mărculescu, cea mai „nebunatică” fată din clasă. Stanca Alexandra (Dulcica) stătea pe același rând cu mine, dar în prima bancă, iar restul colegilor nu mi-i mai amintesc pe unde stăteau. Îmi aduc aminte cât ne mai jucam în recreații și ne zbenguiam cu: Emil Raicea, Dumitrescu Florian, Andreescu Dănuț, Gubendreanu D- , Cristescu Ion, Preda Mihai, Surdu C-tin, Raicea Marian și alții.

Într-o zi am scos ușa clasei din balamale și toți băieții am mâncat bătaie la palmă cu penarul de la domnul învățător.

Cei care nu-și prea făceau temele erau „mângâiați” cu penarul la palmă, trași de perciuni ori trași cu guma în cap și blagosloviți cu apeletivul „secăturilor!”.

Într-o zi m-am pomenit cu mama la școală cu o nuia de gutui și i-a zis domnului învățător: „Domnule învățător, dacă nu învăță să-l bateți cu nuiaua la palmă, să i se umfle palmele și când o veni acasă îl mai bat și eu. Eu munesc la colectiv și sapa e grea, să învețe, să nu muncească la sapă ca mine”. La plecare luam nuiaua acasă și a doua zi veneam cu ea înapoi la școală. Într-o zi am uitat nuiaua la școală și m-am întors după ea. Ce să spun, că a avut dreptate în privința sapei pentru că văd acum cât de greu este să sapi, dar atunci că trebuia să-și câștige pâinea cu ajutorul ei...

Mama a fost o femeie simplă, a făcut patru clase la cursurile de alfabetizare, după război. N-au lăsat-o frații ei să meargă la școală și o trimiteau cu oile, fiind cea mai mică din doisprezece frați, în viață rămânând opt. Dar avea școala vieții, ca mai toate femeile de la țară, iar ceea ce ne-a învățat nu se învăță în nicio facultate. Era o fire veselă, calmă, avea darul povestirii, avea talent la cântat și la toate petrecerile din familie ne delecta cu cântecele ei. Era renumită la țesut macate și cuverturi în patru ițe în război, iar făculturul mosoarelor de lână pe culori și alte activități specifice țesutului erau sarcină noastră. Când trebuia să curățăm porumb ca să meargă la moară, mama ne spunea căte o poveste și noi, adică eu și sora mea, curățăm porumbul și ascultam povestea, chiar dacă o repeta, în special Harap Alb. Ne captiva felul cum povestea.

Când era de rezolvat câte o treabă de bărbat, în special dacă era nevoie să vorbească cu un om care avea boi, tata o trimitea pe mama,

pentru că ea cunoaștea mai bine lumea și era mai descurcăreată.

Tata a făcut șapte clase și a lucrat la C.F.R., scriitor de vagoane, până la pensie. Făcea cu o rapiditate adunări și scăderi, avea o răbdare și ometiculozitate când făcea un lucru, demne de invidiat.

Au fost oameni serioși, harnici și apreciați în sat și ne învățau să fim și noi la fel, să fim ca frații, să împărțim o nucă în patru și să dăm fiecaruia câte o bucată. Ne ziceau că nu vor să vină cineva la poartă să spună că un copil de-al lor a făcut o prostie.

Îmi aduc aminte că odată a venit de la serviciu foarte supărat și nouă copiilor nu ne-a spus ce s-a întâmplat. Pe urmă ne-a spus mama că la serviciu s-a făcut control la genți înainte de plecare și un coleg, consătean de-al său, i-a pus o pungă cu semințe de in în geantă, pentru a nu fi prins el. Semințele de in erau foarte scumpe și se făcea încisoare pentru o astfel de faptă.

Când tata a prezentat geanta la control și a văzut punga, să leșine. Toți colegii de tură și șeful au dat declarații că tata nu a luat niciodată nimic de la serviciu, că este cel mai corect și conștiincios salariat, și aşa a scăpat de necaz. Ne povestea tata că el n-a scăpat trenul niciodată, n-a avut nici o zi de concediu medical, iar la tura de noapte n-a pus măcar o dată capul pe masă să atipească. În primul an de angajare n-a avut ceas și-l scula tica, după ce ieșea afară și se uita la stele și la poziția lor, la Carul mare, Carul mic și alte stele. Îl trezea și ajungea la timp la gară dimineața. De menționat că tica Firică (Zamfir) nu știa carte, făcuse războiul și avea școala vietii. De la numele lui „Z”(inițiala părinților noștri), eu și verii mei ne salutam cu „salut Zet”. Apoi a apărut filmul Zorro, și Mitică, vărul cel mic, a devenit Zorro.

Am avut o copilărie fără griji, aveam mâncare, creșteam păsări, porc, cultivam grădină cu tot felul de legume și o ajutăram pe mama să pună roșii, ardei, morcovi, praz, varză, arpagic și usturoi, dar nu prea aveam bani.

Cel mai greu mi se părea la săpat la vie la cazma și mă plângeam de „dor de șale”, dar mă luau în râs, zicând că noi copiii nu avem șale. Munca alături de părinți mi-a prins bine mai târziu, când am fost nevoit să plantez și eu diverse legume. Toate vacanțele de vară le-am petrecut păscând capra pe care am botezat-o „Nina” și de care m-am atașat foarte mult. Împreună cu verii mei Bibi și Mitică, plecam cu caprele și pe drum spre Bârza și luam pe Tudorel și Liuța lui Strachină, pe Marinică și George al lui Gândac, pe Marian al lui Puie, Maria lui Paltin, Urica lui Surdu, Bibi lui Dode, Marian al lui Trancă, Ion al lui Bobiceanu, Rodica lui Dilică cu oile, Titi lui Fâșăneță, Ion și Niculaie ai taichii

Lică și cății alți copii mai întâlneam pe câmp. Când nu mergeam în Bârza, eu și verii mei George și Vică ai lui Mandache mergeam pe Dealul viilor și pășteam caprele pe leasă (dracilă). Ajungeam la șoseaua Șopârliei și băteam nucii.

Noi băieții jucam „zdrenici”, două perechi, unii cu câte un băț de circa 80-90 cm și ceilalți doi aruncau zdreniciul, o bucată de circa 10 cm pe care trebuiau să-l lovească cei cu bețele lungi. În momentul în care îl loveau fugeau, ciocneau bețele, apoi fugeau să le introducă într-o „bibă”. Cei care erau la aruncare fugeau să prindă zdreniciul și să-l introducă în „bibă” înaintea celor cu bețele lungi. „Bibile” erau două gropițe mici săpate în pământ la circa 10 metri una de alta sau improvizate din două băsti dacă nu puteam să săpăm în drum. În timpul prânzului, când nu mai veneam acasă, mergeam cu vitele în zăvoi la umbră, iar noi copiii ne scăldam în Olteț până ne lua foamea. Ion Caracudă (al taichii Lica Șoarece) fiind mai mare, ne învăța să tragem din țigară, pentru că el fuma. Era bătaie care să meargă să dea vitele mai departe de cultura de porumb, numai ca să tragă din țigara de la Ion.

Vă imaginați cum era să mergi prin miriște desculț, în pantaloni scurți, arși de soare și lăudându-ne cu culoarea închisă a pielii. Dar până să ne bronzăm se luau vreo două rânduri de piele de pe spate, deoarece ne expuneam brusc la soare, făceam arsuri și bășicuțe care se spărgeau și apoi se jupuia pielea. Cel mai mult ne plăcea la treierat, când se mai defecta câte o combină și mai curgea grâu, iar noi copiii adunam în traiste și-l luam acasă. Îmi aduc aminte că am prins un an sau doi când grâul se secera, se făceau snopi pe legături de paie și se făceau „scârtașe”, adică se punea în cruce opt snopi și al nouălea se punea deasupra de legătură. Apoi se cărau cu căruța cu boi în vale la arie și se treiera cu batoza, care era antrenată cu o curea lată și lungă de la un motor căruia i se spunea „vapor”. Cel mai „fericit”, era cel care era la spatele batozei, care trăgea paiele cu o furcă și le făcea grămadă, pentru că înghițea tot praful de la treierat. Când se făcea o grămadă mare se trăgea cu un lanț gros numit „pălimar” și cu boii o duceau mai departe pentru a elibera locul. După terminarea treieratului toată lumea mergea la scăldat la Olteț. Când ploua, pe locul unde fusese aria creșteau bureți și noi copii mergeam, și adunam în coșuri și-i aduceam acasă.

Primul eveniment al anului era Paștele, când „fetele mari” se găteau cu haine noi și se fereau să nu vadă vecinele ce haine își fac. Îmi aduc aminte de un an când s-a ținut hora luni după Paște la vechea Primărie și am văzut când s-au prins în horă „fetele mari”. Cânta la clarinet un nene și cineva striga „roadă nouă, dă-ne-o nouă”. Cine voia să

învețe încerca pașii de horă pe margine, nu intra în horă să încurce lumea. Tata ne lua măsura la talpă cu un băt și apoi ne cumpăra încălțăminte după măsura luată. Ne cosea un costum de „ață” la crotitorul satului, Cioce, ne cumpăra tenisi chinezesci și șapcă de velură sau bască și aşa ne înnoiam de Paște. A doua zi se făcea pomană în curtea bisericii unde se așezau mese întinse, aşa cum erau străzile în comună. După terminarea slujbei în biserică ieșea preotul Mărculescu, binecuvânta mâncarea și apoi ciocnea cu toată lumea câte un ou. Dacă se întâmpla să-i spargă vreunul ou, făcea schimb cu el, preotul având mereu ou nespart. Apoi treceam

Clasa I, cu învățător Ene Marin

Clasa a VI-a, profesori Ilinca Ion, Ghîțescu Fl. (diriginte) și Ana Scarlat

noi copiii, mâncam și mergeam la ciocnit ouă pe luatele, cu care cumpăram bomboane sau mere pe băt de la nea Nicu zis Bombonaru.

Când se termina masa, femeile duceau acasă coșurile cu mâncarea rămasă, pe cap, pe un „oblamnic”, iar bărbații în urma lor, cu mesele, cu damigenele de vin și sticlele de țuică se opreau la câte un răscruci și continuau petrecerea, ju cănd table și bând băutura care a rămas.

Verile copilăriei au fost foarte călduroase și toată perioada verii ne duceam la Olteț să ne scăldăm. Tot acolo mergeau femeile cu covoarele

și preșurile pe care le spălau și le întindeau pe iarba să se usuce.

Evenimentul verii cel mai așteptat de noi copiii era bâlcιul de pe 6 august, când veneau „gugienii”, adică cei din comunele învecinate. Treceau pe strada noastră copii și adulți încălțați, iar la întoarcere se descălțau. Acum aveau capișoane colorate, ochelari de soare, fluiere, goarne și alte obiecte de făceau zgomote de te asurzeau. Fetele aveau salbe de turtă dulce la gât și tot felul de brățări colorate pe mâini. Bâlcιul ținea trei zile și ne dădeam în tiribomba mică sau mare, fiecare după vârstă, în dulap, mâncam înghețată, halviță, bomboane... Seara era cel mai frumos pentru că fiecare tiribombă avea formația ei de cântăreți cu fanfară și se întrecaleau care să cânte mai frumos. Erau lumini la toate tiribombele. Cel mai frumos moment al vacanței îl constituia seara când, după ce mâncam, ieșeam în drum la joacă. Îmi reamintesc de serile în care ne jucam la Aurica și Nicolita Paulii lui Marinită, cu Dulcica și Tina lui Mitrică, cu sora mea Nicolita, cu Maria, Lisandra și Leana lui Coțofană, iar mai târziu Lila și Ion al lui Marin al Tilinii.

Anii din ciclul primar au trecut repede și m-am trezit în ciclul doi.

Îmi amintesc cu adâncă emoție de prima dirigintă din clasa a V-a, Irina Iacob din Șopârlia, care ne-a dat primele lecții de comportament în viață. Ne-a învățat să salutăm pe cei mai în vîrstă, să ne descoferim capul și să ridicăm șapca atunci când întâlnim un cadru didactic sau o persoană mai în vîrstă. Tot la fel pot aminti de doamna dirigintă din clasa a VIII-a, Nițulescu Paula, prof. de istorie din Caracal, care ne-a dat multe sfaturi, mai ales că acum eram mărișori, ne-a învățat primii pași de dans și cum să dansăm cu o fată. Nu uit modul în care ne făceam temele. Când aveam o problemă mai grea la matematică alergam pe la ceilalți colegi, la Jeni Ostropel, Victorita Stanca, Mitel Nită sau la Emil Raicea, Florică Dumitrescu care erau aproape de mine, să văd dacă au rezolvat-o ca să nu merg la școală cu tema nefăcută. Am avut un profesor de matematică din Șopârlia, Ilinca Ion. Dacă nu aveai tema scrisă sau nu știai, te trimitea la Irina Mărculescu. Golea penarul, îl duceai și îți dădea câteva penare la palmă, în funcție de gravitatea faptei. Bineînțeles că după aceea ce mai „sughiță” Irina, numai ea știa...

Nu uit nici acum de practica agricolă pe care o făceam timp de două săptămâni la cules la porumb sau la grădini, la zarzavaturi.

Am participat și la câteva șezători organizate de reputatul profesor Bebe Marcu iarna, la tanti Trana lui Mitrică, mama lui Mircea, la care am cântat, am spus poezii, povești...

Cel mai mult îmi plăcea iarna când se adunau vecinii la noi și ne ajutau la păpușitul tutunului.

Veneau tica Firică, tica Gheorghe al Tilinii, tanti Lelica Zătreanu, mama Veta, doda Tonica ce povestea diverse întâmplări din timpul războiului, întâmplări cu hoți pe drumul spre Caracal, pe la Pădurea de la Reșca. Eu trebuia să aduc și sururi de tutun și-i ceream persoanei care povestea să se oprescă până vin și eu, ca să nu pierd din povestire.

Mama făcea câte un coș cu floricele de porumb, gogoși, scotea vin și-i cinstea pe cei care veneau la păpușit. Atunci era mai multă omenie și vecinii se ajutau între ei, la cules și înșirat tutunul, la cules via, la cules și depănușat porumbul.

Nu uit că în clasa a VIII-a ne pregăteam de examen la liceu și la matematică îl aveam profesor pe d-l Enache din Caracal, care ne dădea să lucrăm din renumita culegere de matematică a lui GR. Gheorghe Gheba, pe care am rezolvat-o de la un cap la altul. La română am făcut pregătire cu sora mea care era în anul întâi la liceu, dar care făcuse limba română cu domnul Sulger Marin. Făcuseră mult mai multă gramatică decât noi cu d-na Enache Maria.

De fapt sora mea a fost și a rămas, a ținut loc și de frate și de soră. Am rămas apropiată chiar și după ce ne-am despărțit. Toate problemele de școală sau de viață le discutam împreună, ea mă încuraja atunci când nu mai aveam încredere în forțele mele. Si dacă astăzi am ajuns cineva, pe lângă muncă și dragostea părinților, ei îi datorez totul și nu pot să-i mulțumesc îndeajuns pentru tot ajutorul pe care mi l-a dat până am devenit inginer.

La construcția acestui liceu au lucrat și părinții noștri, prin muncă voluntară, mai ales că acolo unde erau copii, părinții trebuiau să presteze câteva zile de muncă. Nu trebuie uitat că inima și inițiatorul acțiunii de a construi acest liceu a fost domnul învățător Pavel Ionescu. A fost un om deosebit, un dascăl desăvârșit și un mare caracter. Trecea pe stradă și noi copiii, când îl vedeam, ne opream din joacă și așteptam cuminte să treacă. Ne saluta dânsul primul apoi răspundeam noi. Îmi aduc aminte că instruia două echipe de călușari, cu care a câștigat multe concursuri.

De fapt, despre respectul și buna-cuvînță de care dădea dovedă omul de la țară se vedea și când o femeie voia să treacă strada și venea un bărbat. Îl aștepta să treacă și apoi trecea și ea. Tot la fel dacă vedea trecând un car cu boi aștepta să treacă întâi carul și apoi dânsa. De menționat că în perioada despre care amintesc erau mai mult atelaje cu boi și foarte rare cu cai.

După terminarea celor opt clase am dat examen la liceu și am intrat al doilea, după Fila Polizu. Am continuat cu o parte din colegii din clasele I-VIII. Tot printre colegii de clasă i-am avut pe Anghel Nicolae din Șopârlîta, coleg de

bancă, Nuca Voiculescu și Cornelia care erau în spatele nostru, Oncică Ion zis Blondu, Naicea Ion zis Pușcă, ambii din comuna Fălcoiu, Trancă Victoria din Greci, Titi Ivan care cânta foar-

O parte din băieții anului II

2 martie 1974

Absolvenții liceului din Osica de Sus, promoția 1970-1974

te frumos din muzicuță, Buculei Janeta, Nită Dumitrană, Mușă Maria, Irina Mărculescu, Florian Dumitrescu, Raicea Emanoil, Trecere Ștefan, Saca Janeta, Amza Ioana, Stanca Victorîa, Mandă Maria, Gică Petrică etc. Când veneam seara acasă de la liceu, pe linia

**Anul I, practica agricolă
la cules de porumb**

mare, umpleam strada. Eram eu, Emil, Florică, Fila, Gică, Maria, Victoriu și Nucă (Voiculescu) care stătea în gazdă vis-a-vis de Maria Mandă. Era tot un râs și veselie pe noi și toată lumea era a noastră. Nu uit ce mândru eram de uniforma de elev, cu șapcă și număr matricol la haină sau palton. Când veneam sau mergeam la liceu trebuia să salutăm pe toată lumea, pentru că ne știa tot satul cine suntem și apoi ar fi vorbit că ne ținem cu nasul pe sus și nu-i băgăm în seamă. Portul uniformei a fost cea mai bună metodă de educare pentru că toți eram egali. Cei care aveau părintii mai încăriți mergeau în pauze și-și cumpărau

În rolul ofițerului Otto Weib, în piesa „Eroina de pe Jii”

eugenia sau altceva de la chioșcul unde vindea tanti Bibica Andreeșu.

Am avut profesori deosebiți: Puiu Raicea, diriginte în clasa a-IX-a, Bărbulescu Nicolae la limba rusă, Dina Ovidiu la limba latină, Teofil Vanda la istorie și diriginte până în clasa a XII-a, Dina Angela la limba română.

În clasa a X-a am făcut limba rusă cu d-l Corcoveanu Ilie care ne zicea: "ternați" și ne spunea că „într-un mediu mediocru te mediocrezi". A fost profesorul care ne-a învățat tainele dezlegării cuvintelor încrucișate. Cumpăram revista Rebus că să rezolvăm careuri. Era prezent în revistă cu creații proprii foarte grele.

La fizică am avut-o doi ani pe domnișoara Badea Maria din Șopârlita care era spaimă liceului, dar de la care am învățat fizică. Am urmat o facultate tehnică la care mi-a folosit fizica. La educație fizică l-am avut profesor pe Vasiliță Mierlăcioiu, iar la agricultură pe domnul director Amza.

Chimia am făcut-o cu doamna profesoară Oprîțescu, iar matematica cu domnul Oprîțescu, iar limba română cu domnișoara Barbu Viorica. Dânsa a pus în scenă piesa „Eroina de pe Jii” cu Fila Polizu în rolul Ecaterinei Teodoroiu și eu în rolul ofițerului neamț Otto Weib, cu Florian Dumitrescu, Jana Polizu și alții colegi din alte clase. A avut un succes deosebit. Eram angrenați în tot felul de activități culturale: dansuri populare, cor, echipa de teatru a căminului cultural...

Aveam un micro-C.A.P. în care fiecare clasă era o brigadă, întocmai ca la C.A.P. și aveam 10 hectare de teren pe care îl cultivam cu diverse culturi pe care le îngrijeam noi, elevii.

Doamna ing. Corbu Ileana coordona toată activitatea, eu fiind președintele micro C.A.P.-ului.

Vacanțele de vară îmi plăcea cel mai mult pentru că acum eram mare și ne jucam la țaica Lenuța lui Cae, în spatele casei, până seara târziu. Uneori ajungeam cu joaca la Cheleștină. Eram acolo cu Bibi și Mitică, Vică al Trănichii, Mița lui tanti Suzana, Anda lui tanti Maria lui Sulger, Nicu lui Sulger, Marina și Magda lui Viorica lui Avram, Paulică al lui Mișu lui Cioflan și alții copii din zonă. Ieșea tanti Lucica, mătușa Andei, să o chemem la culcare, și țaica Lenuta, și ne zicea să plecăm și noi că este târziu. Nu înțelegeam că de fapt o deranjam și nu putea să doarmă de hărță-mălaia noastră. Mai venea mama și striga de la poartă să vin să mă culc. Într-un final mergeam la culcare pentru că a doua zi mă scula de la ora șase și mergeam cu ea la sapă la porumb. Ori, dacă nu mă sculam, seara următoare nu mă mai lăsa să mă duc la joacă.

Uneori mergeam în locul mamei la săpat porumb în lunca Oltului și prin alte locuri. Echipa era formată din țaica Leana lui Gronea, Leana lui Flancea, Jana lui Gogea, Neta lui Mijoată, Tanța lui Tămâie, Lica lui Şorece, Stela lui Dobre, Lenuța lui Cae, doda Tonica și mama, Mița.

Rândul avea 500 de metri și ne sufocam de căldură. Mă tăiau frunzele de porumb, aşa că nu puteam să stau cu mâncă scurtă. Restul femeilor, care aveau antrenament, terminau înaintea mea. Noroc cu țaica Leana lui Gronea care era cea mai iute, termina prima și mă ajuta să ies și eu cu rândul.

În vacanța din clasa a-X-a și a-XI-a am lucrat ca sezonier la fabrica de conserve din Caracal cu nea Dragoș și Nicu lui Samfir, cu nea Stelică Vărzaru, tatăl lui Titi și cu un bun prieten din Șopârlia, Mihai Iacob, cu care m-am întâlnit și la Craiova ca studenți.

Am ajuns la finalul liceului. Am făcut un banchet de rămas bun, a urmat apoi bacalaureatul și fiecare dintre colegi a plecat pe drumul său. Eu am dat examen la Craiova la Electrotehnica, dar n-am intrat și în toamnă am plecat militar la U.M 01866D Băcia, județul Hunedoara la radiocație, împreună cu Naicea Ion. Mi-a plăcut această armă, și m-am înscris în anul următor la școală de ofițeri din Brașov. Am trecut probele sportive, dar am picat examenul medical la oftalmologie, având dioptrii mai mari decât se cereau. După un an și patru luni, mai precis în februarie 1976, m-am lăsat la vatră. M-am tuns zero și nu am mai ieșit din casă, am stat să învăț. Am intrat la T.C.M din Craiova și pot spune că și aici am întâlnit consăteni care studiau la diverse facultăți și mâncau la cantina Institutului Pedagogic. Am întâlnit-o pe Jana Polizu de la Agronomie, Emil Raicea de la I.S.E., Doinița Stelea de la medicină, Titi Vărzaru de la I.S.E.s.a...

Am absolvit în 1981, fiind prima promoție de ingineri T.C.M. din Craiova, am luat repartiție la I.A. Victoria Florești, PH, la secția „Construcții de masini”

În fabrică l-am întâlnit pe fostul meu coleg de generală, Ion Cristescu și pe Barză Ion de la noi de la liceu, care făceau instruire pentru Fabrica de anvelope de la Caracal.

În vara anului 1981 m-am căsătorit cu o fată pe care am cunoscut-o într-o tabără la Bușteni și după doi ani de la căsătorie s-a născut fiica noastră.

Muica m-a întrebat de unde este fata și eu i-am zis că de la Văleni. „Eh, a zis ea, e aproape”, dar eu i-am răspuns că este de la Vălenii de Munte, de la Irina Loghin. „Să cum ajungi acolo?” „Schimbi trenul în București, la Ploiești și mergi cu trenul la capăt de linie la Mănețiu” i-am zis eu. „Muica,

Anul IV, în parcul liceului

10 iunie 1974

muică, nu se pomenea pe vremea mea să ia băiatul fata din alt sat” mi-a răspuns ea. „Îl lași pe taică-tu singur și pleci”, mi-a mai zis ea, pentru că atunci copilul cel mic rămânea în casă cu părinții.

În decursul carierei am mai lucrat la U.M 02481 Crângul lui Boț, fabrica de rachete, la A.D.P în cadrul Primăriei Ploiești și în final, la S.C. „24 Ianuarie” Ploiești, fosta fabrică de butoane din țară, de unde am ieșit la pensie pe 20 martie 2020.

Dacă am omis pe cineva, n-am făcut-o din rea-voință, ci din pricina mulțimii numelor sau că nu-mi mai amintesc cum îi cheamă. Cei care vor citi și-și vor aminti că am făcut parte din viața lor și vor ierta că i-am omis din povestirea mea pentru că n-am făcut-o intenționat.

Prof.
RODICA DEACONESCU
(născută Dascăliță)

casele au amintiri

Casa, suflet sub cer

Anii trecuți a fost lansat filmul „Nu există țară pentru bătrâni” în regia fraților Joel și Ethan Coen. Subiectul a fost inspirat de nuvela americanului Cormac McCarthy, apărută în 2007. N-am văzut nici filmul și n-am citit nici nuvela. M-a incitat titlul în condițiile în care pe plan Mondial se discută despre urmările creșterii numerice a populației vârstnice ca urmare a prelungirii speranței de viață și micșorarea ponderii populației tinere.

Pandemia Coronavirus și „relația virusului” cu bătrânilor a trezit în mine amintiri adânci ce-si revarsă în timp flash-uri răscolitoare într-o lumina misterioasă și tăceri străvezii.

O umbră tainică m-a urmărit în timp, pas cu pas, m-a încălzit, m-a încurajat, m-a susținut și m-a făcut omul de care nu mi-e rușine. E copilaria mea și un sat special din Câmpia Olteniei.

În fața minții îmi apar bătrâni și mai ales femei. Multe femei, multe tulpane negre. Primul Război Mondial le-a furat soții și al Doilea le-a răpit feciorii. Și ce nume frumoase și muzicale aveau: Manda, Smaranda, Odila, Profira, Polina,

Eufrosina, Marița, Catița, Catalina, Tirina, Iogenia ... În fiecare stăruiau dureri amortite de datoria de a-și duce viața până unde se termina ața.

Pe linia Curții era casa bunicii mele, Smaranda: o mână de om ce-si ținea gândurile nespuse într-o gură cu buze adunate în încrătușuri adânci. Doar ochii, ochii priveau, analizau, judecau și răscoleau neștiutul cu întrebări.

Mi-aduc aminte curtea aşa cum rămăsesese rostuită de Mitrică, bărbatul ei și bunicul meu necunoscut. Era mare și se termina printr-o plantărie de salcâmi. În bătătură, pe stânga, era o magazie și o anexă din două camere, acoperită cu stufoare.

Casa era înaltă cu o fundație de circa 2 metri. Se intra pe o scară cu 6 trepte. Ușa era dublată cu obloane de lemn. Avea patru camere separate de o sală. În sală era o servantă neagră din lemn de păr. Avea trei sertare și trei ușițe. În ea țineau sub cheie borcanele cu dulceață și zahărul cubic. Le venea de hac unchiu Nicu, al patrulea fiu, care scotea sertarele de sus și golea borcanele din spatele ușilor închise.

În camera în care dormeam cu maica-mare era o oglindă mare sprijinită pe o măsuță îngustă. Oglinda avea o ramă de bronz, frumos ornată cu buchete de flori, cu o bandă de catifea vișinie pe mijloc, ce-i drept cam obosită de timp. „Mi-a adus-o Gheorghe de la București” spunea maica-mare ori de câte ori mă admiram în luciu tentant al oglinzelui. „Să mă lăsăm des vrăjită de imaginea mea.

În spate era o săliță deschisă și vatra cu țest, cuptor și o plită de fontă.

Casa emana o căldură plină de duioșie melanolică. Era un suflet încărcat de viață, cuib rostuit de bărbat și împodobit de inima femeii.

În serile calde de vară stăteam pe trepte din fața casei și priveam cerul. Uneori „cădea câte o stea” și spuneam că a murit un om. Maica-mare mă lămurea: „Nu, cred că s-a născut un copil. Morții sunt toți pe cer. Ei ne luminează”. N-am văzut nicăieri până acum un cer mai frumos și mai înstelat ca cerul Osiciei.

Care sunt copiii tăi? întrebam, uitându-mă atentă spre luminile noptii.

Caută-le pe cele mai luminoase, venea răspunsul ei cuminte și trist.

Vorbele erau gânduri, dureri sfioase, suspine reținute. Avea un mod aparte de a vorbi despre copiii ei prezenți în suflet și plecați din casă.

„Primul a plecat Florică. A rămas prizonier la ruși. Copilul meu cuminte și blând; copilul meu iubitor și harnic”. Cei din jur i-au induș speranța că e viu, că trăiește ca prizonier undeva în Rusia. Terminase Liceul Agricol din Slatina și lucrase câțiva ani ca tehnician la Luduș.

Am remarcat că aducea în discuție doar unul câte unul din copiii ei dispăruti. Nu le spunea niciodată morți. Îi mângâia în vorbe pe rând, ca pe niște bibelouri, cu grija, cu teamă să nu le strice valoarea, să nu le spargă.

„Gheorghe a fost copilul meu ambicioz. L-au lăudat profesorii că e deștept, că nu-i place minciuna. L-am ținut greu la facultate. Mai vindeam pământ. Lumea râdea de noi că dăm avereia pe hârtii. A fost avocat în București”. Apoi tacea, și tacea și când tacerea se revârsa într-un oftat neputincios, spunea „Mi l-a răpus un dușman necunoscut”.

La culcare mă uitam nițel speriată prin casă și sub pat să nu cumva să fie „necunoscutul”. La vremea aceea tuberculoza făcea ravagii.

Patul în care dormeam avea tăblii din fier forjat. Erau aşa de frumoase că și acum mi le-aș dori în casa mea.

„În patul ăsta a murit Costică. A citit până și-a dat ultima suflare. Scria poezii și povestioare despre oameni și întâmplări din sat. Îl vizita zilnic doctorul Rapițeanu. Vorbeau până noaptea târziu. Am vândut magazia ca să-i cumpăr PAS, un medicament care speram să-l țină în viață.

Necunoscutul lui Gheorghe l-a luat și pe el. Prea devreme, prea devreme” repeta cu gândul dus și vorbe ce se strecurau printr-un suspin reținut.

„Băiatul meu frumos și iscridor. Știa franceza și germana. Doctorul îi spunea că nu-i folosesc. Venise vremea să învețe rusa. Se punea pe râs și nu înțelegeam de ce. Doctorul mânca lângă băiatul meu care avea zilele numărate”.

De ziua morților era un adevărat spectacol. Colaci aliniati pe ștergare țesute, lumânări aprinse, fum de tămâie și mâna mică a Smarandei care făcea cruci pentru cel căruia i se cuvenea colacul. Multe nume și „Mitrică, bărbatul meu care nu mi-a întors vorba”.

În vremurile bune, în casa de pe linia Curții veneau mulți tineri din sat cu care băieții ei erau prieteni. Stăteau de vorbă în „odaia bună” dotată cu un pat mare cu patru scaune, un raft cu cărțile băieților, o icoană cu candelă, un covor de perete și două preșuri țesute în dungi verzi, negre, maron și cărămiziu. Fetele stăteau în cealaltă cameră și coseau seara la lampă. În odaia din spate, care era un fel de cămară, mulți ani de zile a fost un război de țesut, unde s-au făcut macatele și scoarțele date zestre celor trei fete. Eu nu l-am văzut, dar aşa spunea tanti Didina, sora mai mică a mamei.

Milica era nepoata Smarandei. „Fără tată și fără noroc” spunea biata bătrână. Avea pentru verișoara mea primară o blănă de timidă, o căldură tristă.

Când veneau Milica și Lizeta, nepoata lui Niculin și Mincă, intram în vrie. Mă îmbrăcam în ce-aveam mai nou și mai frumos, mă încălțam în sandale (le ziceau romane). Trebuia să corespund companiei celor două fete mai mari ca mine și venite de la București. Aveam vis-à-vis de ele o invidie admirativă și în prezența lor mă simțeam în al nouălea cer. Cum ajungeau, se descalțau și fiecare se suia în câte un măr din curtea casei. Eram mai mult spectator, că nu prea eram familiarizată cu ce discutau. Fredonau melodii pe care nu le auzisem și pe care mă străduiam să le rețin. Au râs în hohote când am încercat să cânt cu ele cântecul napoletan „Tiritomba”. Mi-au ieșit cuvintele cunoscute „tiribomba, tiribomba”.

Îmi luam revanșă când cotrobăiam prin magazie și pivniță. Nu-mi era frică de păianjeni și prezența lor și știam cum se numeau și la ce foloseau tot felul de ustensile vechi și ruginiate.

În zilele lungi de vară când maica-mare ațipea în răcoarea casei, mă suiam în pod. Aveam o oarecare teamă în semiîntunericul și zăpușeala locului. Mă fascina maldărușul de caiete, de cărți și de ziare. Le răsfoiam cu o curiozitate naivă, le admiram și nu îndrăzneam să le schimb locul și ordinea.

Când venea unchiu Nicu era o fericire. Lucra ca agent de cultură tutunului pe la Dioști,

Patru generații

Vădastra, Vădăstrița. Se adunau toți. Masa întinsă era pretext de întâlniri, de râs, de vorbă. Uneori, ne urcau pe masă pe mine și pe sora mea și ne punea să spunem poezii și să cântăm. Eu făceam pe vedeta și țineam la gură pisălogul de usturoi în loc de microfon.

Despre vremurile bune și fericite din casă, povestea cele trei fete. Odată, când citeam pătanilei lui Păcală, mama și-a amintit o întâmplare similară. Tata-mare, Mitrică, era primar. Se apropiau alegerile și, atunci ca și acum, propaganda în teritoriu făcea parte din scenariu. Profesorul universitar la Drept, magistrat și om politic, Ilie Popescu-Spineni (născut în satul Cuza-Vodă, comuna Spineni,

Florea și Gheorghe

județul Olt) trebuia adus în sat, de la Osica de Jos. Tata-mare a trimis după dumnealui un om de la primărie. Deși profesorul a insistat să treacă singur Oltețul, trepădușul a considerat că e datoria lui să-l treacă în cărcă. Plăpând și pirpiriu, pe la mijlocul râului, a căzut în apă cu distinsul delegat de la centru. Distinsul profesor a fost dus acasă la bunicul. Toată noaptea au vorbit. Bunicul meu era pe atunci membru în Partidul Poporului, iar oaspetele era liberal. În timpul în care hainele i-au fost curățate și călcate, Ilie Popescu-Spineni se mișca prin casă într-o cămeșoarie de-a bunicului, largă și lungă.

Prin funcțiile și relațiile pe care le avea în București, i-a găsit unchiului Gheorghe serviciu part-time în ultimii lui ani de facultate. Le-a ușurat părintilor contribuția financiară.

În curtea casei era mult troscot. Maica-mare îl culegea și-l punea la uscat la umbră. Odată, la bâlcii, tușica Constanța sora mamei și mama încercau să-și amintească amestecul de ierburi pe care-l folosea tatăl lor pentru durerile de articulații. Vorbeau despre el ca despre un vraci popular. Spuneau că a fost prizonier la bulgari și că a lucrat în mină. Copilul supraveghetorului avea probleme la mers. Bunicul s-a oferit să-l ajute. Zile în sir i-a făcut băi cu un amestec de buruieni, i-a făcut frecții cu un unguent preparat de el și exerciții fizice. Când copilul a început să meargă l-au invitat la masă. Flămând, bietul bunic, a mâncat din toate și-a zăcut apoi o săptămână.

Peste ani, aspectul curții și al casei s-au schimbat. În locul anexei cu stuful a ridicat o magazine solidă cu camere mari și pivniță zidită în ciment și cărămidă. Sălița din spate a fost închisă. Locul „vetrei” l-a luat o bucătărie cu aragaz și frigidier, mașină de spălat rufe, masă și dulapuri pentru vase. Oglinda mare care mi-a fermecat copilaria a fost micșorată și mutilată de un cărpaci.

Rând pe rând, obiectele de mobilier vechi au fost înlocuite. S-a păstrat o măsuță de cafea stil Ludovic XV, trimisă tot de Gheorghe de la București.

Casa și curtea au prins viață. Multe flori, grădină de zarzavat, muzică, televizor și neamuri care ne adunam să ne simțim bine, să vorbim, să râdem. Femeile cu ale lor și bărbații cu vinul lui unchiu Nicu despre care spuneau că n-are egal.

Peste ani m-am mai urcat o dată în pod. Am găsit doar câteva caiete zburătăcite în spatele hornului. Unul era caietul de franceză al elevului Drăgan Constantin, din clasa a VI-a (clasa a X-a), la Liceul Ioniță Asan din Caracal și altul, caietul de fizică al elevului Drăgan Gheorghe din clasa a V-a (clasa a IX-a).

Casa de pe linia Curtii, prin care au trecut patru generații, a fost înstrăinată după moartea ultimului membru al familiei cu numele Drăgan – Nicu Drăgan.

datini și tradiții

ION SURDU
comandor, av. rtr.

Lăutarii din Tomeni

In vremea copilăriei mele toamna, în fiecare sămbătă după-amiază, de la Vistirie, dinspre Greci-Tomeni, urca spre sat taraf după taraf, mânuiind instrumentele cu atâtă ardoare, că lumea lăsa lucrul, ieșea la poartă și mirată întreba: „Aștia ai cui or fi? ” Era greu de răspuns, fiindcă pe atunci, în Osica se întâmpla frecvent să fie peste zece nunți în aceeași duminică. De acum și până luni seara când aceiași lăutari se retrăgeau cu instrumentele lor în bandulieră, aşezarea noastră era tot un zumzet și voie bună.

De la Strajă, formațiile se despărțeau și își continuau marșul muzical până în curțile mirilor unde erau primiți cu mare bucurie și, în poftida oboselii drumului de șapte-opt kilometri, le răsfățau pe gazde cu câteva interpretări de mare virtuozitate. De cum se lăsa seara toată comuna era numai cântec. Nu era zonă fără porți deschise și alai în bătătură fiindcă pe atunci, atât societății mari cât și cei mici își făceau fiecare nunta lor cu nuntașii și lăutarii proprii. Spectacolul era întreținut de cele peste douăzeci de formații intrate în competiție pe aceeași „scenă”. În scurt timp, alături de alergători apăreau anturajele mirilor, fete și băieți și bineînțeles noi, cărdul de copii care cu hârjoneala noastră completam decorul. Prezența lăutarilor mă atrăgea ca un magnet!

Pentru mine, sămbătă seara era destul de greu să aleg locul distracției întrucât nu distanța

geografică era criteriu hotărâtor, ci renumele lăutarilor și uneori noutatea acestora. Aceste participări le-am început în jurul vîrstei de zece ani, iar după doi ani aveam întocmit în minte clasamentul valoric al tuturor lăutarilor care cântaseră în Osica. Cunoșteam compoziția fiecărei formații și valoarea individuală a fiecărui instrumentist cât și calitățile vocale ale lor. Pe atunci nu apăruseră cântăretele ce aveau să ia prim-planul. Plecatul meu de acasă sămbătă seara nu îi îngrijora pe părinți deoarece aveam frați mai mari care îmi asigurau protecția, mă puteau recupera de oriunde și la un adică tot ei îmi acordau și corecțiile necesare.

Distracția de sămbătă seara avea loc la mireasă și consta preponderent în tot felul de jocuri cu hora de mâna, nelipsitele sârbe întrerupte de Rustem și Simiancă, unde sincronizarea grupului trebuia să fie perfectă pentru reușita momentului artistic, iar într-o măsură mai mică dansuri: tangou și uneori vals. Structura acestui program nu era întotdeauna pe gustul meu întrucât atenția generală se comuta de la lăutari pe participanții la joc. Dar urma duminica și de la primele ore ale dimineții treceam în revistă alte formații decât cele din seara anterioară pe care le însășteam până la casele nașilor unde aceștia prinseau la reverul mirilor floarea și nelipsita sută de lei.

Nuntă la Piatra Olt: Dobrițoiu Dumitru-Ilie - acordeon, Dobrițoiu Constantin (Codită) - vioară, Dobrițoiu Georgeta - solistă, Costică a lui Bordei - tambal, Iordache Marin - vioară, Bălan Ilie Găgeală - saxofon

Nuntă la Osica

Nuntă la Greci

La Osica - Ilie, Georgeta, Găgeală

Continuam cu plimbătul miresei și apoi, un ceas două, lihnit de foame, stăteam nemîscat în fața lăutarilor, care de data aceasta interpretau vocal sumedenie de cântece pentru invitații care veniseră cu plocoane.

Banda de lăutari, cum era numită atunci, era formată numai din bărbați, inițial doar cu patru instrumente – două viori, un țambal și un contrabas, dar suficiente pentru un acompaniament curat. Interpretarea vocală asigurată de cei patru-cinci bărbați dădea greutate mesajului, avea o notă gravă care, involuntar, îți capta atenția, producea o emoție profundă. Unul dintre cele mai trăite momente era învelitul miresei, premergător cununiei religioase. De data asta mă strecuram în fața miresei, chiar dacă nu era din neamul nostru, iar lacrimile de pe obrajii ei îmi umpleau inima de tristețe. Cântecul miresei sună ca o sentimentă de condamnare, împotriva căreia nu se putea face apel. Acesta era momentul în care consideram că trebuie să mă retrag, să întocmesc bilanțul participării mele, să mă mândresc cu acumulările realizate.

Atât îmi era permis pentru vârsta aceea și eram mulțumit.

Drumul spre casă era la fel de greu ca cel al lui Alecsandri cu sergentul lui, dar la mine rana nu era în pulpă ci în burtă. La capătul acestui drum mă aștepta dojana părintească, masa binecuvinătă, dar și povara lecțiilor neterminate sămbătă. După ce treceam cu bine de primele două, cu un moral mai bun treceam la pregătirea lecțiilor, dar gândurile îmi fugeau din nou la lăutari. A doua zi, luna revineam cu picioarele pe pământ și chiar dacă întâmplător îi mai vedeam, nu mai erau aceiași. Acum obosiți și storși de vlagă își târau picioarele grele către casele lor cu instrumentele puse pe umăr sau sub braț. Se pierdeau în negura drumului care cu siguranță acum părea mai lung.

Trecerea anilor nu m-a vindecat de patima pentru cântecul popular, ci parcă mai mult, mi-a dat dependență pe care mi-o ispășeam cu supunere și mare mulțumire care, de la o nuntă la alta, mă făcea mai profund, mai selectiv și visător. După câțiva ani neîntrerupți de audiiții mă consideram pregătit să trec la alt nivel, să le rețin atenția idolilor mei că de acum fac parte din lumea lor și că trebuie să mă recunoască. Dumnezeu a rânduit lucrurile după inima mea și într-o neuitată duminică, un Tânăr lăutar a făcut pasul spre mine recompensându-mă cu o prietenie care dăinuie și azi. Gestul său a fost unul natural. Mi-a întins mâna și în următoarea clipă vorbeam de parcă ne cunoșteam de o viață. Cu siguranță în ultimii ani mă reperase, întrucât devenind favoritul meu eram nelipsit de la nuntile unde cânta el.

VASILE STOICA sau VASILE al lu' Enache este numele celui care de la majoratul nostru ne-a oferit atâta desfătare, iar mie atâta prietenie încât sufletele noastre au rămas de-a pururi împreună. Îmi vine greu să găsesc în jurul meu o altă persoană atât de discretă și delicată în prezența căreia să simți nevoia să îți deschizi larg sufletul și să-l încarci de iubire. Stilul său de interpretare (la acordeon) nu era unul năvalnic, ostentativ, nu ținea cu orice preț să-și domine formația, el da coerentă interpretării instrumentale, desăvârșea participarea celorlalți colegi de echipă. Muzica sa te întiuia locului, te pătrunde și te cucerea astfel încât simțurile nu te mai ajutau, părea că pluteai într-o lume de vis, vrăjit de dansul degetelor sale pe claviatura inconfundabilului Hohner.

La vremea aceea, în Tomeni mai erau cel puțin șapte-opt acordeoniști de mare valoare dintre care, din lipsă de spațiu, voi aminti doar unul – ILIE DOBRITOIU, al lu' Codită, cu un stil regal, impunător, asortat cu o mimică ce te invita parcă să-i guști muzica, iar în Osica a cântat și PAVELICĂ în prezența căruia toți acordeoniștii își închideau instrumentele, dar VASILE era unicul, îmi cucerise sufletul și acolo a rămas. Ori de câte ori am fost unul în preajma celuilalt, am făcut tot posibilul să ne vedem, să ne bucurăm împreună. Cu mulți ani în urmă, ajungând în sat, un apropiat a venit grabnic să mă anunțe că VASILE fusese chemat la ceruri. A rămas uimit când i-am spus că știam, fiindcă în ultima sa noapte printre noi l-am visat și am stat de vorbă pe îndelete, aşa cum o făceam mereu. A rămas perplex !

Prin acest prieten m-am apropiat foarte mult de lăutarii noștri din Tomeni, le-am cunoscut familiile, părinții, copiii, am petrecut la ei seri de neuitat. Cântau toți lăutarii, iar cei care mai rămâneau jucau. La final, VASILE împreună cu prietenii săi lăutarii ne conduceau ca pe niște prințisori, cântându-ne până la ieșire din satul lor. Viața acestor oameni din satul de lângă Olt este strâns împletită cu a noastră, a osicenilor. În toate momentele frumoase ei ne-au fost alături, ne-au fermecat cu cântecele lor dând culoare zilelor noastre, alinând durerile și îndemnându-ne să iubim cu adevărat.

Pe firul acestei conviețuiri a apărut și prietenia mea cu VASILE dar cu siguranță nu a fost unică, de-a lungul timpului și în prezent au fost și sunt zeci și sute de astfel de prietenii doar că a mea rămâne scrisă, celealte posibil, cu timpul să fie uitate. Liantul acestor prietenii este dat de talentul lor dar baza a constituit-o cinstea, seriozitatea și bunul simț. Ca o recunoaștere publică a acestor calități ale consătenilor noștri, în MONOGRAFIA COMUNEI OSICA DE SUS editată în anul 2009,

Vioară – Apostu Pofilan, țambal Marin Stoica, acordeon – Vasile Stoica

Vasile Stoica și Zoe Stoica

la pagina 106 stau scrise următoarele: „Despre oamenii din Tomeni se spune că sunt țigani. Dar ei nu vorbesc limba țiganilor și nici nu au obiceiurile acestora!” Ei sunt buni cetățeni, și-au câștigat pâinea cu cântecul, iar atunci când acesta nu a fost de ajuns s-au ocupat și cu munca câmpului și creșterea vitelor. Copiii multora dintre ei au învățat carte și au ocupat funcții importante în societatea românească.

Florică Rătăcan

**Chitară - Florea, baterie - Daniel Solea,
saxofon - Iordache Gheorghe, orgă - Ilie,
vioară - Iordache**

Ninu și Ionuț Stoica la Paris

Prestațiile lor artistice se pierd în negura vremurilor, izvoare scrise despre acestea posibil să fie pe undeva, dar în prezent am avut ca sursă direct, pe venerabilul ION PĂLCĂU în vîrstă de 91 ani, cu o memorie de excepție, care a refăcut tabloul lăutarilor celebri din Tomeni partajându-i, de la 1900 până la al Doilea Război Mondial și după. Astfel, cei mai numeroși cântau la vioară, începând cu TUDOR POFILAN, ILIE RĂTĂCAN, ILIE IORDACHE, ILIE OLĂREANU, MALACU DUMITRU acompaniați la cobză de ION NEGRILĂ sau MARIN OSMAN, ulterior țambal, avându-I pe MARIN GHERGUȚĂ și MARIN PITICU, însotiti la contrabas de RADU NEGRILĂ. O parte dintre ei au luptat activ în Primul Război Mondial. Atunci când povara anilor i-a reținut pe lângă case, copiii lor au preluat ocupația părinților, unii dintre ei atingând un înalt nivel de măiestrie, nedepășit nici astăzi. Este cazul lui APOSTU POFILAN care este considerat cel mai talentat violonist din Tomeni, din toate timpurile. Despre personalitatea lui APOSTU, ILIE DOBRITOIU are o poveste relevantă. Aceasta povestește că în tinerețea sa a avut onoarea să facă parte din formația condusă de primul care de la plecarea din Tomeni, îi obliga să cânte neîntrerupt, împreună cu el până la casa mirilor, astă în condițiile în care îi așteptau două nopți aproape albe.

Dar năravul lui Apostu se menținea și în condiții vitrege. Astfel odată, revenind de la o nuntă din Mărgineni, acesta a luat-o pe jos pește câmp prin zăpada până la genunchi cântând din vioară și făcând parte cu ceilalți după el, acompaniindu-l.

Faima lui artistică depășise cu mult zona Olteniei. În Tomeni familiile cu ceva bani, la nunțile lor aduceau lăutari cu renume de regulă din zona Bucureștiului. La o astfel de nuntă cu o formație celebră lumea a rămas mirată că lipsea cel mai important instrument – vioara. După o scurtă demonstrație de virtuozitate a bucureștenilor unul dintre membrii formației a cerut să fie condus la locuința lui Apostu. Nu se cunoșteau. Era șeful tarafului, vestitul instrumentist (vioară) Marin Nămol. După îndelungi insistențe acesta l-a convins pe Apostu să vină la nunta respectivă unde preț de ore bune a cântat cu vioara bucureșteanului, împreună cu formația acestuia. Spectacolul ar fi continuat probabil până la miezul nopții dacă cel de la țambal ar fi rezistat. Apostu scosese sufletul din ei!

Marin Nămol și-a împlinit astfel una din dorințele arzătoare: l-a cunoscut pe vestitul Apostu.

Pe podium, acesta era seccordat după ultimul război de GHIORGHE OSMAN și de IONIȚĂ GHIORGHE urmați de CODIȚĂ DOBRITOIU,

Tomeni - orchestra lui Apostol. Acordeon - Costel a lui Oagă, saxofon - Mitrică, vioară - Apostu lui Pofilan, acordeon - Stoica Vasile, contrabas - Buza

ION BOLOHAN, COSTICĂ STANCU, MILITARU GHIORGHE, acompaniați la țambal și contrabas de ENACHE STOICA și RADU VASILE.

După aceștia a urmat generația mea, cu un repertoriu variat și mai complex, generat de nouătile vremurilor care au inclus și chiar au impus instrumente noi, acordeonul și saxofonul, în prezent concurate dur de orgă și clarinet. Între ei reprezentativ a fost ILIE DOBRİȚOIU ȘI VASILE STOICA urmați de SANDE BOLOHAN și ILIE STANCU la acordeon și de saxofoniștii GÂSCĂ GHIORGHE (BOBOC), FLORICĂ STÂNGĂ și ION LÄUTAR, acesta din urmă făcând parte din celebra formație a lui MĂNDDESCU și PAVELICĂ. Din această generație un loc aparte l-a avut FLORICĂ al lui RÄTÄCAN plecat prea devreme dintre noi, ca și VASILE STOICA, lăsând testament lui LUCIAN și NINU să ii depășească artistic, să le ducă numele și renumele mai departe.

Părinții și bunicii ultimelor generații au fost buni patrioți!

În Războiul de Independență de la 1877 sergentul DOBRİȚOIU GHEORGHE din Tomeni a căzut eroic la datorie în ziua de 6 septembrie 1877 la GRIVIȚA, deschizând drumul altor doi eroi din familie cu același nume și prenume, câte unul în fiecare din cele două războaie care au urmat. Au fost cu zecile pe front, în cele două războaie mondiale!

Cu ani în urmă, la Arhivele Militare de la Pitești, cercetând dosarele regimentelor în care

au luptat osicenii în Primul Război Mondial am rămas total surprins când am dat de numele soldatului TUDOR POFILAN despre care tatăl meu în repetate împrejurări, afirma că atunci când cântă POFILAN din gură se oprea pasarea din zbor să-l asculte, atât era de talentat. În acel moment, gândurile mele au zburat către LUCA IOVITĂ, cel mai mare taragotist pe care l-au avut românii, intrat în istorie din postura de soldat în armata Austro-Ungară, angajată în luptă la Piave, împotriva italienilor. Era 25 decembrie, ziua de CRĂCIUN, anul 1917. La îndemnul comandatului său, IOVITĂ a cântat cu patimă o doină bănățeană care a făcut să amuțească armele de-o parte și de alta a frontului, scoțându-i pe combatanți din tranșee. La final, italienii au aplaudat furtunos, strigând: BRAVISIMO SINIORE! În acea zi soldații din ambele tabere și-au împărțit țigări și alimente.

Muzica a impus armistițiul peste directivele razboinice ale cancelariilor europene! Revenind la soldatul TUDOR POFILAN mi-am pus întrebarea dacă el a făcut vreodată să tacă armele. Probabil că nu, dar cu siguranță, cântecele sale au mângâiat sufletele camarazilor pline de dorul și grijile pentru cei de acasă.

Cele scrise aici se constituie într-un omagiu pentru toți lăutarii din Tomeni pomeniți sau nu aici, pentru momentele de frumusețe autentică cu care ne-au încântat viațile.

Cu statornică recunoștință,
Ion Surdu

BIBIANA TORCEA
Bibliotecar

interviu

Un vis frumos

interviu cu domnul

Nicolae Cătălin Sebastian

In orice țară civilizată se construiește și se va construi în continuare. De aceea, ideea deschiderii unui depozit de materiale de construcții nu este de neglijat. Chiar dacă în mediul rural nu există investitori care să ridice blocuri există un număr mare de case care au nevoie de reabilitare. Cine a construit sau renovat un imobil știe cătă bătaie de cap presupune procurarea materialelor de construcții. Dorind să fie alături de mai mulți clienți ce investesc în proiecte de construcție, omul de afaceri Nicolaie Cătălin Sebastian, un profesionist în acest domeniu, s-a gândit la un nou concept de magazin pentru clienții din Osica de Sus cât și din localitățile lîmitrofe care doresc să cumpere pentru casele lor materiale de construcții și finisaje. Seriozitatea, calitatea produselor și serviciilor precum și promptitudinea stau la baza activității sale.

Pentru a afla mai multe despre acest business i-am solicitat un interviu domnului Nicolaie Cătălin Sebastian, administratorul societății „OLANTIG IMPEX OSICA DE SUS”, care a avut amabilitatea să răspundă.

B.T.- Bună ziua !

C.S.N. – Bună ziua !

B.T.- Orice proiect de construcții începe cu un plan concret, practic, temelia pe care se clădește totul. Ei bine, tu de la ce ai pornit ? Care au fost primii tăi pași ?

Cătălin Sebastian Nicolaie – Tinerețea a fost atuul meu și am pornit la drum cu avântul Tânărului pus să facă fapte mari. Când ești Tânăr timpul este de partea ta și poți trece mai ușor peste dezamăgiri. Începutul a fost în anul 1997 cu fabricarea și comercializarea țiglelor și cărămidelor din beton, o afacere prosperă dar care avea în spate multă, multă muncă. În 2008, criza începută în România a condus la restrângerea activității multor firme care se ocupau cu comercializarea materialelor de construcții din care cauză mulți s-au ferit de acest sector. Eu, dimpotrivă, având o experiență destul de mare am demarat afacerea actuală, la început cu un depozit mic cu materiale de construcție de bază apoi în timp business-ul a crescut prin extinderea gamei de produse și comercializarea de materiale pentru decorațiuni interioare, materiale necesare realizării instalațiilor de alimentare cu apă și instalațiilor termice, precum și materiale pentru instalații electrice.

B.T.- Crezi că a fost un moment bun pentru a demara o astfel de afacere?

C.S.N.- Da. Cu multă muncă în spate, cu experiența business-ului anterior, implicare, seriozitate, devotament, cunoștințe în domeniu, a fost destul de ușor.

B.T.- Ce ți-ai dorit de la acest business și dacă s-a realizat într-un fel ?

C.S.N. – Întotdeauna prin ceea ce fac mi-am dorit enorm de mult să-mi mulțumesc clienții, angajații și să fiu și eu mulțumit cu mine însumi.

B.T.- Dacă ne uităm în depozitul tău ce fel de materiale găsim ?

C.S.N. – Depozitul meu cuprinde: B.C.A., cărămidă eficientă, ciment, fier beton, plasă de armare, cherestea, lemn de foc, cărbuni, tablă, materiale de finisaje, electrice, sanitare etc.

B.T.- Orice antreprenor care dezvoltă o afacere cu vânzarea materialelor de construcție, tind

să cred că își dorește vânzări mai multe și la un preț mai bun. Este evident că acesta este unul dintre obiectivele principale. Crezi că este și cauzul tău? Ce poți spune despre acest lucru?

C.S.N. – Tot timpul sunt alături de clienții ce investesc în proiecte de construcție și de aceea am o gamă diversificată de produse care pot fi cumpărate din același loc și la prețuri accesibile astfel voi avea vânzări constante care să ducă la o creștere procentuală an de an.

B.T. - Care sunt principalii clienți ai firmei?

C.S.N. – În general persoanele fizice sunt pe primul loc, în proporție de 80%, apoi primării, biserici, școli etc. și bineînțeles și persoane juridice

B.T. – Ce părere ai despre apariția noilor concurenți pe piață?

C.S.N. – Concurența naște progres și apariția unui nou concurent te determină să fii mai bun în ceea ce faci găsind variante fiabile.

B.T. – Dar despre schimbările preferințelor clientilor tăi ? Le-ai avut în vedere ?

C.S.N. – Da, cu siguranță. Mă implic foarte mult în promovarea produselor noi, în îndrumarea clientilor și deseori reușesc să le schimb părerea cu privire la un produs sau altul dacă greșesc în alegerea lui.

B.T. – Chiar și în perioada de criză există o cerere pentru materialele de construcție și finisare. Perioada pe care o traversăm acum este cu totul deosebită. Te-a afectat în vreun fel ?

C.S.N. – Nu, dimpotrivă. Vânzările au crescut cu 10% față de perioada anului trecut.

B.T. – Pentru o afacere de succes bineînțeles că este nevoie de multă muncă, seriozitate, încredere în oameni, ambiție, creativitate, perseverență... Viața de antreprenor este foarte frumoasă când îți place ceea ce faci, când găsești soluții rapide, bune și ieftine la tot felul de probleme și cred că asta te ține în priză, pentru că fiecare zi e un prilej de a mai învăța ceva nou și interesant. Pentru tine cum este ?

C.S.N. – Simt că îmi place foarte mult ceea ce fac și da, îmi place viața de antreprenor, este frumoasă dar și grea, eu îmi asum niște riscuri controlate și aşez totul pe dezvoltare.

B.T. – Cred că una dintre neplăcerile acestui business, cel mai dificil este să găsești oamenii potriviți cu care să lucrezi. Ce poți să-mi spui despre echipa ta de lucru?

C.S.N. – Eu am fost norocos că am găsit oameni potriviți și succesul se datorează și unei echipe mici dar inimioase care a îmbrățișat valoarea firmei și a dovedit că un vis ce părea o nebunie poate deveni realitate chiar și într-o piață sufocată de mentalități. Noi suntem o familie bazată pe încredere.

B.T. – Publicitatea este un aspect important pentru orice afacere și nu trebuie neglijat, chiar dacă bugetul pentru ea e mic. Tu cum te-ai făcut cunoscut ?

C.S.N. – Dimpotrivă, vă contrazic. Eu am investit foarte mult în publicitate; cărți de vizită, mediul on-line. Însă cea mai bună publicitate o fac clienții mei mulțumiți de calitatea produselor și modul de servire.

B.T. – Planurile tale de investiții pe viitor se referă și la atragerea de fonduri ?

C.S.N. – Nu este exclus. M-am gândit, dar n-am aplicat încă. Poate pe viitor, de ce nu ?

B.T. – Ce sfaturi ai avea pentru tinerii antreprenori?

C.S.N. – Să-și utilizeze tinerețea pentru realizarea oricărui vis și cu multă muncă, ambiție, responsabilitate și adaptabilitate la diversele schimbări va reuși cu siguranță. Orice început este greu dar și frumos.

Mulțumesc frumos pentru timpul acordat și-ți urez succes în activitatea pe care o desfășoară și realizări remarcabile în continuare.

Prof.
VIRGINIA LĂPĂDATU

femeia osiceană

Despre noi, femeile... De ieri și de astăzi

„Femeia este fanta care se deschide în zona vizibilului pentru a lăsa extraordinul să pătrundă în lume” (Gabriel Liiceanu)

Tocmai pentru că sunt femeie simt nevoia să vorbesc despre semenele mele care au stat în umbra bărbaților ani de-a rândul și care cu greu și-au câștigat drepturile. În lumea satului de altădată femeile erau doar gospodine, mame, soții și agricultoare. Majoritatea erau analfabețe. Nu putem vorbi despre un curent feminist în Osica, însă dorința de emancipare exista în fiecare dintre ele. Schimbarea condiției femeii în lume a produs treptat modificări și în concepția despre viață a oamenilor de la sate. Părinții au început să înțeleagă că trebuie să le ajute pe fete să-și depășească condiția de până atunci. Mai de mult puteau fi numărate pe degete cele cu câteva clase primare sau care reușiseră să termine un liceu, o școală profesională și foarte rar o facultate.

Însă fetelor din Osica născute între anii 1930-1940 ursitoarele le-au fost favorabile. Multe au absolvit nu doar o școală profesională ori un liceu, ci au reușit să-și împlinească visul vietii: să termine o facultate și să practice meseria dorită. Ele sunt:

Ivănoaica Gina – economistă
Delcea Elvira – profesoară

Dumitrana Elisabeta – medic
Petrică Maria – medic
Mustăță Rodica – profesoară
Tuiu Rodica – medic
Caragheaur Victoria – medic
Torcea Vioara – profesoară
Deatcu Rodica – profesoară
Matei Ana – profesoară
Predoi Valentina – inginer
Lixandru Maria – medic
Iepure Elena – profesoară
Ene Mia – profesoară
Ciotor Mariana – profesoară
Maxut Florina – profesoară
Maxut Elisabeta – inginer
Mușat Eliza – medic

Ulterior porțile s-au deschis tuturor femeilor, orizontul s-a largit. Acum ele îmbină în mod fericit calitatea de mamă, soție și gospodină cu cea de femeie realizată profesional. Sunt studente, muncitoare, economiste, medici și asistente medicale, educatoare, învățătoare, profesoare, farmaciste, ingineră, avocate, cercetătoare, nu doar în România, ci și în străinătate. Sunt impliate socio-economic fiind manageri în diferite instituții și întreprinderi sau femei de afaceri.

În acest număr al revistei sunt prezente câteva tinere întreprinzătoare din Osica ce au răspuns cu promptitudine și amabilitate solicitării mele. (Virginia LĂPĂDATU)

TREI POVEȘTI, cu flori, cusături și multă răbdare...

ANDREEA PREDA

File de poveste este o afacere născută din pașiunea pentru flori și dragostea pentru frumos...

Pasiunea pentru flori a fost transformată de către mine, fondatoarea conceptului *File de poveste*, într-un mod de viață: „Florile reprezintă pentru mine bucurie, libertate, un remediu împotriva stresului, terapie”.

Am îndrăgit florile de când mă știu și am ales să trăiesc printre ele. Totul a început în urmă cu trei ani, când am pus bazele unei firme de organizări evenimente. Pasiunea pentru buchete, aranjamente, flori și îmbinarea acestora a fost „implementată” la propria mea nuntă, când mi-am dat seama că florile îmi aduc o stare de bine și am simțit nevoie de a mă implica în căutarea celor mai speciale flori și combinații de culori pentru propriul buchet. Ulterior, am început să particip la numeroase cursuri de floristică, bazate pe practică intensivă, în acord cu ultimele tendințe, cursuri uștinate de floriști renumiți din București.

Începând să creez aranjamente florale pentru evenimentele unor persoane apropiate, prietene, mi-am dat seama că munca îmi este apreciată de cei din jur și că fericirea care se citea pe chipurile mireselor atunci când își țineau buchetul în mâna era mai presus de orice.

De atunci, au fost pregătite o mulțime de aranjamente florale, fiind astfel alături de oamenii care au ales să își exprime sentimentele prin intermediul florilor, în momentele frumoase din viață. Astăzi, distanța nu mai este o problemă. Persoane din județ, din zone apropiate, apelează

la serviciile firmei. Ele sunt consiliate în legătură cu alegerea unei teme pentru nuntă, reprezentativă pentru miri, dar și în tendințele anului și în acord cu bugetul fiecărui.

Îmi încarc sufletul cu frumusețea florilor, apoi le măngâiu cu privirea, le sortez cu grijă și pre-gătesc buchete, cu multă migală, având grijă ca în fiecare aranjament să pun bucuria pe care eu o primesc de la acestea. Nu este o muncă foarte grea, dar necesită foarte multă răspundere, timp, migală, atenție și trebuie să te dedici 100% florilor.

File de poveste

VERONICA VĂRZARU

Dintotdeauna am privit cu admirație fetele care la festivități se îmbrăcau în costume naționale. Îmi plăceau în special iile lucrate pe pânză fină din tort sau pe marchizet și cu motive florale deosebite. Purtam și eu la serbări ia de la bunica sau întregul costum împrumutat de la femeile din sat.

Pe atunci nu mă gândeam că voi ajunge să cos costume populare. Însă nevoia te învață. Îi aveam la grădiniță pe Cornel și Mariusică. Se apropia serbarea și nu găseam costume populare pe măsura lor. Așa că m-am apucat de lucru. Nu mi-a fost greu să croiesc pentru că învățasem ceva croitorie. Știam să cos pe etamină, pânză și marchizet pentru că bunica nu concepea ca o fată să nu știe să coase. Și iată ce bine mi-au prins sfaturile ei: "Pune mâna și lucrează că mâine – poimâine te măriți și nu știi să împungi cu acul".

Mi-a plăcut ce-am făcut, a plăcut și altora. Copiii mei ieșeau în evidență și m-am simțit mândră când mamele mă întrebau de unde le-am cumpărat. M-au rugat să cos și pentru copiii lor.

Începutul a fost greu pentru că nu aveam cele necesare. Încet – încet mi-am procurat ce aveam nevoie și la îndemnul soțului m-am apucat de muncă. Inițial nu aveam dexteritatea de astăzi. În timp mi-am diversificat motivele florale. Lucrez cu acul normal, cu aconul și cu acul persan. Fac cusături cu mărgele, paiete, mulineu. Pentru mine aceasta nu este o afacere propriu-zisă, este un hobby. Simțul artistic, dăruirea, ajutorul și sfaturile venite din partea soțului mi-au fost favorabile.

Se lucrează greu, însă dacă îți place să faci un lucru, îl faci cu placere. Timpul nu contează, nici nu știi când trece. Fac o mulțime de încercări până sunt mulțumită de îmbinările de culori, paiete și mărgele.

Lucrez costume naționale pentru femei și bărbați de vîrste diferite și separat lucrez ii, fote, șoarțe, brâuri... Recondiționez elementele componente ale costumelor populare vechi pe care le primesc din diverse colțuri ale țării.

La un moment dat am văzut câteva obiecte lucrate cu acul persan. Mi-au plăcut atât de mult încât n-am mai avut răbdare să-mi vină acele comandate, aşa că soțul mi-a improvizat unul. A făcut rost de un ac folosit în tratamentul animalelor, l-a găurit cu un burghiu fin și aplicând un pix pe care l-a lipit cu scotch mi-a făcut acul artizanal pentru cusătura persană.

Prin imaginile anexate am încercat să vă arăt ce fac eu.

Sunt obiecte pe care le păstrez în micul nostru muzeu. Din păcate nu am fotografiat costumele naționale și iile făcute pentru diverse persoane.

Îmbin această activitate cu cea de asistentă maternală, soție, mamă și gospodină. În timpul liber și când mă simt obosită încep să lucrez. Simt că mă recreez, că-mi dispare oboseala și că mă binedispun.

Caut să mă perfecționez continuu, altfel nu se poate.

Majoritatea clienților mei sunt foarte mulțumiți, încântați și chiar uimiți pentru că nu se așteptau să devină posesorii unor costume naționale atât de frumoase.

În momentul în care fac comanda le fac oferta și îi rog să-și aleagă formatul, motivele florale, paietele, mărgelele și materialul. Îl întreb dacă vor cusătură tradițională sau cu acul persan.

Sper ca timpul și sănătatea să-mi dea posibilitatea să lucrez în continuare. Cusăturile mele aş vrea să încânte ochii și să bucure inimile tuturor.

Ceea ce a ieșit din mâinile mele și ale soțului căruia îi mulțumesc că mă sprijină în orice și totdeauna, a depășit granițele județului și ale țării, ajungând până în Franța.

Eu și soțul meu nu ne limităm numai la aceasta. Avem, după cum spuneam într-un număr anterior al revistei, o cameră muzeu în sufrageria casei.

Dorința lui este să construiască o încăpere cu destinație specială unde să fie expuse toate obiectele adunate în timp, cu trudă și cu drag, și toate cusăturile lucrate sau colecționate, unele dintre ele cu vechime considerabilă și foarte valoroase.

DAVID CRISTINA NICOLETA

Mă numesc David Cristina Nicoleta, locuiesc în Osica de Sus și am 29 de ani. Mereu mi-a plăcut să fac din orice lucru nesemnificativ ceva ce ar putea stârni admirăție în rândul celorlalți și aş putea spune că această pasiune a apărut pur și simplu și am cultivat-o cu tutoriale online. Mai exact, nu am urmat cursuri, deoarece pe internet am putut găsi tot ce aveam nevoie.

Prima mea creație handmade, dacă îi pot spune aşa, a fost o gentuță din revista Avon. Îmi doream foarte mult una, dar cum e viața de mămică cu bune, cu rele, nu tot timpul poți cheltui pentru plăceri personale. Într-o zi am decis să îmi confeționez acea gentuță cu ajutorul soțului și mamei mele și am rămas surprinsă când am văzut că am reușit.

De atunci nu m-am putut opri și mi-am dat seama că îmi doresc să experimentez tot mai mult. Treptat mi-am găsit în brățări din noduri cu nume, rame handmade foto din hârtie, mărțișoare un alt mod plăcut de a-mi exprima creativitatea.

Răbdarea! Asta mă caracterizează! Trebuie să ai foarte multă răbdare pentru a putea pune toate lucrurile cap la cap, pentru ca la final să fii mulțumit de munca ta. Mă consider foarte norocoasă că dețin această calitate, răbdarea, pentru că nu toată lumea o are și pentru mine este într-un fel cheia succesului nu numai în acest hobby, dar și în cel actual.

Familia mea, ei sunt acolo pentru mine și mă susțin neîncetat. Deși am fost la început și am avut foarte multe de învățat, ei au fost lângă mine și mi-au dat idei. Pe această cale aş vrea să le și mulțumesc.

Ador gentușele handmade! Am realizat foarte multe modele, aproximativ 2000! Am fost contactată și de televiziunea Digi24 pentru a le oferi

un interviu. Atât de emoționată am fost încât nu îmi găseam cuvintele! Nu credeam vreodată că voi avea aşa succes cu aceste gentușe handmade! Vânzări au fost uriașe, nu doar în țară, ci și peste hotare!

Lucrările mele demonstrează faptul că lucrările utilizate pot fi reciclate cu folos și cu gust. E un lucru destul de minuțios și complicat. Pentru a executa o geantă e nevoie de mult timp și muncă. Tot ce ține de handmade necesită răbdare! Însă cea mai mare satisfacție o primesc atunci când transmit lucrul creat de mâinile mele în mâinile viitoarei posesoare. Ochii plini de bucurie, cuvintele de laudă și mulțumire îmi sunt foarte plăcute. Mă bucură foarte mult faptul că avem atâtia oameni talentați, tineri plini de idei și dorință de a crea lucruri unice.

Momentan mai lucrez foarte puțin la acest hobby! M-am reprofilat în a pune gene fir cu fir. La fel și acest job necesită foarte multă răbdare, dar îmbinând utilul cu plăcutul încerc să îmi ocup timpul cu tot ceea ce mă face fericită.

SEBASTIAN DUMITRĂȘCU
elev

Compania din ceruri a eroilor osiceni

M-am întrebat dacă sunt vrednic să scriu aceste rânduri?...Și dacă totuși voi reuși să le aștern pe hârtie, vor fi cuvintele mele pe măsura faptelor vitejilor noștri eroi? Tot ce am scris până acum sau tot ce voi scrie, este și va fi despre și pentru ei, martirii necanonizați ai neamului nostru, cei care și-au vărsat ultima picătură de sânge pentru noi. Această jertfă supremă, pe care sunt convins că nu toată lumea o va putea înțelege vreodată pe deplin.

Anul trecut, la Ziua Eroilor mi-am luat angajamentul în fața Monumentului, că la împlinirea a **75 de ani de la finele celui de-al Doilea Război Mondial**, voi publica numele eroilor osiceni căzuți pe cele două fronturi (de est și de vest), între anii 1941-1945, bătălia în care au căzut la datorie, vârsta și data trecerii în nefință. Punând cap la cap tot ce am adunat până în prezent, cu ajutorul urmașilor, al arhivelor sau al mormintelor eroilor din cimitirul comunal, am reușit să scriu, fără falsă modestie, **O PAGINĂ DE ISTORIE CUSUTĂ CU FIR DE AUR**.

Incepând la **1 septembrie 1939**, al Doilea Război Mondial avea să fie cea mai sângheroasă confruntare armată din toate timpurile. Nicio confruntare, niciun cataclism natural nu a schimbat lumea atât de mult, aşa cum a făcut-o acest război. Însăși țara noastră a luat-o pe un drum al suferințelor, al supunerii, și urmările zecilor de ani care au urmat după război, le resimțim și astăzi. Epoca comunistă a însemnat o perioadă întunecată pentru România, care pe lângă dezvoltarea agriculturii generată de colectivizare și aspectele economice aparent îmburătoare, a lăsat o puternică amprentă negativă în cultura românească, în relațiile cu alte state, dar mai ales în conștiința oamenilor.

România, deși neutră doi ani după începutul conflagrației, a desfășurat o amplă campanie de pregătire a tinerilor, chiar și a celor fără armată, dar care puteau folosi o armă pe front. Fiecare Centru Militar Regional organiza pregătire militară în fiecare comună din țară, aşa cum se poate.

Osicenii și vlădulenii erau instruiți pe Izlazul Oltețului să tragă cu arma, să sape

tranșee, să atace sau să se apere. Exercițiile de cavalerie se mai desfășurau și pe străzile satelor. Unii bătrâni își amintesc și acum de **Vergică al Stelii** (Virgil Torcea), care conducea detașamentul de cavalerie cu foarte multă mândrie pe Linia Curții sau pe Linia Mare. **Grecenii, ostrovrenii și tomenarii** executați instrucția militară pe izlazul pădurii Bercica, pe malul Oltului sau pe câmpurile lăturalnice. Unii dintre bărbații apti de război făcuseră armata și acum îi învățau și pe cei care nu atinseseră în viață lor vreo armă. Alții apucaseră deja să plece în diverse localități din țară pentru a-și satisface stagiu militar obligatoriu.

Cu toate acestea, al Doilea Război Mondial a pus Armata Română în fața unui inamic net superior ca număr de ostași, dar mai ales ca armament. Luptătorii, cei mai mulți dintre ei, erau copii orfani ai Primului Război Mondial, însă și-au respectat jurământul până la moarte, întocmai ca părinții lor.

Povestirea întregului război nu își găsește rostul aici, spun doar că în cele mai sângheroase bătălii purtate pe Fronturile de Est și de Vest au căzut sute de mii de români pentru libertatea și credința națională, dar și din cauza unor principii aberante ale unor conducători militari. La Odessa, în Munții Caucaz, la Cotul Donului, la Stalingrad, la Budapesta, Zvolen, în Munții Tatra, pământul a fost scăldat de sânge românesc și adăpostește și astăzi osemintele eroilor noștri știuți și neștiuți.

Din comuna Osica de Sus, odată cu intrarea în război a României din 22 iunie 1941, au plecat pe front peste 120 de osiceni și vlăduleni și peste 100 de greceni, ostrovreni și tomenari. Cei mai mulți au fost încorporați în **Regimentele 19 Infanterie și 2 Cavalerie** din Caracal, însă au existat cazuri individuale în care osicenii făceau parte din Regamente precum: **Regimentul 95 Infanterie**, **Regimentul 1 Cavalerie**, **Regimentul 3 Dorobanți** și.a. Au existat de asemenea și comandanți de unitate în rândurile osicenilor: **Trandafirescu Constantin** – colonel și **Trandafirescu Ioniță** – maior. Alți

ofițeri din Osica de Sus au fost: locotenent **Marcu Alexandru**; sublocotenenții **Coliopol Mihai, Raicea Ștefan, Ștefănescu Mihail și Vâjlan Constantin**.

Alături de regimentele din al căror efectiv făceau parte, osiceni au participat la cele mai sănăeroase bătălii desfășurate de-a lungul războiului

în țară, în Est sau în Vest. Cei mai mulți au căzut la datorie răpuși de gloanțe și obuze, unii au murit în infirmeriile de campanie, iar alții la sute de kilometri distanță, în lagărele de muncă ale Uniunii Sovietice.

Astfel, între anii 1941-1945, din comuna Osica de Sus, au căzut vitejește în luptă:

GRAD	NUME ȘI PRENUME		REGIMENT	BĂTĂLIE	AN
Subl.	COLIOPOL MIHAI	30	R. 2 CAVALERIE	FEODOSIA	1942
Subl.	RAICEA ȘTEFAN	25	GRUPUL 5 B.	ZUSKAN	1942
Subl.	ȘTEFĂNESCU MIHAIL	23	???	FRONTUL DE EST	1942
Sg. Maj.	RAICEA C.MARIN	24	???	MUNTII CAUCAZ	1942
Sg.	FUGARU NICOLAE	33	???	COTUL DONULUI	1943
Sg.	ROȘCA IOAN	???	R. 3 CAVALERIE	TRANSILVANIA	1944
Cap.	DUMAN CONSTANTIN	22	R. 95 INFANTERIE	MUNTII CAUCAZ	1942
Cap.	FLORESCU MARIN	23	???	MUNTII CAUCAZ	1942
Cap.	MANICEA ANDREI	???	???	IAȘI	1944
Sold.	ALDEA NICOLAE	33	R. 2 CAVALERIE	COTUL DONULUI	1943
Sold.	BOANGIU IOAN	23	???	MUNTII CAUCAZ	1942
Sold.	CIOTOR GR.ILIE	24	???	COPŞA MICĂ	1944
Sold.	DĂBULEANU MARIN	???	???	TRANSILVANIA	1944
Sold.	DELCEA GHEORGHE	34	???	COTUL DONULUI	1943
Sold.	DRĂGHICI GHEORGHE	33	???	ODESA	1941
Sold.	DUMITRAȘCU C-TIN	28	R. 19 INFANTERIE	BUDAPESTA	1944
Sold.	DUȚĂ MARIN	???	R.2 CAVALERIE	UCRAINĂ	1941
Sold.	FUGARU M. MARIN	27	???	COTUL DONULUI	1943
Sold.	IORDACHE ION	28	???	KARPOVA	1941
Sold.	IVAȘCU ILIE	28	???	TRANSILVANIA	1944
Sold.	CONSTANTIN JOIȚA	23	???	FRONTUL DE EST	1942
Sold.	MAXUT NICOLAE	???	R. 2 CAVALERIE	FRONTUL DE EST	1943
Sold.	MAXUT CONSTANTIN	30	R. 1 CĂLĂRAȘI	COTUL DONULUI	1942
Sold.	MĂRUNȚELU DUMITRU	31	???	FRONTUL DE EST	1943
Sold.	VICTOR MITROI	21	???	ODESA	1941

Sold.	NEAŞCU GHEORGHE	32	???	TRANSILVANIA	1944
Sold.	PANĂ GHEORGHE	???	???	TRANSILVANIA	1944
Sold.	PĂUNESCU ION	???	???	ODESA	1941
Sold.	RAICEA CONSTANTIN	22	R. 3 DOROBANȚI	VIGODA (ODESA)	1941
Sold.	STANCIU MARIN	28	???	COTUL DONULUI	1942
Sold.	STANCIU ZENOVIE	30	???	IAȘI	1944
Sold.	SULGER ANASTASIE	32	???	FRONTUL DE EST	1943
Sold.	VIRGIL TORCEA	31	R. 2 CAVALERIE	FRONTUL DE EST	0
Sold.	VLAD IOAN	32	R. 2 CAVALERIE	MUNTII TATRA	1945
Sold.	ZANFIR ION	28	???	FRONTUL DE EST	1943

Eroi din satele Greci și Tomeni

Subl.	DARIE ION	???	???	UCRAINA	1941
Cap.	DIMA NICOLAE	???	R. 34 INFANTERIE	TRANSILVANIA	1944
Sold.	ŞERBAN MARIN	???	???	CRIMEEA	1942
Sold.	SÂRBU MARIN	???	???	PRIZONIERAT	1942
Sold.	DOBRIȚOIU GHEORGHE	22	R. 19 INFANTERIE	CAREI	1944
SG. Maj.	Drăgan Florea	(Osica) 31	R27 Infanterie	Frontul de est	1943

În tabelul de mai sus sunt numiți numai eroii a căror soartă am reușit să o afli, prin diverse surse (fotografii, scrisori, acte de deces, monumente funerare, arhive). **În locurile unde apar semnele de întrebare, informația nu există sau nu este precisă.** Cu toate acestea numărul eroilor osicenii dispăruti este mult mai mare, singurele informații despre unii dintre aceștia fiind datele de naștere, găsite în registrele arhivelor parohiale.

Astfel, au dispărut pe front, sau au murit în prizonierat:

Buzagiu Gheorghe (**N.1913**), Buznă Ion, Calotă D.gheorghe, Calotă M.gheorghe (**N.1915**), Calotă I. Gheorghe (**N.1913**), Buznă Mihai, Ciochină Emil, Ciochină Mihai, Ciochină Pantelimon, Ciurel Victor, Drăghici Ioan, Dumitru Ion, Petre Fir, Ghibură Gogu, Epure Dumitru (**N.1910**), Ivan Nicolae, Joița Gheorghe, Joița Nicolae, Manicea Ilie, Marcu Anton (**N.1907**), Marcu Constantin, Militaru Marin, Puiu Gheorghe, Raicea Dumitru (Susailică Vaporișca), Roșca Alexandru, Săftoiu Ignat, Șoarece Constantin (**N.1910**), Șoarece Gheorghe, Tanislav Grigore, Tânără Nicolae, Toma Ilie, Tudor Ion, Ulei Florea (**N.1913**), Vlad

Gheorghe (**N.1913**), Zarea Marin, Ghina Marin, – din satele Osica de Sus și Vlăduleni;

Şerban Ion, Băluță Aristide, Băluță Nicolae, Gogoșeanu Toma, Ion Nicolae, Ioniță Visarion, Lungu Gheorghe, Lungu Andrei, Micu Dumitru, Mirzescu Victor, Mitran Ilie, Pălărie Dumitru, Pălcău Gheorghe, Rusanda Ilie, Soare Dumitru, Șerban Gheorghe, Stelea Ion-Murgu, Taifas Nicolae, Torcea Constantin, Trușcă Ion, Văduva Ion, Vlad Vasile, Vârtosu Gheorghe, Zidaru Ion – din satele Greci, Tomeni și Ostrov.

Doar puțini dintre osicenii plecați pe front s-au mai întors în satul de baștină, unii după ani buni de prizonierat. În sufletul și în mintea veteranilor noștri de război a persistat de-a lungul anilor amintirea săngeroasă a războiului, a miilor de camarazi căzuți la datorie. Enigmatici, tăcuți, ignoranți de societate câteodată, cu multă dragoste de Dumnezeu, ei au fost adevărații **TITANI AI ISTORIEI** noastre, iar astăzi, alături de eroii noștri din toate timpurile, locurile și neamurile, formează în cer **COMPANIA EROILOR OSICENI**.

Veșnică recunoștință și onor!

in memoriam

Dimensiunea ființei noastre: LUXA POLIZU

Mai întâi un telefon de la directoarea revistei: a murit Luxa Polizu! Era Paștele 2020. Pandemie, stare de urgență, izolare, orașe, țări, continente încremenite, scoase din circuit. Planeta se oprișe. Și imediat, în aceeași zi, e-mailul Ștefaniei. Jalea Filei – în nota ei, înțeleaptă, senină. Până și jalea îi este tonică, o să vedeți.

LUXA la 35 de ani

zgomot de fond – se poate sări peste ele. Atenție mare la ce spune Fila. Titlul îi aparține. Am păstrat, din motive de spațiu, doar datarea inițială. Cele de după, se deduc. (Marian Drăghici)

Toți știm, familia Polizu trăia de patru decenii o mare dramă cauzată de suferința fără leac a celei mai mici dintre patru surori. Acum se terminase. În timp ce întreg mapamondul sta cu capul la cutie, paralizat, sufletul cel mai pur din Osica de Sus, curățit prin suferințe inimaginabile, eliberat în sfârșit din cușca pătimirilor trupești, trecea, înălțat, la cele veșnice.

Cum să nu te bucuri! Răspunsul meu, în cheia acestei bucurii, a fost spontan, dar pe măsură ce scriam mi-am dat seama, și am convenit imediat cu colaboratoarea noastră din Montreal/Canada, că rândurile ei, ale Filei, merită și trebuie publicate. Pentru valoarea lor excepțională. Luxa, ca toți marii suferinzi ai acestei lumi, reprezintă un caz ieșit din comun, un bun public aş zice, care ne poate instrui, pe fiecare în parte, mai ales pe cei tineri, multe și deloc mărunte. Cunosc acestea din propria familie, și spun cu acoperire ce spun. Da, murim aici și înviem dincolo, dacă suntem vrednici, ne asigură Mântuitorul Iisus Hristos.

Vrednice, surorile Polizu, Jana și Fila, în cap cu Luxa, sunt cu asupra de măsură – rândurile de față stau dovedă. Răspunsurile mele în această compunere joacă rol de liant și

On Tuesday, April 21, 2020, 09:36:02 PM
GMT+3

Dragă Marian, Hristos a Înviat! Pe lângă bucuria Învierii am trăit anul acesta pierderei lui Luxa. Da, o lungă bătălie a luat sfârșit! Tu știi ce înseamnă asta. Iată gândurile mele acum:

19 Aprilie 2020, la câteva ore de la ceasul Învierii, se stingea din viață sora mea cea mică, Luxa. Născută la 6 decembrie 1958, Polizu Alexandrina a fost al patrulea copil al lui Polizu Constantin și Marica Constantina, părinții mei. A fost drăgălașa familiei și, de mică, până în ultimele zile de viață, a răspândit în jurul ei bucurie și optimism. Pentru mine, ea a fost cea mai talentată și mai frumoasă dintre noi, fetele. Era bunătatea întruchipată! În ciuda faptului că la vîrstă de 23 de ani viața ei a fost schimbată de boala numită scleroza multiplă, Luxa nu a încetat să-și joace rolul în viața aceasta pământească, aşa cum îl percepea ea! Cântecul și bu�ătatea, au adus bucurie pe fețele copiilor, lucrând ca educatoare. S-a luptat cu toate puseurile acestei boli și niciodată, absolut niciodată, nu s-a supărat pe viață.

A iubit viața cu toată frumusețea ei, s-a dăruit oamenilor cum știa ea mai bine. Nu a avut familie, dar a iubit fetele mele ca o adevarată mamă, necondiționat. A iubit Osica și nu si-a dorit nicioadă să plece din casa părintească, ea asumându-și misiunea de continuitate a familiei noastre acolo. Și totusi, pentru câțiva ani, din motive de îngrijire a acceptat să stea de departe de casă, la Cernavodă, la sora noastră Jana.

Ieri, pe ultimul drum al vieții – chiar dacă ea nu și-a petrecut ultima noapte acasă, venele noastre, cu o dăruire extraordinară au făcut datinile, au pregătit colacii și chiar i-au

Cu prietene (a doua din stânga)

făcut un brad: când mașina mortuară a sosit, ele o primeau pe Luxa! –, s-a oprit pentru un timp în curtea casei părintești, a ascultat puțin cântecul păsărerelor, s-a lăsat mânghiată de razele soarelui primăvaratic, a prins din adierea ușoară a frunzelor de salcie și apoi și-a luat rămas bun de la toți cei pe care îi iubise! Și, cum viața e uneori nedreaptă, eu m-am mulțumit să trăiesc aceste momente pline de emoție de foarte departe! Astăzi este prima zi fără Luxa și tristețea mă inundă. Păstrez de la ea neprețuita lecție de viață: oricât de nedreaptă ar fi viața cu tine, să nu te superi pe ea, să nu pierzi credința în divinitate, să accepți nedreptățile cu dragoste și umilitate!

Adio, Luxa, Lumina noastră!

Dragă Fila, îți răspund așa, sec: tristețe-tristețe, dar și neapărat bucurie! Luxa, cum o numeați voi cu numele luminii, s-a dus la locul ei în Lumină, chemată de Lumină. Toți inițiații în sfintele taine, atât cât ne-am ostenit să citim, spun că o viață curăță de păcate nu este posibilă în această lume decât într-o mare, continuă suferință. Astăzi, în câteva cuvinte, lecția Luxei lăsată prin pronie divină nouă, osicenilor. Să nu fie degeaba. Așa cum o descrii, Luxa aduce negreșit măntuire, vouă, familiei, întregii comunități osicene. Mă bucur să aflu că a avut credință, nădejde, dragoste. Da, trecerea prin această lume este suferință și durere; uneori, pentru cei aleși, o mare suferință și durere. Am mai scris în revistă despre asta, citându-l pe Părintele Arsenie Boca. Paradoxal, aşa își păstrează Dumnezeu, de parte de ispite, sufletele alese. Nu am nicio îndoială când spun că Luxa s-a întors la adevărata ei casă, construită cu fiecare lacrimă și suspin din această viață, sus în Cer. Bucurați-vă, Polizoacelor. Meritați! Atât cei vii, cât și cei adormiți ai familiei, aveți un suflet sfânt și rugător de-a drepta lui Hristos Dumnezeu. Știu asta de la Viorica, soția, mama ficelor mele, care și ea se roagă pentru noi – și rugăciunea ei, nu spus prostii, se simte, e vizibilă. Știu și din cărti, de la alții. Da, Învieri nesfârșită aveți prin voi și Alexandrina voastră! Voi publica rândurile tale și ale mele în Rădăcini, dacă ești de acord.

Te îmbrățișez, o îmbrățișez și pe Jana, cu deosebită considerație și mult dor

Dragă Marian, îți mulțumesc pentru gândurile tale alese. La gândul că sufletul ei s-a așezat la dreapta Tatălui în primele ceasuri de la Înviere, îmi alin singură tristețea că nu am putut fi alături de ea pe ultimul drum. Mă bucur însă, că în ultimele două săptămâni o vegheam în fiecare noapte prin telefon. Îi spuneam rugăciuni și-i aminteam de întâmplări frumoase. Acele

clipe au fost de o adevărată sfîrșenie. Încercam astfel să-o complementez pe Jana, atinsă de multă oboseală, dar și să fiu aproape de Luxa. Știi, Marian, nu pot să înțeleg de ce, în legătură cu ființele cele mai dragi intervine imposibilul. La fel a fost și la moartea lui tata, iar el a încheiat cu viața pe pământ rostindu-mi numele. Cu Luxa, grație telefoanelor smart, am putut fi alături de la distanță. Ce paradox, și totuși, ce bucurie! Îi voi transmite lui Jana gândurile tale. Da, sunt de acord cu publicarea acestor gânduri alături de ale tale. Și noi vorbim deseori de tine și de Viorica. Marian, în aceste timpuri grele pentru omenire, îți doresc sănătate, tie și familiei tale, iar fetelor multe, multe împliniri!

Cu drag, Fila

Dragă Fila, ce este la om imposibil, la Dumnezeu este posibil – zice Iisus Hristos. Am citit și citesc experiențele Sfinților Părinți. Cu mult-puținul pe care îl dibuiesc, pot să exprim cu destulă siguranță, prin comparație/analogie cu alte cazuri din lecturi, un adevăr despre o persoană cunoscută sau alta. Tot ce am spus despre Luxa stă în picioare – o poate confirma orice adevărat teolog: viața ei curăță prin suferință o îndreptăște, logic vorbind, la un loc în sfintele locașuri ale lui Hristos Dumnezeu. La fel, despre tatăl vostru, nea Costică Polizu, căruia îi păstrează un loc de mare cinste în memoria mea, aşa cum a trăit și pătimit, martirizat, ăsta e cuvântul, martirizat, o viață întreagă de tagma necredincioșilor ateи, cred că are sufletul în sirul dreptilor, lângă al mamei voastre, desigur. Ce spun ține de justiția divină. Singura prin care li se face dreptate celor care în viață aceasta pământească nu s-au bucurat de dreptate. Nu te necăji că nu ai participat fizic la înmormântarea celor dragi. E scris să delegăm grijile legate de cele practice ale punerii în mormânt și să ajutăm sufletele proaspăt despărțite de trup priveghind prin multă rugăciune. Ceea ce tu ai făcut, priveghind și rugându-te pentru ai tăi, și pentru tata, și pentru soră, cu tot focul unei inimi îndurerate, apăsat și de chinul înstrăinării nedorite. Fii încrezătoare, Fila, fiți încrezătoare, și tu, și Jana – sunteți, prin voi, o familie pe cât de încercată aici pe atât de binecuvântată dincolo. Nu v-ați lăsat înfrânte, și cununile sunt ale voastre.

Încă o dată, nu de la mine sunt acestea. Din autori care nu mint. Școala noastră materialist-atee ne-a făcut pe lângă binele incontestabil un rău incomensurabil: a despărțit elevii de cunoașterea lui Dumnezeu. Opoziția știință-Dumnezeu, complet falsă, am observat cum lucrează și astăzi cu înversunare în capetele definitiv pierdute pentru adevăr. Inclusiv pentru adevărul științific

care, prin cuantică, se întoarce cu mijloace specifice la recunoașterea existenței divine. Ce-i de făcut, pentru a restabili Binele atât de necesar fiecăruia, ni se descoperă, din nou, în aceste zile, prin veste de deloc convențională: Veniți de lauți lumină! Hristos a înviat!

Fii sănătoasă și voioasă, tu și întreaga familie! Dumnezeu cu voi, oriunde v-ați afla!

Mulțumesc, Marian, gândurile tale întărite de povețele tale bazate pe o profundă înțelegere mă ajută mult! Ai studiat aspecte ale înduhovnicirii și asta te ajută să înțelegi altfel dimensiunea ființei noastre. Îți mulțumesc pentru fiecare mesaj al cuvântului tău. E-adevărat, ateismul a distrus ființa umană iar pierderea aceasta încă nu știm să o estimăm. Trebuie să recunosc că Dumnezeu m-a hărăzit cu o alură mistică a ființei mele și totdeauna aceasta a fost latura care m-a întărit cel mai mult în clipe grele. În plus, am avut sansa să-l cunosc pe Părintele Târcă în casa noastră. Nu cred că atunci pricepeam tot ce el ne spunea, aveam 12-15 ani, dar mă interesa să ascult tot ce spunea; într-un fel, ascultam un martir al pușcăriilor comuniste. Dânsul suferise mai mult decât tata. Exemplul părinților mei era o cale spre dreptate șiumanitarism dar, din nou, nu totdeauna înțelegeam tot. Așa este când ești adolescent! Apoi, viața alături de Luxa, un alt exemplu de înțelegere a dimensiunii ființei noastre. Exemplele mi s-au arătat în viață și poate, în acest sens, am fost privilegiată față de alți copii. Oare când vor ajunge oamenii să înțeleagă această chemare: Hristos a Inviat ?!

Poate în aceste vremuri de pierzanie vom înțelege mai mult decât până acum. Coincidență

(a doua din dreapta)

Luxa și Ileana Dumitrescu

sau nu, și pe mine mă revoltă enorm această luptă de joasă condiție în a pune în opoziție știința și religia. Nimic mai eronat, căci știința înseamnă creativitate, iar creativitatea este divinitate. Marii oameni știu asta, dar ti-clitorii de vorbe caută adevărul în întuneric! Îți mulțumesc mult că mi-ai împărtășit o parte din înțelegerea lecturilor tale și asta îmi dă curaj. Dumnezeu să-ți lumineze calea! Mulțumesc pentru încurajarea ta atât de profundă!

Cu drag, Fila

Ei, nu e mare lucru. De multe ori m-am gândit la Luxa, la suferința ei. Atât de asemănătoare cu a Viorichii, soția mea, că nu puteam rămâne indiferent. Am căutat să înțeleg logica suferinței, rostul ei, și pentru asta am pus mâna și am citit. Atâtă tot. Ceva la îndemâna oricui. Medicina, cum știi, ridică din umeri neputinciosă la boala asta. Pe de altă parte, nu în romane, eseuri filozofice, tratate de psihologie, aflăm adevărul ultim despre noi și condiția umană. Acolo se

bâjbâie cu grație înaltă uneori, dar tot bâjbâire. Adevărul gol-goluț îl aflăm, dacă vrem, în Cuvântul lui Dumnezeu și al sfintilor Lui. Îți-am transmis spre întărire câte ceva din cele citite, nu sunt povețele mele. Nici fraze convenționale nu sunt, ci expresia unei credințe experimentate, pot să spun, zi de zi instruite. Sunt convins că tu și Jana nu aveați timp să aprofundați acest tip de cunoaștere. Am făcut-o eu, cumva și în locul vostru. De dragul Luxei, de dragul vostru.

În fine, vom muri și vom vedea. Abia după mareea trecere ni se vor arăta toate – dacă vom fi vrednici. Acum, că revista va apărea și vor fi de citit aceste mesaje, este foarte riscant să pui în pagină asemenea chestiuni grave fără să le faci să sună cât mai rezonabil. Îmi asum riscul. Luxa și familia Polizu merită cu prisosință acest omagiu.

Îndatorat vă sunt, Polizoicelor dragi, că prin voi am înțeles și eu mai mult. Poate vor înțelege și alții. Osica vă datorează foarte mult. Dar nu oamenii – Dumnezeu să vă răsplătească!

Eu – cu îmbrățișare frătească!

În final vă scriu niște versuri, cu pacostea pandemiei pe cap, în registru naiv-sprințar-floral-primăvaratic, asa cum o păstrează în amintire, într-un fel aparte, numai al ei, pe mereu zâmbitoarea, minunata Luxa, din anii de școală. Se întâmplă hăt! pe la începutul, plin de promisiuni înșelătoare, al anilor 70 din secolul/mileniul trecut. Multă durere a curs peste Olteț și prin sufletele osicenilor, de-atunci. Dar nici bucuriile simple n-au fost de lepădat. Doamne, ajută!

Luxioară, tămâioară

Luxioară, tămâioară, uite, –s boul care ară
înăuntru, nu afară, în vântul de primăvară,
de cu zori și până-n sară și de sara până-n zori,
în-noaptea-albă-adeseori,
ară de jos până Sus toată crucea lui Iisus,
ară de Sus până jos toată crucea lui Hristos,
în de-a lungul și de-a latul,

în adâncul și Înaltul –
ca să vie mâna ta răsărită dintr-o stea
să-semene-flori-pe-ea,

ghiocei și viorele s-adie Raiul prin ele
adieri cu-mbrătișări s-ajute la vindecări,
adieri cu sărutare să fie de vindecare
pe față la fiecare, din creștet până-n picioare
și-n sufletul ce nu moare,
nici nu cere de mâncare
numai suferă și doare pentr-un căpătel de soare
să-i tie de lumânare când o suii pe cărare
de-aici-în-Lumina-mare...

Ia Pro Memoria

Predare de ștafetă

*Motto: Fiecare generație va culege ceea ce a semănat fosta generație
(proverb chinezesc)*

După aproape 4 ani de activitate plină de provocări, în cadrul Adunării generale care s-a desfășurat pe data de 18 ianuarie 2020, Consiliul de conducere al Pro Memoria ales la 3 iulie 2016, prin vocea d-lui prof. Mihai Duică, a prezentat Raportul de activitate pentru anul 2019. S-a făcut și o treceare în revistă a realizărilor pe perioada întregului mandat și s-au formulat propunerii de activități pentru anul 2020.

Evidențiate în detaliu la momentul la care s-au derulat, activitățile și realizările au fost pe scurt următoarele:

Adaptarea prevederilor Statutului și a structurii Asociației la realitatea concretă a componenței, a disponibilității și a stării materiale a membrilor;

Primirea de noi membri;

Implicarea membrilor Asociației pentru organizarea și desfășurarea manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor, Sărbătoarea Portului Popular și activitățile dedicate omagierii faptelor de onoare ale străbunilor în strânsă colaborare cu Primăria, cu bisericile din comună și cu unitățile de învățământ;

Apariția la timp și cu articole de calitate a revistei Rădăcini, concomitent cu difuzarea acesteia pe site-ul Pro Memoria.

La finalul dării de seamă, s-a supus la vot raportul de activitate și încetarea mandatului consiliului director, care au fost aprobate cu unanimitate de voturi.

Dl. Ion Surdu a formulat propunerii pentru noul consiliu director, astfel:

Președinte: STANCA Dumitru – colonel în rezervă

Secretar: IONESCU Gabriela – consilier administrație publică

Casier: TORCEA Bibica – bibliotecar

Coordinator proiecte: LĂPĂDATU Virginia – profesor

Contabil: TRUȘCĂ Florina – economist

Ca președinte de onoare a fost propusă d-na Constantina OFTEA SECĂȘAN – medic.

Propunerile au vizat atât asigurarea unei continuări benefice, în special pentru gestionarea resurselor

financiare ale Asociației și pentru editarea revistei Rădăcini, cât și un schimb de generații, dorit și necesar pentru a face față provocărilor ce urmează.

Supuse la vot, propunerile au devenit certitudini consfințite ulterior prin Încheierea nr. 16 din 25.02.2020 emisă de Judecătoria Caracal.

Dezideratele noului consiliu director, în spiritul prevederilor Statutului, sunt următoarele:

Creșterea vizibilității Asociației Culturale Pro Memoria, prin crearea unei pagini de Facebook proprii;

Promovarea tradițiilor culturale și ale portului popular, prin implicarea membrilor Asociației în organizarea și desfășurarea manifestărilor prilejuite de Zilele Comunei, sau cu ocazia manifestărilor prilejuite de Ziua Satului Românesc, recent instituită prin Legea nr. 44/2020, în ultima dumineacă a lunii septembrie (27 septembrie);

Cinstirea veteranilor de război și a eroilor din Osica de Sus, cu ocazia evenimentelor istorice și religioase majore din fiecare an;

Continuarea editării revistei Rădăcini și diversificarea conținutului articolelor;

Popularizarea, pe bază de mărturii, în revista Rădăcini, a tradițiilor și obiceiurilor locale legate de ciclul vieții: naștere, botez / tăiatul moțului, căsătorie și înmormântare;

Strângerea de obiecte și fotografii pentru a pune bazele unui muzeu al comunei;

Organizarea de excursii tematice "Pe urmele eroilor" la obiective istorice și culturale din județ, din țară și din Bulgaria;

Ca președinte recent ales, lansez următoarele provocări către osiceni:

Scotociți în cotloanele memoriei apoi lăsați-vă imaginația să zburde și fiți părtași la efortul membrilor Asociației Culturale "Pro Memoria", contribuind cu amintirile voastre la nemurirea localității în care ați văzut lumina zilei.

Căutați prin albumele de familie sau prin cutiile în care părinții și bunicii voștri își păstrează fotografiile de la botezuri sau de la nunți și haideți să le facem cunoscute lumii întregi, împreună cu poveștile care le însoțesc.

Cotrobăti prin poduri, prin șoproane și prin alte unghere unde zac uitate obiecte care au făcut istorie în familiile voastre și anunțați-ne ca să le preluăm pentru zestrea viitorului muzeu. Generațiile viitoare vă vor fi recunoscătoare.

Cu stimă,
Dumitru (Adi) STANCA

MARGARETA
SPĂTARU
pensionar

amintiri din copilărie și după

Alte timpuri

In sufletul meu, Osica își cere locul ei bine stabilit pentru totdeauna. Și cum amintirile năvălesc din nou, evadez iarăși în lumea de odinioară plină de lumină și iubire.

... Era o zi de iulie sau august ca multe altele. Putea fi o zi în care soarele își trimitea razele fierbinți pârjolind totul. Pământul începuse să se crape și toți se uitau pe cer după norii aducători de ploaie. Sau putea fi o zi de vară, când plouase la timp și totul era verde și prevestea o recoltă bună. În ambele cazuri, eu aveam orele mele de retragere într-un anumit colțisor din bătătură. Din „tainiță” mea aflată într-o latură a grajdului, mărginită de-un gard viu înspre vecina Parișca, aveam o vedere bună. Înspre vecină, grădina noastră din spatele casei și linie. Tot de-aici zăream cocoșul din lut ars de pe șura lui Banță și cumpăna fântânii. Deseori mă refugiam în „tainiță” și-mi plăcea să fiu singură cu gândurile mele. La ce se putea gândi o fetiță de vîrstă mea? O, destule! Să mă duc la mama Urzica să-i cer cărpe pentru păpușile mele și ale Ioanei lui nea Minică, să adun flori și frunze pentru ierbarul de la București și să o rog pe Liana să-mi calce rochiță și „foantele” pentru bâlci. Mai rău era cu genunchii și coatele julite rău cu care trebuia să defilez prin bâlci. La fel și cu mâinile pătate de la iodul de la nucile culese de prin sănțuri. Iar acum fiind cald, doream să mă duc la Cheleștină să mă răcoresc. Sâmbăta, Leana și mama mă băgau în albie și mă frecau ca pe rufă. În rest mă bălăceam la Cheleștină sau la jgheabul fântânii din colț, față în față cu casa lui Banță.

Ieșeam din tainiță și apucam pe poteca din grădină pe lângă pruni, crezând că pot pleca prin haimanalac tiptil, neobservată. Da' de unde! Leana care stătea la umbră și făcea crotorie lucrând la rufăria și albiturile pentru casă, mă observa întotdeauna: „Unde te duci, fete? La Cheleștină? Ia pălăria să nu cazi pe drum, să te ia șarpele de cap! Vino repede că face maica gogoși!” Multă vreme am crezut că ar avea un ochi în ceafă. Nu se mișca nimic în casă, bătătură

sau grădină fără sătirea ei. Treceam în vitează prin grădină și de acolo pe tarlaua dintre noi și a lui Nodu. Săream ca o minge, când pe-un picior când pe altul, cu limba scoasă de-un cot. Eram fericită. Cerul, porumbul și tarlaua râdeau cu mine. Voiam să mă înalț în văzduh, să mă dau de-a tumba, să le iau pe toate să le bag într-un buzunar al sufletului meu.

În inconștiența mea copilărească, nu știam că acea fericire și dorința puternică de a păstra totul din jurul meu s-ar putea transforma în realitate. Ceea ce s-a și întâmplat. TOTUL a rămas în sufletul meu. Treceam și prin grădinile de zarzavat și de acolo la Cheleștină. Aici aglomerație și larmă.

Muierile cu poalele-n brâu spălau cu săpun de casă covoare, velințe, iar albiturile și rufăria le scrobeau și le albeau cu un cub de albăstreală. Le aşezau apoi la uscat pe zidurile Cheleștinei sau pe ierburile crescute în jur. Venea bâlciul, Sfânta Maria și casa trebuia să fie curată ca un pahar. Dimineața se duceau la biserică să se grijească, adică spovedanie și împărtășanie după ce ținuseără post. Pe calea ferată se târa „trenul de 3” sătul și pușaind ca un balaur. Mecanicul și călătorii ne făceau cu mâna și noi le răspundem bucuroși. După ce „mă lăiam” apucam înspre via verișoarelor Polizu și mă autoserveam cu un strugure dat în pârg și tot sărind ca o minge, mă rostogoleam spre casă. Leana era în grădină și făcea „piata” cu șorțul plin de dovleci, ceapă, făsui pentru masa de seară. Între timp, bătătura se umpluse. Venise nea Costică a lui Zuică, prieten cu unchiul Vlad. Ieșise din tură și se oprise la noi „o țără” la un pahar de vorbă. Erau și țaica Florica lui David cu Victoriu, fata ei. Fuseseră la cooperativă unde se adusese marfă și acum se făleau cu basmale noi. Întorceau capul când spre dreapta, când spre stânga, oglindindu-se bucuroase. Nea Costică și unchiul Vlad se uitau la ele râzând, dându-și coate și făcându-și cu ochiul, adică: Ce vrei? Izmeneli femeiești! Iar eu nu înțelegeam de ce „Izmeneli”? că doar țaicile aveau pe cap basmale,

nu izmene. Am aflat că „izmenelile” erau un fel de fandoseală, ca la București. Mai venise și țaica Gheorghița (Parișca) vecina noastră, să-și mai descrețească fruntea de necazuri. Era văduvă, săracă, rămasă cu un copil mic pe bătătură și se chinuia să-l crească cum putea. Ion, băiatul ei, participa la toate năzbâtiile mele. Mă învăța să fluier sau să mă cățăr pe unde voi am. Drept recompensă, împreună cu Gigel al lui Banță îl ajutam la citire sau aritmetică. Nea Stancu al Lizii, un nepot al bunicului, venise să vorbească pentru săptămâna ce urma, să ne ducem la câmp pe lotul nostru și al lui. Nea Stancu avea căruță, noi aveam boii lui nea Vlad. Asemenea întovărășiri erau obișnuite în sat. Datorită vremurilor, atelajele oamenilor se descompletașeră și se ajutau între ei. Învoielile pentru săpat, cules și altele se făceau și seara pe șanț. Aici erai pus la curent cu ce se întâmplă în sat, ce se găsește și unde, cine cumpăra sau vindea și cine și ce a pătit. Când plecam cu ai mei la câmp, mă urcam în căruță unde aveam culcușul pregătit și mai trăgeam un pui de somn până ajungeam la lotul nostru și al lui nea Stancu. De regulă, ajungeam înainte de răsăritul soarelui. Îmi amintesc că treceam de o cale ferată și de podeț peste Teslui.

Pe câmpul ce începea să se lumineze, toți păreau niște mogâldețe care se mișcău de colo colo și mă făceau să râd. Iar ai mei râdeau și ei de bucuria mea.

Răsăritul soarelui era solemn și aproape ireal. Câmpul începea să se lumineze încet, încet, se înroșea zarea și cerul ca un foc, apoi apărea soarele. Pe măsură ce se înălța devinea auriu și cu cerul erau trei culori: roșu, galben și albastru, asemeni Tricolorului nostru.

În răcoarea dimineții, ai noștri și cei din loturile învecinate lucrău de zor să termine și să nu-i apuce căldura cea mare. Noi, copiii, alergam pe câmp, culegeam flori și ne jucam. Mă învățau să fac coronițe, să prind fluturi sau cum să-mi scot mărăcinii din tălpi. Când veneam spre casă, eram cocoțată în vârful carului cu urciorul de apă lângă mine. Eram mândră că fusesem pe câmp și aveam ce povesti acasă în sat și la București.

Uneori mă duceam cu Ada și Tica să păzim lumenile lui nea Stancu. Dormeam într-o covoră și mai aveam și un ciobănesc mare și frumos. Îmi plăcea nespus de mult. Acolo, în mijlocul câmpului, noaptea, cerul era de un albastru de vis și împreună cu stelele ce sclipeau până atât de aproape încât aveai impresia că vine, vine și se lasă pe pământ. Și totul în jurul nostru mirosea a fân, flori de câmp, salcâm și lubeniță. Împreună

cu cei din loturile vecine, ne strângeam în jurul unui foc și coceam porumb, fierbeam lapte, scoteam pâinea din coș făcută de mumulica în țest și era un ospăt pe cinste. Totul era liniștit și frumos iar lumea părea mai bună și curată la suflet. Mai dăinuia acea atmosferă bătrânească de poveste, nealterată de „binefacerile civilizației”. Păreau ruptă de restul lumii, undeva departe și totul era plin de farmec și prielnic poveștilor vechi. Fiecare poveste ce auzise de la bunicii sau de la alții bătrâni. Deseori era pomenită Pădurea Sarului.

Vorbindu-se de această pădure seculară, Tica ne-a povestit ce-a pătit într-o iarnă, când era Tânăr.

Pe vremuri, această pădure era foarte întinsă și mulți oameni se deplasau acolo iarna cu săniile. Atunci săniile erau foarte lungi și mari, unele erau trase de 4 cai. Tica împreună cu alții săteni plecase cu o aşa sanie să târguiască de sărbători. Când ieșeau din pădure, la întoarcere, lângă sanie a apărut o haită de lupi. Cei din sanie n-aveau arme decât furci, un topor și lopeți. Cu toate acestea țineau lupii departe de sanie și de cai. Capul haitei, un lup masiv, devenise periculos, ca turbat. Arătădu-și colții era gata să se arunce peste cei din sanie. Atunci, nea Iancu, rudă cu Tica, cu parul în mână, disperat a răcnit: „Îmi mor copiii de foame...” și cu o sfârșire supraomenească a izbit cu parul în capul lupului ce a căzut amețit sau mort. Ceilalți au încetinit rămânând în urmă. Caii, la răcnetul lui nea Iancu, s-au smucit și pur și simplu zburau. În acest timp ecoul multiplică răcnetul. Asta a fost factorul decisiv, așa au scăpat cu viață. Vreo două zile a zăcut Tica după spaima trasă, jurându-se că nu mai pleacă la drum decât cu trenul. De câte ori ne povestea avea ochii-n lacrimi. Mumulica aprindea lumânări, mulțumind cerului că Mitrină al ei a scăpat cu viață, venind acasă la copii. Și mereu se întreba și ea și alții ce-o fi fost în sufletul celor din sanie, acolo în pustietate, atacați de lupi. Tica credincios și milostiv mulțumea încchinându-se: „Pupa-ți-aș picioarele tale, Doamne!”. Când s-a spart frontul rușii înaintau, iar nemții se retrăgeau, totul era un tăvălug, o debandadă, nu se mai știa cine-i prieten, cine-i dușman. Întrând în grădina de porumb din spatele casei, Tica a găsit doi nemți, copii de 16-17 ani, luati de Hitler de pe băncile școlii și trimiși pe front să completeze efectivele. Rătăciseră drumul sau fugiseră, erau zdrențuiți, murdari, neînarmați, cu ochii în lacrimi. Cu palmele ca pentru rugăciune se uitau la Tica speriați. Făcându-le semn să stea liniștiți,

Tica le-a adus pâine și apă. Erau de-o seamă cu unchii mei. Dimineață când s-a dus Tica în porumb, nu i-a mai găsit. Nu și-a reproșat niciodată acest lucru. Războiul nu-l porniseră oamenii de rând și nici copiii. Iar în război oamenii se duceau ca la abator și în loc să se uite la cer dacă vine ploaia, trebuiau să aibă grija să nu vină avionul și să le arunce bomba în cap. Iar noaptea venea altul tot cu bomba, și culmea! Nicu unii, nici alții nu aveau graniță cu noi sau „razor” cum spunea Tica. Eram o țară mică, dar bogată, „la răscruce de drumuri”, motiv de ceartă pentru mariile puteri. Interese grele și perfide zguduiau destinul unor țărișoare ce nu constituiau vreo amenințare. Satul rămăsese fără flăcăi și mulți nu s-au mai întors, le-a venit acasă numai numele. Fetele rămase nemăritate și-au găsit greu soții din alte sate și foarte târziu. După război venise secesita, apoi i-a invadat Oltul. Unchiul meu, Oltețul i-a măturat pur și simplu un pogon. Iar în Valea Vlăduleni au venit apele până la baza coastei potopind și livada noastră. Tica trăgea cu furca fânul și-l punea pe coastă la uscat. Cu durere-n suflet, toti se căzneau să salveze ce era de salvat. Și toți se rugau în biserică să fie iertați.

Cu răni în suflet și cu cele de pe front au trecut mai departe.

Un preot bătrân spunea că e mai bine o pace strâmbă decât un război nedrept. Cred că totuși este rău în ambele cazuri.

Deseori Tica ne amintea de Sfânta Scriptură: „Să nu furi, să nu ucizi...” și se uita pieziș la cei care se aşezau la masă fără să se fi închinat. Era de neconcepție să nu fie la biserică duminica sau

de sărbători. Așa se pomenise de la părinții și bunicii lui, cu credință și cu oîn bătătură. De fapt numele de familie, TORCEA este grăitor – a toarce lâna. Mulți își trăgeau numele de familie sau poreclele din ocupația ce o aveau bunicii sau străbunicii. Porecla bunicului meu era Bibiță și copiii din sat obișnuiau să cânte „Bibițoaia mulge oaia și Bibiță ține tigaia!” Astă era semn că mama era cea „tare și mare-n casă”. Toți râdeau și gluneau pe seama celuilalt, fără răutate.

Când au venit alte vremuri grele n-am mai avut nici vacă, nici oî, și mama nu mai bătea untul la putinei. Tica era așa de blând că nu și-a bătut copiii niciodată, în schimb îi altoia mama destul de des și rapid. Dar pe nepoate niciodată. Ne certa și ne arăta bățul, dar ochii îi clipăceau de râs. Mă privea cu îngăduință când „mă izmeneam” pe bătătură. Îi luam tulpanul mumei, bluza de la Leana, fusta de la Ada. Săltam fusta și o legam cu sfoară, cu oblamnicul pe cap și cu târna imitam muierile. Câteodată mă împiedicam, cădeam, târna zbura și mă juleam la genunchi și coate. Urlam cât mă ținea gura, mumulica venea repede, mă ridică, mă spăla, dădea cu alifie din plante la julituri, apoi mă descântă.

Când termina, nu mai plângeam, usturimea trecea și ea. Un timp stăteam cuminte până la următoarea năzbătie, că au fost destule.

Iar acum uitându-mă în urmă, stau și mă întreb, dacă eu am fost acel copil trăind acele zile de aur. Sufletul meu depozitar al acelor amintiri scumpe, îmi spune că eu am fost aceea.

12. 03. 2020

junii osiceni

DELIA ELENA TRUȘCĂ,
elevă

Profesioniștii...

In perioada 11-19 iulie, am participat la un proiect de educație prin cultură, România Mobilementary, alături de membrii Fundației Augustin Buzura din București: doamna Carmen Corbu care s-a ocupat de atelierul de storytelling, domnul Nicu Ilie s-a ocupat de aspectele tehnice ale imaginii și sunetului și renunța regizoare de teatru, film și evenimente, Carmen Lidia Vidu. Aceasta a fost și ordinea în care au lucrat cu noi în cadrul atelierelor. Scopul proiectului a fost familiarizarea adolescentilor cu practicile artistice ca mijloc de dezvoltare a capacitatei de a analiza și a înțelege universul din imediata apropiere și de a folosi intelligent noile tehnologii. Am fost un grup de 12 elevi coordonați de profesoara noastră de fizică, Tanislav Lavinia. Am învățat să folosim tehnologia în scopul realizării de mini-filme documentare despre realitatea geografică, istorică și socială. Întâlnirile noastre aveau loc la Centrul de Documentare și Informare din liceul nostru. La primele întâlniri ne-am cunoscut mai bine împreună cu doamna Carmen Corbu,

stabilind temele reportajelor pe care urma să le realizăm fiecare:

1. Trușcă Delia Elena – „Tanti Maria”
2. Stancu Bianca Maria – „Mică Istorie a Croitoriei”
3. Tocaru Bianca Georgina – „Trei Portrete Feminine”
4. Trecere Simona Gabriela – „Generații”
5. Pistrițu Dănuț Constantin – „Plecări din Sat”
6. Gogoșanu Simona – „Repetiție”
7. Gogoșanu Andreea – „Poveste despre Nea Ion”
8. Trifu Teodora – „Școala din Satul Vecin”
9. Raicea Florin – „Orchestra”
10. Matei Mihaela – „Fete, Băieți, Întrebări...”
11. Ciocan Aladyn – „Fierarul Nea Ion”
12. Andrei Simona – „Familie”

Am lucrat cu mare drag la realizarea acestor filmulete și am avut șansa să întâlnim și să cunoaștem oameni minunați. Regizoarea Carmen Lidia Vidu a venit împreună cu talentul fotograf Julien Javion. Acesta ne-a făcut fotografii cu care a construit imagini 3D. O fotografie are două dimensiuni, el a reușit să îi dea o a treia dimensiune.

Pe 25 Octombrie am mers toți la București la Gala premiilor care a avut loc la Cinemateca Eforie. Ne-am întâlnit cu elevi din mai multe județe din țară și am avut ocazia să o cunoaștem pe fiica prozatorului Augustin Buzura. A fost prima dată când am participat la o gală și pot spune că a fost o experiență inedită și extraordinară.

În acest proiect am avut ocazia să întâlnim o echipă de profesioniști și în același timp oameni deschiși, calzi și foarte apropiati de noi.

DRĂGHICI
RALUCA FLORENTINA,
elevă

Experiența mea Erasmus+

Mi-am dorit să fac parte din **proiectul ERASMUS+** încă de când am aflat de existența lui. Mi-am depus dosarul imediat și la scurt timp am fost acceptată. Țara aleasă de mine a fost **Italia**, mai exact în orașul **Isernia**.

Cel mai mare beneficiu este faptul că locuiesc alături de alte persoane timp de o săptămână, cunoști alte culturi, alte limbi, și poți aprofunda limba engleză, **dar nu în ultimul rând înveți să fii global**. Am avut oportunitatea să testez pe pielea mea un sistem de învățământ diferit de cel din România. Am legat prietenii strânse,

am descoperit feluri tradiționale de mâncare, am vizitat numeroase obiective turistice, cum ar fi **Colosseum, Columna lui Traian, Vatican, Napoli**, dar și numeroase muzee.

După această mobilitate, am fost acceptată și pentru a pleca în **Polonia**, mai exact în orașul **Chorzow**, Polonia fiind țara pe care eu am iubit-o de când mă știu. În această deplasare am avut ocazia să-mi întâlnesc prietenii pe care îi cunoscusem în Italia, iar timpul petrecut cu ei s-a scurs foarte repede.

În Polonia am vizitat orașul **Cracovia, capitala Varșovia, Auschwitz**, dar și alte orașe. Am fost fascinată de școlile lor, dar și de modul lor de viață.

Pentru mine, ERASMUS+ a reprezentat o socializare intensă ce merită trăită, o experiență de neuitat. Mereu îmi voi aminti cu drag de aceste două mobilități, dar și de persoanele pe care le-am cunoscut. Am avut parte de momente inedite, locurile și excursiile organizate au fost spontane și m-au făcut să trăiesc la maxim. Competențele și abilitățile dezvoltate sunt de neprețuit și cu siguranță mă vor ajuta pe viitor. Colectivul întâlnit, comunicarea, schimbul de experiență și munca în echipă m-au făcut să înțeleg cum funcționează un sistem internațional neîntâlnit de mine până la acel moment.

NICOLAE DRĂGHICI
profesor doctor

Rugă

L-aș ruga pe Dumnezeu
Să mă facă arhiereu
Chiar la tine în antreu.

Sau măcar un protopop,
Ca să te sorb strop cu strop,
Înainte de potop.

Sau chiar și-un preot de mir,
Ca să-mi vii sub patrafir
Cum vii sub un coviltir.

La sfârșit arhimandrit,
Ca să înălțăm un schit
Înainte de-asfințit.

Elegie

Să refacem acum poemul
ce vara-l frânse-n două
e prea târziu, prietenii
căci pân' la brâu ne-ajunse toamna deznădejpii,

iar iarna pieirii noastre,
când pustiit viscoli-vom unii către alții
și dinții îngheța-vor pe cuvinte
nici ea nu-i prea de parte...

Dacă...

Dacă ea l-ar fi privit,
el ar fi dat înapoi cu un regn
și ar fi devenit o felină
de pază-n a ei grădină,
fără prânz și fără cină.

Dacă ea i-ar fi vorbit,
el ar fi dat înapoi cu două regnuri
și ar fi devenit un crin,
în mâna-i dulce-divin,
divin ca un vin pelin.

Dacă ea l-ar fi iubit,
el ar fi dat înapoi trei regnuri
și ar fi devenit un inel șic
la degetul ei mic,
dobândit mai pe nimic...

Prof.
LAVINIA-JENI TANISLAV

deschideri

Noi experiențe europene

Experiențele oferite de participările la proiectele Erasmus au fost și continuă să fie, pentru mulți dintre cei implicați, vise devenite realitate. Fiecare proiect reprezintă o experiență unică, fiecare mobilitate din proiect deschide minti și schimbă vieți.

După ce am încheiat pe 31 august 2019 două proiecte Erasmus+ care s-au derulat în liceul nostru în perioada 2017-2019, „Good planning, better future” și „Sporty, Healthy, Safe”, începând cu 1 septembrie 2019 am început implementarea altor două proiecte Erasmus+ la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus.

Primul proiect, un parteneriatul strategic între școli, cu numele „**Geleceğimizi kodluyorum**” (**Coding our future**), număr de referință 2019-1-TR01-KA229-075962_3, are durata de 24 de luni și reunește patru școli europene: Sehit halit yasar mine Ortaokulu din Adana, Turcia – școala coordonatoare, IIS „Vincenzo Cardarelli” din Tarquinia, Italia, Fundacion San Juan y San

Pablo din Ibi, Spania, și Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” din Osica de Sus, Romania.

Obiectivul principal al proiectului „Coding our future” este inițierea în robotică și programare, grupul țintă fiind format din elevi cu vârstă între 10 și 15 ani. Prin implementarea acestui proiect ne-am propus dezvoltarea capacitații elevilor de a da soluții la probleme, de a aborda practici inovatoare în educație, prin sprijinirea învățării prin colaborare și a gândirii critice, promovarea și consolidarea dialogului intercultural, descoperirea locului programării roboților în studiile STEM, precum și creșterea integrării sociale a elevilor.

De ce copiii ar trebui să învețe codarea? Pentru a-și dezvolta abilitatea de a rezolva probleme, pentru că dezvoltă gândirea algoritmică și creativitatea, pentru a beneficia de oportunitățile de pe piața muncii. Codificarea îi învață pe copii cum să gândească, ajută copiii să devină arhitectii viitorului lor.

În proiect sunt prevăzute patru schimburi de scurtă durată ale grupurilor de elevi, câte unul în fiecare școală parteneră, la care participă elevi însuși de profesori.

Prima mobilitate la IIS „Vincenzo Cardarelli” în Tarquinia, Italia, la care elevii și profesorii participă la un seminar despre codificarea structurată și la ateliere de codare utilizând Scratch și Visual Basic.

A doua mobilitate la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca”, Osica de Sus, România, unde participanții vor învăța să construiască și să programeze un robot lego și vor vizita un club de robotică.

În cea de-a treia mobilitate care va fi la Fundacion San Juan y San Pablo în Ibi, Spania, elevii vor experimenta jocuri logice, vor utiliza produsele Arduino, vor crea piese de robot și vor vizita o companie care produce roboți.

În cea de-a patra mobilitate care va fi la Sehit halit yasar mine Ortaokulu în Adana, Turcia, va fi prezentat jocul de strategie tradițional turcesc Mangala, vor fi organizate ateliere de prezentare și utilizare a senzorilor secvențiali și vor fi excursii culturale la centre științifice și tehnologice.

În perioada 23-30 noiembrie 2019, am participat împreună cu trei profesori și 8 elevi de la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” la schimbul de scurtă durată la Istituto Istruzione Superiore „Vincenzo Cardarelli”, Tarquinia, Italia. Și fiindcă am ajuns într-o zi de sămbătă, am început cu o vizită la Roma, în ziua de duminică. Luni dimineața am început activitățile la școală, iar printre activitățile desfășurate aş aminti organizarea unui seminar de programare structurată având ca temă principală Teorema Bohm-Iacopini, participarea la ateliere de utilizare a codificării în Scratch și Visual Basic, vizită de documentare în centrul vechi al orașului care ne-a permis să ne conectăm la cultura și civilizația locală, vizite culturale la Saline și Necropolis.

Cum aplicăm în școală ce am învățat? Am organizat pentru elevii de gimnaziu un concurs de jocuri create în Scratch. Elevi care fac parte și din Clubul de Științe Orion i-au inițiat pe colegii lor din clasele primare în coding – au mers la fiecare clasă și i-au învățat pe aceștia să obțină o imagine fără a o reproduce din memorie sau copia dintr-o carte, ci folosind un cod. Am participat la Code Week, tema aleasă de noi fiind „Codurile QR”.

Estimăm că impactul participării în mobilitatea din Italia este amplificat prin diseminarea exemplelor de bună practică pe care le-am preluat de la partenerii noștri. În perioada care a urmat, atât elevii cât și profesorii participanți la mobilitate au împărtășit colegilor lor informații, deprinderi și tehnici noi de învățare.

Este de remarcat faptul că proiectul nostru se defăsoară în paralel și pe e-Twinning.

Întâlnirea din România, în care vom fi gazde pentru partenerii din Italia, Turcia și Spania, din luna mai am reprogramat-o pentru anul școlar următor, din cauza situației de criză în care ne aflăm acum. Tema întâlnirii este construirea și programarea roboților Lego Mindstorms EV3 și ne-am propus ca după întâlnirea din România, în fiecare școală parteneră să se înființeze câte un club de robotică.

Proiectul „*Enjoy english effectively*” cu numărul de referință 2019-1-RO01-KA229-063249_5 reunește șase școli europene: Școala Gimnazială Beciu, România, Yenisehir Belediyesi Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin, Turcia, Dusho Hadzhidekov, Plovdiv, Bulgaria, Kastamonu Bilim ve Sanat Merkezi, Kastamonu, Turcia, Priekuli Secondary school, Priekuli, Letonia și Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca”, Osica de Sus, România. Este un parteneriat strategic doar între școli care se desfășoară tot în perioada 2019-2021, grupul țintă fiind format din elevi cu vârstă de 10-14 ani. Proiectul se concentrează pe îmbunătățirea competențelor de scriere, vorbire, înțelegere, citire, precum și pe explorarea instrumentelor care îi motivează pe elevi în învățarea limbii engleze. Principalele obiective pe care ni le-am propus vizează acceptarea diversității sociale, naționale și culturale, pregătirea de noi materiale pentru lecțiile de engleză, încurajarea elevilor să gândească și să lucreze împreună, transformarea lecțiilor centrate pe profesor în lecții centrate pe elev, explorarea instrumentelor care îi motivează pe elevi să fie implicați activ în lecțiile de engleză și să se concentreze pe învățarea lor, schimbul de experiență și de bune practici între cadrele didactice implicate în probleme de predare similare.

În noiembrie 2019 am participat împreună cu un alt profesor din liceu la un eveniment comun de formare a profesorilor pe termen scurt, la Școala Gimnazială Beciu, care este și școală coordonatoare. Următoarele două mobilități din proiect, cea din Kastamonu, Turcia, programată inițial pentru luna martie, cu tema *English with technology* și cea din Letonia, cu tema *Spelling Bee competition* programată pentru luna iunie am fost nevoiți să le amânăm pentru toamnă, când sperăm că ne vom putea întoarce în siguranță la școală. Calendarul proiectului va continua apoi cu întâlnirea din Bulgaria cu tema *English workshop*, iar liceul nostru va fi gazdă pentru ultima reuniune de proiect din 2021, cu tema *Theatre*.

Împreună cu elevii și profesorii implicați în proiect am organizat o competiție pentru crearea unui logo, a unui poster, Ziua Erasmus, schimb de felicitări de Anul Nou cu elevi din școlile partenere, joc de mimă pe teme sportive. Toți elevii din cele șase școli implicate în proiect au lucrat împreună, au scris articole, poezii, propoziții haineoase, reușind astfel să edităm primul număr al ziarului proiectului. Lucrăm și la produsul final al proiectului, o carte digitală care să îi ajute pe copii în învățarea limbii engleze.

Chiar dacă nu mai mergem la școală în această vreme de pandemie, noi ne continuăm activitățile în ambele proiecte în spațiul virtual al proiectelor, în Twinspace, pe platforma eTwinning. Acolo se regăsesc toate produsele noastre, afișe, poze, filmulete etc. și tot acolo ne întâlnim în

webinarii, elevi și profesori din toate țările partenere. Pe eTwinning mai desfășurăm și alte două proiecte eTwinning, *Let's learn with STEM* și *Water resources are in danger. Let's not pollute it!*

Participarea la proiectele Erasmus și eTwinning este o oportunitate de învățare pentru toți cei implicați – profesori, elevi, părinți. Proiectele europene contribuie la dezvoltarea celor opt competențe cheie – de comunicare în limba română, într-o limbă străină, STEM (matematică și științe), digitale, a învăță să înveță, sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare și exprimare culturală. Fiecare dintre noi avem de învățat și de câștigat în același timp, legăm prietenii și construim amintiri pentru o viață.

Ziua eroilor, sărbătorită la 75 de ani de la încheierea celui de-al doilea Război Mondial

Comemorarea eroilor osiceni a intrat deja în tradiția comunității locale. An de an, de sărbătoarea Înălțării, eroii căzuți în cele două Războaie Mondiale sunt omagiați în cadrul organizat, cu aportul autorităților locale, al membrilor Asociației Culturale „Pro Memoria” și al cetățenilor comunei.

La 75 de ani de la încheierea celui de-al doilea Război Mondial, deși s-ar fi cuvenit ca festivitățile să aibă o amploare mai însemnată, starea de urgență instituită la nivel național, a făcut ca activitatea de la Monumentul Eroilor să se rezume la depunerea de coroane din partea Primăriei Osica de Sus, din partea Asociației Pro Memoria și din partea Bisericii Sfântul Gheorghe, urmată de obișnuitul ceremonial religios și de scurte alocuțiuni susținute de primarul Gheorghe Manicea, de președintele Asociației Culturale „Pro Memoria” – colonel (rz.) Dumitru Stanca și de elevul Marius Sebastian Dumitrașcu.

La inițiativa lui Marius Sebastian Dumitrașcu, urmașilor eroilor căzuți pe câmpurile de luptă din cel de-al doilea Război Mondial le-au fost înmânate **Diplome de onoare**.

12 oameni, cu destinele lor și cu copilăria marcată de greutățile inerente ale perioadei de după război, amplificate de absența tatălui decedat sau dispărut pe front, ne-au primit în curțile lor și au acceptat gestul nostru umil. Ascultîndu-le poveștile de viață, nu poți să nu te înfiori de umilințele la care unii dintre ei au fost supuși, copii fiind, de către consătenii mai înstăriți la care au fost primiți să muncească pentru a-și asigura traiul de zi cu zi. Evident, aceste diplome nu pot să suplimească golul imens al lăsat în sufletele acestor oameni de faptul că au fost nevoiți să crească fără tată, în majoritatea cazurilor de către mame văduve care s-au străduit, aşa cum au putut, să suplimească lipsa celuilalt părinte. În privirile lor înlăcrimate am citit mulțumirea sufletească pentru faptul că, peste ani, părinții lor nu au fost dați uitării. (D.(A.) S.)

